

Eesti Vabariik

**Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava
2005–2007
Lissaboni strateogia rakendamiseks**

**TÄITMISE ARUANNE PERIOODIL
2005-2006**

**Tallinn
Oktoober 2006**

SISSEJUHATUS

2005. aastal koostasid Euroopa Liidu liikmesriigid esmakordselt rahvuslikud tegevuskavad Lissaboni strateegia elluviimiseks ja esitasid need 15. oktoobriks Euroopa Komisjonile. Koostatud tegevuskavade näol on tegemist **majanduskasvu** soodustamisele ja **töökohtade** loomisele suunatud partnerlusega Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel. Eesti Vabariigi Valitsus kiitis "Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005 – 2007" protokollilise otsusega heaks 13. oktoobril 2005. aastal.

2006. aasta 15. oktoobriks esitavad liikmesriigid Euroopa Komisjonile tegevuskava elluviimise aruande. Koos aruandega on liikmesriikidel võimalus Euroopa Komisjonile esitada ka täiendatud tegevuskavad, mis võtavad arvesse 2006. aasta kevadel (23.-24. märts) toimunud Euroopa Ülemkogu lõppjäreldusi ning uusi siseriiklikke vajadusi. Eesti tegevuskava on Ülemkogu lõppjäreldustega suures osas kooskõlas ning tegevuskavas seatud eesmärgid ja meetmed ei vaja lähtuvalt majanduse ja tööturu arengust märkimisväärset korrigeerimist. Seetõttu on valitsus keskendunud kava elluviimisele, mitte uute eesmärkide seadmisele.

Aruande eesmärgid ja struktuur

Valitsuse poolt Euroopa Komisjonile esitatav aruanne keskendub samuti ennekõike tegevuskava elluviimise analüüsile. Lähtuvalt analüüsi tulemustest on tegevuskavas korrigeeritud elluviidavate tegevuste lõpptähtaegu ning muudetud indikaatorite sihttasemeid. Enamuse indikaatorite osas toimusid eelmisel aastal prognoositust positiivsemad arengud, mis võimaldasid indikaatorite sihttasemeid tõsta. Tegevuskavas on tehtud muudatusi ka lähtuvalt Euroopa Ülemkogu lõppjäreldustest. Kava on täiendatud nendes valdkondades, kus valitsusjuhid leppisid olulisimate tegevuste osas kokku konkreetsetes eesmärkides, mida Eesti kava ei sisaldanud.

Tegevuskava aruandlus hõlmab perioodi 2005 -2006. a. Ülevaade on keskendunud nendel aastatel toimunud arengutele ning planeeritud tegevuste elluviimisele. Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 aruandlus koosneb kahest osast.

Esimeses osas analüüsitakse olulisemaid arenguid kõikide eesmärkide täitmisel ning erinevate meetmete ja tegevuste edukust ning elluviimise seisu. Samuti analüüsitakse kavas 2005. aastal määratletud indikaatorite sobivust ja põhjendatakse indikaatorite arenguid. Euroopa Komisjoni üleskutsesest tulenevalt on analüüsisiosale lisatud kava tegevustega seonduvaid parima praktika näiteid heade kogemuste jagamiseks teiste liikmesriikidega.

Teine osa aruandlusest on detailne tabelipõhine ülevaade 2005. ja 2006. a planeeritud tegevustest ja nende täitmisest ning indikaatorite tasemetest võrrelduna sihttasemega. Ülevaade tegevuskava tegevustest on toodud makromajanduskeskkonna, teadmispõhise ja jätkusuutliku ettevõtluskeskkonna ning tööturu ja tööhõive osa lõikes. Tabel annab ülevaade ka meetmetele planeeritud eelarvelistest vahenditest perioodil 2005-2007. Eelarveliste vahendite ülevaade 2005 ja 2006. aastal ning 2007. aasta planeerimisel (sh struktuurivahendid) on toodud meetmepõhiselt.

Kuna aastate 2006 ja 2007 osas oli võimalik lähtuda ainult riigieelarve kavadest, siis parema võrreldavuse huvides on ka 2005. aasta finantsandmete esitamisel lähtutud riigieelarves kavandatud summadest. Erandiks on teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri vahendid, kus riigieelarve andmed erinevad oluliselt tegelikest kulutustest ja kulutuste kavadest. Seetõttu on teadus- arenduse infrastruktuuri finantsandmed esitatud korrigeeritud kujul. Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava meetmete finantsandmetest ülevaate andmisel on oluline märkida, et lõplikud 2006. aasta eelarvelised vahendid ning 2007. aasta vahendid on ära toodud lähtuvalt Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud 2006. aasta lisaelarve ning 2007. aasta riigieelarve eelnõudest. Nii 2006. aasta lisaelarve kui ka 2007. aasta eelarve osas võib Riigikogu menetluse käigus tulla teatud korrektsioone.

Vahendite planeerimist aastate lõikes mõjutab oluliselt struktuurivahendite planeerimise loogika. 2005 ja 2006. aastal kasutatakse suur hulk praeguse planeerimisperioodi (Riiklik arengukava 2004-2006) vahendeid. Uue programmeerimisperioodi käivitamine 2007. aastal eeldab põhjalikku ettevalmistust ja programmdokumentide kooskõlastamist Euroopa Komisjoniga, mistõttu 2007. aastal ei toimu mitmete meetmete puhul märkimisväärset vahendite mahu suurenemist. Andmaks selgemat ülevaadet Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 ning Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013 seostest on aruandele lisatud eraldi peatükk ülevaatega nende strateegiate planeerimise protsessi ja eesmärkide kooskõla tagamisest.

Lähtuvalt aruande koostamisel teostatud analüüsi tulemustest ning tegevuskavas 2007. aastal planeeritud tegevustest on aruandlusele lisatud rakendusplaan 2007. aastaks. Rakendusplaani on koondatud täitmist vajavad tegevused, nendeks planeeritavad ressursid ning uuendatud indikaatorite sihttasemed.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks on Vabariigi Valitsus heaks kiitnud või Riigikogule menetlemiseks esitanud mitmed valdkondlikud arengukavad, mis seavad täpsemad eesmärgid valdkondliku poliitika kujundamisel. Arengukavades nähakse ette detailsemad rahastamisvahendid ja tegevused. Aruande põhiosas on erinevate meetmete elluviimise ülevaate juures antud lühiülevaade olulisemate heaks kiidetud arengukavade eesmärkidest. Terviklikuma pildi saamiseks on aruandele lisatud eesmärkide lõikes ülevaade arengukavade ning arengukavade eelnõudest, mis aitavad otseselt kaasa tegevuskava eesmärkide saavutamisele.

Soodustamaks liikmesriikide vahelist kogemuste vahetust on aruande lisa 2 ära toodud ülevaade huvitavatest tegevuskava elluviimisega seotud parimatest praktikatest.

Tegevuskava elluviimise koordineerimine ja konsulteerimise protsess

Valitsus on seadnud riigi konkurentsivõime tõstmise ning sellega seoses ka majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava elluviimise prioriteediks. Selleks on oluliselt suurendatud administratiivset suutlikkust tegevuskava elluviimise ja uuendamise koordineerimiseks ning parandatud tegevuskava seost teiste arengukavadega. 2005. aastal vastutas majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava koostamise eest Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi juhataja, kes täitis ka Eesti Lissaboni strateegia riikliku koordinaatori ülesandeid. Juunis 2006. aastal kiitis valitsuse heaks Riigikantselei põhimääruse muudatuse, millega loodi Riigikantselei strateegiadirektori ametikoht ning strateegiadirektorit toetav strateegiabüroo. Üheks strateegiadirektori ülesandeks on ka riigi konkurentsivõime strateegia koostamise ja elluviimise koordineerimine ning Eesti Lissaboni strateegia riikliku koordinaatori ülesannete

täitmine. Strateegidirektori ülesannete hulka kuulub ka Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" uuendamise ja elluviimise koordineerimine ning Vabariigi Valitsuse tööplaani koostamise ja elluviimise koordineerimine. See võimaldab erinevates strateegilistes dokumentides seatud eesmärke koordineeritumalt ellu viia ning vajadusel ühtlustada. Samuti tagab muudatus majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava eesmärkide parema seostatuse valitsuse keskkete eesmärkidega.

Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava tulemuslik elluviimine sõltub väga paljude ministriumide ja partnerite panusest. Seetõttu peab olema tagatud aktiivne ja laiapõhjaline koostöö erinevate osapoolte vahel. Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava elluviimise koordineerimise ja rakendamise aruandluse koostamise eest vastutab riigisekretäri poolt kokku kutsutud ministriumitevaheline töörühm, mille tööd juhib Riigikantselei strateegidirektor. Töörühma kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi, Justiitsministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi, Riigikantselei, Rahandusministeeriumi, Siseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Välisministeeriumi ning Eesti Panga esindajad.

Vastutus aruande erinevate osade koostamise eest on sarnaselt tegevuskava koostamise protsessiga jagatud ministriumite vahel. Makromajanduse osa ettevalmistamist koordineerib Rahandusministeerium, mikromajanduse osa ettevalmistamist Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning tööhõive osa ettevalmistamist Sotsiaalministeerium. Lisaks töörühma liikmetele on kava elluviimise ja aruandluse koostamise protsessi aktiivselt kaasatud ka sotsiaalpartnerite esindajad ning ekspertid ülikoolidest ja teadusasutustest.

Aruandluse koostamisse on töörühma liikmed ja partnerid panustanud töörühma kohtumistel, samuti elektrooniliste ja/või kirjalike ettepanekute esitamise kaudu. Juunis ja juulis 2006. aastal toimusid partnerite osavõtul põhjalikud aruande mikromajanduse peatükki ja tööhõive peatükki ettevalmistavad ning seniseid saavutusi ja kitsaskohti analüüsivad seminarid. Aruande ettevalmistamisel tegi Eesti ametnikkond tihedat koostööd Euroopa Komisjoni esindajatega. Juuni alguses arutleti Euroopa Komisjoni ametnike visiidi käigus tegevuskava elluviimise seisu ning peamiste kitsaskohtade üle. Komisjoni analüüs ja tehtud tähelepanud oli väärtuslik sisend aruande lõppversiooni koostamisel.

Tegevuskava elluviimise ja aruande koostamise protsessi käigus konsulteeris valitsus Riigikoguga ennekoike tegevuskavas sisalduvate prioriteetsete üksiküsimuste osas. Justiitsminister tutvustas 2006. aasta 11. aprillil Riigikogule olulise tähtsusega riikliku küsimusena valitsuse samme ärikeskkonna arendamisel. Peaminister andis Riigikogule 2006. aasta 13. juunil Riigikogule ülevaate teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas.

Valitsuskabinet kiitis ülevaate Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmisest perioodil 2005-2006. aastal põhimõtteliselt heaks 21. septembril. Heaks kiidetud tegevuskava elluviimise ülevaate edastas valitsus pärast valitsuskabineti nõupidamist informatsiooniks ka Riigikogule. Enne valitsuskabineti nõupidamist saadeti aruanne partneritele arvamuse avaldamiseks. Valitsuse poolt põhimõtteliselt heaks kiidetud aruanne saadeti informatsiooniks Riigikogule, ametlikuks kooskõlastamiseks kõikidele ministriumidele ning arvamuse avaldamiseks partneritele. 4. oktoobril toimus ministriumite ja partnerite esindajate ühisseminar, mille käigus tehti kokkuvõtteid tegevuskava elluviimise seisust ning arutati läbi partnerite poolt tehtud ettepanekud ja esitatud küsimused. Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava elluviimise aruannet täiendati

enne Vabariigi Valitsusele heaks kiitmiseks esitamist lähtuvalt seminari tulemustest ning ministeeriumite ja partnerite poolt tehtud ametlikest ettepanekutest ja märkustest..

Novembris ja detsembris hindab Euroopa Komisjon tegevuskavade aruandlust ning peab läbirääkimisi liikmesriikidega. Euroopa Komisjoni aruanne, mis sisaldab hinnanguid kõikide liikmesriikide tegevuskavade täitmisele, on aluseks konkurentsivõime teemaliseks aruteluks kevadisel Ülemkogul 2007. aastal.

1. KOKKUVÕTE

Eesti 2005. aasta majanduskasv ulatus 10,5 protsendini, mis on viimaste aastate kiireim. Kiire **majanduskasv** on jätkunud ka 2006. aasta alguses – I poolaasta majanduskasv on ligikaudu 12%. Kuna EL majanduskasv ulatus eelmisel aastal 1,7%ni, suurenes Eesti SKP inimese kohta ostujõu pariteeti arvestades 53 protsendilt 60,1 protsendini Euroopa Liidu keskmisest tasemest.

Majanduskasv on baseerunud peamiselt ekspordil – kaupade ja teenuste **ekspordi** reaalkasv ulatus 2005. aastal 21,5%ni. Eesti majanduse väline tasakaalustamatus püsis endiselt suur, kuigi 2005. aastal näitas **jooksevkonto** puudujääk kauaoodatud vähenemise märke. 2006. aasta alguses on kasvumootoriks muutunud aga sisenõudlus – nii investeeringud kui ka eratarbimine, mistõttu jooksevkonto defitsiit uuesti suurenes, suurenemise taga oli sisenõudluse kasvu kiirenemine. Kuigi selle taga võib olla ka statistilisi probleeme naftasaaduste kajastamisel väliskaubanduses, viitab see siiski eelmisel aastal alanud kohandumise peatumisele.

Inflatsioon ulatus 2005. aastal 4,1 protsendini ning oodatud aeglustumist ei ole toimunud ka 2006. aasta esimeses pooles (THI kasv 4,4%). Nafta maailmaturuhindade kiire tõusu mõjud Eesti inflatsioonile osutusid märkimisväärseks, sealjuures moodustas mootorikütuste kallinemine ligi kolmandiku eelmise aasta inflatsioonist (sealhulgas ilma aktsiisitõusuta mõju ca 1,1 protsendipunkti). Olulisel määral on tarbijahindu mõjutama hakanud eluasemekulutuste kallinemine. Valdavalt on selle taga administratiivselt reguleeritud hinnatõusud. Kui eelmisel aastal avaldas märkimisväärset mõju elektri kallinemine, siis käesoleval aastal on lisandunud ka soojuse ja gaasi hinnatõusud. Samuti on lisandunud elamispinnaga seotud kulutuste (nt üür, eluaseme remont) kiire kallinemine. Möödunud aasta teises pooles hakkasid ilmneva nõudluspoolsed inflatsioonisurved ning see trend on viimastel kuudel süvenenud. Tarbijahindu mõjutavad tegurid on ka kasvanud palgasurve ja energiahindade (mootorikütus, soojus) tõusust tingitud kaudsed mõjud. Toiduainete hinnakasv püsis 2005. aastal mõõdukana. Samas on käesoleval aastal hinnad mõnevõrra kiiremini tõusnud, mille taga on valdavalt puu- ja köögiviljade hinnamuutused. Täiendavat hinnasurvet põhjustasid ka alkoholi ja tubakatoodete aktsiisimäärade tõstmised vastavalt 2005. aasta alguses ja aasta keskpaigas. Sarnaselt Euroopa Liidu arengutele odavnesid sideteenuste hinnad ka Eestis, 2006. aasta esimeses pooles ligemale 5 protsendi võrra.

Valitsus on jätkuvalt ellu viinud **konservatiivset eelarvepoliitikat**. Valitsussektori eelarve ülejääk ulatus 2005. aastal 2,6 miljardi kroonini, moodustades 1,6 protsenti SKPst. Käesoleval aastal on oodata ülejääki suurusjärgus 2,45 protsenti SKPst. Järgmise aasta valitsussektori eelarve on planeeritud ülejäägiga ca 0,7–0,8 protsenti SKPst. 2005. aasta valitsussektori positsiooni arenguid iseloomustasid sotsiaalkindlustusfondide ja keskvalitsuse ülejäägi suurenemine ning kohalike omavalitsuste puudujäägi tõus. Keskvalitsus lõpetas 2005. aasta vaatamata pensionikindlustuse puudujäägile viendat aastat järjest ülejäägiga, mis ulatus 1,4 protsendini SKPst (2 340,0 miljonit krooni). Keskvalitsuse ülejääk põhines suuresti kinnitatud eelarvega võrreldes väiksemateks osutunud kuludel.

Sotsiaalmaksu laekumine kasvas oodatust rohkem ning see kattis varem prognoositud Haigekassa defitsiidi, ülejäägiks kujunes 2005. aastal ligi 160 miljonit krooni. Suure panuse valitsussektori ülejääki andis Töötukassa ligikaudu 570 miljoni kroonine ülejääk, mis tekkis

hea makselaekumise ja oluliselt alanenud kulude tõttu. Viimase põhjuseks on vähenenud tööpuudus ja lühenenud keskmine hüvitise saamise periood

2005. aastal tõusis kohalike omavalitsuste puudujääk varasemalt 0,2 miljardilt 0,4 miljardi kroonini, kuid protsendina SKPst püsis defitsiit 0,2 protsendi juures. Puudujäägi absoluutnumbri kasvu põhjuseks oli kulude suurenemine enne 2005. aasta oktoobris toimunud kohalike omavalitsuste valimisi. 1990ndate aastatega võrreldes on puudujääk siiski vähenenud. Ühe põhjusena võib tuua omavalitsuste lähenemise eelarvetele seatud laenupiirangutele, mis tingib konservatiivsema eelarvestamise.

Elanikkonna vananemistrendi ja jätkuvalt negatiivset iivet arvestades on Eesti konkurentsivõime säilitamisel ja tõstmisel oluline loodava lisandväärtuse suurendamine. Seetõttu on valitsus oluliselt **suurendanud investeeeringuid konkurentsivõime tõstmise võtmevaldkondades**. Investeeringute kasvu on võimaldanud hea maksude laekumine ning Euroopa Liidu struktuurivahendid. Märkimisväärselt on kasvanud kulutused teadu- ja arendustegevusele (eesmärk 4), kutseharidusele ja hariduse kvaliteedi tõstmisele laiemalt (eesmärgid 7 ja 8) ning infrastruktuuri (nii keskkonna kui transpordi) arendamisele (eesmärgid 5 ja 6). Vaatamata asjaolule, et teadus- ja arendustegevuse kogukulutuste maht on Eestis olnud aastatel 2001-2004 Euroopa Liidu liikmesriikidest kiireim on valitsus TA investeeeringuid jätkuvalt suurendanud. Eesmärgi 4 "Teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi ning ettevõtluse uuendus-, kasvu ja pikaajalise konkurentsivõime tõstmine" saavutamiseks suunatud kulutused suurenesid 2006. aastal (võrreldes 2005. aastaga) 59% kasvades 802 miljonilt kroonilt 1278,8 miljoni kroonini. 2007. aastal on planeeritud kasv (2006. aastaga võrreldes) samuti märkimisväärne, ligikaudu 29%. Eesmärgi täitmiseks kavandatud meetmete kogusumma on ligikaudu 1648 miljonit krooni. Tööjõu kvalifikatsiooni tõstmisele (eesmärk 7) suunatud meetmete kulutused kasvasid 2006. aastal 21% ja 2007. aastal 11,2%. Keskkonnanarajatiste renoveerimise ja ehitamise puhul ei ole kasvutrend niivõrd selge, kuna üksikute objektide ehitusperioodide ajastuse tulemusel on 2006. aastal kavandatud eelarvevahendid isegi suuremad kui 2007. aastal. Pikemas perspektiivis vaadates on nii keskkonna- kui transpordi infrastruktuuri arendamise rahastamine kasvanud oluliselt kiiremini kui riigieelarve tervikuna. Seda kasvu on toetanud ennekõike EL Ühtekuuluvusfondi võimalused. Järgmise programmiperioodi võimalustest tulenevalt on aastatel 2008-2011 oodata rahastamismahtude suurenemist veelgi. EL struktuurivahendite lisaks kasvavad ka siseriiklikud maksutulud, mille tulemusel näiteks aktsiisimaksust teedeehituse suunatavad summad suurenevad perioodil 2006-2008 hüppeliselt.

Tootlikkus ongi kasvanud prognoositust kiiremini. 2004. aastal oli Eesti ettevõtete tootlikkus 52,8 protsenti Euroopa Liidu keskmisest. **2005. aastal tõusis tootlikkus¹ 58,6 protsendini Euroopa Liidu keskmisest**, mis võimaldab tehtud prognoose positiivses suunas korrigeerida.

Töövõime kasvu soodustamiseks on valitsus teinud mitmeid olulisi samme **ettevõtluskeskkonna arendamiseks**. Valitsuse poolt on heaks kiidetud Arengufondi loomise eelnõu, mis suurendab oluliselt riskikapitali kättesaadavusi võimalusi ning Eesti suutlikkust arenguseire läbiviimisel. Arengufond alustab eeldatavalt tegevust 2007. aastal. Välja on töötatud ambitsioonikas ettevõtluskeskkonna arendamise ja lihtsustamise kava, mille elluviimist on aktiivselt alustatud. Rakendatud on ühtse kontaktpunkti põhimõte ning alustatud IT lahenduste ja õigusliku raamistiku väljatöötamist ettevõtete loomise kiirendamiseks. Struktuurivahendite abil on toetatud ettevõtluse infrastruktuuri arendamist,

¹ Tootlikkus töötaja kohta EL 25 keskmisest

tehnoloogia arenduskeskusi ja ettevõtlusinkubaatoreid, maakondlike arenduskeskuste võrgustiku ning nende poolt pakutavate teenuste edendamist jms.

Arengud tööturul on olnud prognoositust positiivsemad. 2006. aasta I poolaastal on Eesti 15-74 aastaste inimeste hõivemäär tõusnud ligikaudu 4%punkti võrra kerkides 62%ni vanusegrupist. 2005. aasta üldine tööhõive määr 15-64 aastase elanikkonna hulgas tõusis 64%-ni ning on jätkanud kiiret tõusu ka 2006. aasta I poolaastal. **Tööpuuduse määr** vähenes 2005. aastal 7,9 protsendini ning 2006. aasta esimesel poolaastal veelgi enam, 6,3 protsendini. Kui 2005. aasta esimesel poolaastal oli töötute koguarv ca 58 000, siis aastaga on töötute arv kahanenud 15 000 inimese võrra 43 000 töötuni. Seejuures on positiivne, et töötute inimeste hulk on valdavalt vähenenud mitte-eestlastest töötute ning enam kui aasta tööd otsinud inimeste tööle suundumise tõttu. Pikaajaliste töötute arv on aastaga vähenenud 16 protsenti, 5300 inimese võrra. Märkimisväärselt on kasvanud ka vanemaealiste tööhõive - tööturul on aktiivseks muutunud suurel hulgal pensioniealisi inimesi ning heitunud, kes varem olid kaotanud lootuse tööd leida. Käesoleva aasta esimesel poolaastal vähenes mitteaktiivsete inimeste arv aastatagusega võrreldes koguni 6,5 protsenti ehk 25 000 inimese võrra. Tänu suurele tööjõu nõudlusele on enamik neist ka kohe töö leidnud ja pole seega suurendanud töötute tööotsijate arvu. Samas iseloomustavad tööpuudust suured regionaalsed erinevused. Keskmise töötuse määr varieerus 2005. aastal 5,1%-st Kesk-Eestis 16,2%-ni Kirde-Eestis. Maakondade lõikes oli 2005. aastal kõrge töötuse määr Jõgevamaal (16,9%), Ida-Virumaal (16,2%) ja Põlvamaal (12,4%). Seevastu Võru-, Valga-, Rapla- ja Saaremaal jäi töötus alla 4 %

Kui 2005. aastal kasvas **brutopalk** 10,8 protsenti ning reaalpalk 6,4 protsenti, siis sellele järgnes veelgi hüppelisem keskmise palga kasv käesoleva aasta esimesel poolaastal, vastavalt 15,3 ja 10,5 protsenti. Selle põhjuseks on soodsad majandusarengud, mis tulenevad suurest nõudlusest siseturul ning kasvanud ekspordist. Samuti on palgade kasvule survet avaldanud konkurents Soome, Rootsi ja teiste Euroopa riikide tööjõuturgudega ning sealsete palgatasemetega.

Kiire hõivatute arvu kasvu taustal pidurdus **tööviljakuse** ehk hõivatu kohta loodava lisandväärtuse reaalkasv 2005. aasta esimese kvartali 7,4 protsendilt 4,6 protsendini käesoleva aasta esimeses kvartalis. Kui paaril viimasel aastal taandus kiirete majandusarengute taustal palgade ennakkasv tööviljakuse kasvuga võrreldes, siis 2006. aasta esimese kvartali arengud näitavad taas kord ja veelgi suuremal määral reaalpalga ennakkasvu tööviljakuse ees, vastavalt 10,8 ja 4,6 protsenti. Vältimaks olukorda, kus palgakasv on pikaajaliselt kõrgem tööviljakuse kasvust, on jätkuvalt väga oluline, et nii riik kui ka sotsiaalpartnerid lähtuvad palgakujunduses eelkõige tootlikkuse kasvust.

Samas on üllatav, et 2006. aasta esimeses kvartalis kiirele hõivatute arvu ja palgade kasvule vaatamata tööjõukulude osakaal lisandväärtusest ei suurenenud, vaid koguni vähenes 1,4 protsenti. Seoses mitmete riikide tööturgude avanemisega Euroopa Liidu uute liikmesriikide kodanikele on palgatasemete ühtlustumise protsess paratamatu. Seetõttu tuleb ettevõtetel kiiremas korras tegutseda tehnoloogia uuendamise ning töö tulemuslikkuse suurendamise suunas. Praegusel hetkel on Eesti tööjõu tootlikkuse taseme poolest pingereas viimaste riikide seas.

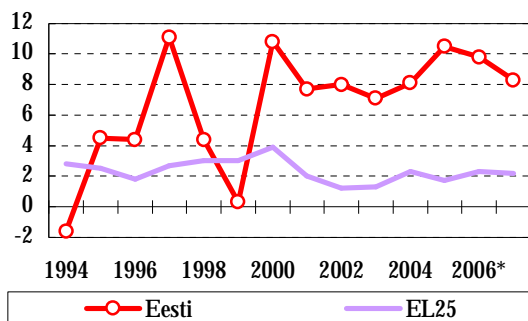
Prognoositust positiivsemad arengud võimaldavad valitsusel seade senisest veelgi ambitsioonikamaid eesmärgi. Alljärgnevalt on ära toodud olulisemad muudatused:

- teadus- ja arendustegevuse kogukulutuste eesmärk saavutada 2010. aastaks kulutuste 1,9% osakaal SKPst on seoses väga kiire majanduskasvuga väga ambitsioonikas;
- 2005. aastal prognoosis valitsus ettevõtete tootlikkuse kasvu 60%ni Euroopa Liidu keskmisest 2008. aastaks ning 72%ni 2013. aastaks. Seoses prognoositust kiirema kasvuga seab valitsus eesmärgiks jõuda 2008. aastaks 68%ni Euroopa Liidu keskmisest ja 2013. aastaks 80%ni Euroopa Liidu keskmisest;
- 2005. aastal prognoosis valitsus ettevõtete loomise maksimaalseks ajakuluks 2008. aastal 25 päeva. Lähtuvalt 2006. aasta kevadise Ülemkogu otsustest ja valitsuse prioriteetidest seab valitsus eesmärgiks ettevõtte loomise märkimisväärse kiirendamise – alates 2008. aastast ei tohi ettevõtte loomine keskmiselt võtta kauem aega kui 7 päeva;
- väga positiivsete tööturu arengutega seoses seab valitsus eesmärgiks saavutada 69%line tööhõive määr 15-64 aastase elanikkonna hulgas 2008. aastaks ning 70%line tööhõive määr juba 2010. aastal (varasem eesmärk 2014). Naiste tööhõive uueks prognoosiks on 2008. aastaks 66,9% ja 2010. aastaks 68,3%. Vanemaealiste 2008. aasta hõiveprognoosi on tõstetud varasemalt 55%lt 63,4%ni.

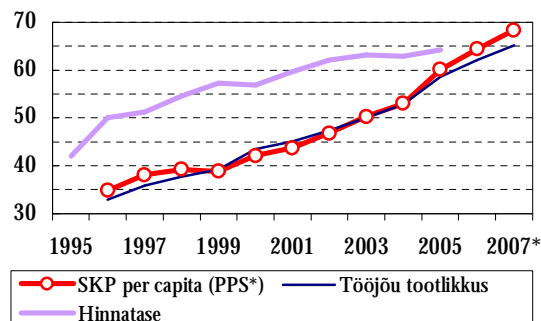
Joonis 1

Eesti majandusarengu põhinäitajad võrreldes EL liikmesriikidega (protsenti)

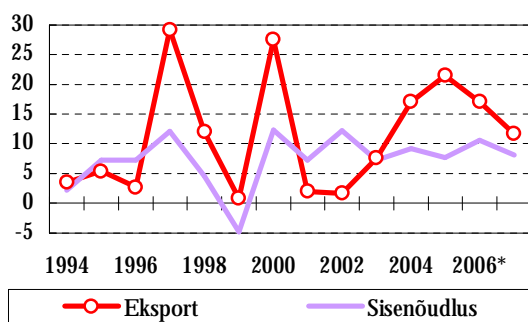
A. Majanduskasv

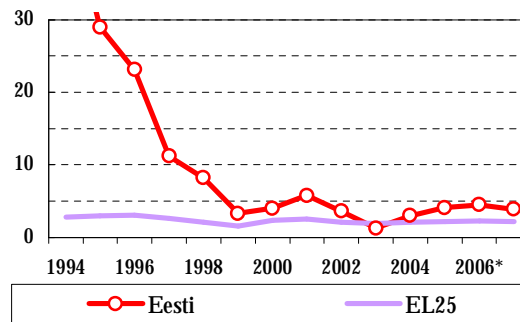
B. Reaalne konvergens ELiga (EL25=100)

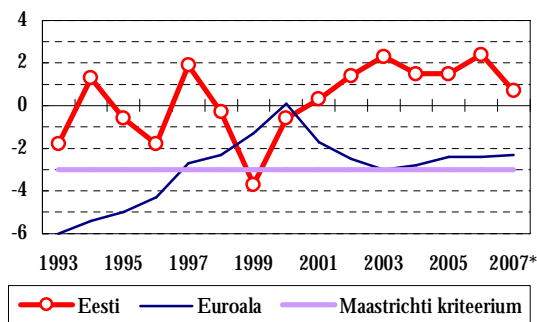
C. Sisenõudluse ja ekspordi reaalkasv

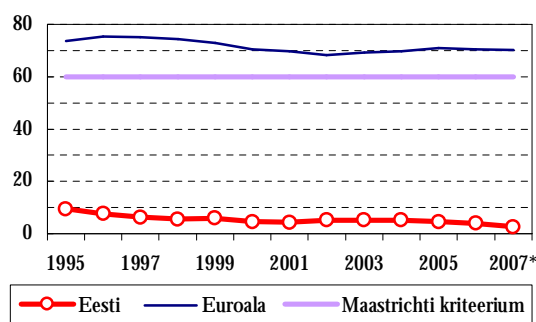
D. Inflatsioon

E. Valitsussektori tasakaal (ESA 95, % SKPst)

F. Valitsussektori võlg (ESA 95, % SKPst)

Tööjõu tootlikkus – SKP hõivatu kohta. PPS (purchasing power standard) – ostujõupariteet.

Allikad: Eesti Statistikaamet, Eurostat, Rahandusministerium, European Commission Spring 2004 Economic Forecasts.

2. MAKROMAJANDUSKESKKOND

EESMÄRK 1: Stabiilse makromajandusliku keskkonna tagamine

Vabariigi Valitsuse makromajanduspoliitika peamine eesmärk on makromajandusliku stabiilsuse ning sise- ja välistasakaalu tagamine. Arvestades Eesti eripära ehk valuutakomitee süsteemi kasutamist, on peamine vahend majanduse mõjutamiseks ja tasakaalulist majandusarengut ohustavate riskide ohjamiseks eelarvepoliitika.

- Eesti on nii ka käitunud – sisenõudlust on piiranud valitsussektori ülejääk, mis on olnud vastavalt soovitudele plaanitust tunduvalt suurem. Eesti valitsussektori eelarve on olnud ülejäägiga alates 2001. aastast ning ka tulevikus koostab valitsus eelarve vähemalt tasakaalus. Käesoleval aastal on oodata ülejääki suurusjärgus 2,45% SKPst. 2007. aasta valitsussektori eelarve on planeeritud ülejäägiga ca 0,7–0,8% SKPst. Eesti on üks vähestest EL liikmesriikidest, kes täidab Stabiilsuse ja kasvu pakti nõuet saavutada tasakaalulähedane või ülejäägiga eelarvepositsioon.
- Kohalike omavalitsuste finantspositsiooni tugevdamiseks on viimastel aastatel suurendatud neile ülekantavat osa füüsilise isiku tulumaksust. Kui riik alustas tulumaksu määra alandamist, muudeti füüsilise isiku tulumaksu jaotuse seniseid aluseid – 56 protsendi asemel kogu laekumisest sätestati omavalitsuste osaks 11,4 protsenti maksumaksja maksustatavast tulust. See tähendab, et tulumaksu määra alanedes omavalitsustele laekuv osa ei vähene. 2005. aastal suurendati seda osa 11,6 protsendile, 2006. aastal 11,8 protsendile ning 2007. a on valitsus otsustanud tõsta seda osa 11,9 protsendile. Ka tulevikus on võimalik füüsilise isiku tulumaksust kohalikele omavalitsustele laekuva osa suurendamine.

Lisaks eelarvepoliitikale on liigse sisenõudluse ja laenamise ohjeldamiseks rakendatud järgmisi meetmeid:

- Alates 2005. aastast vähendas valitsus tulumaksust mahaarvestatavate eluasemelaenu intresside, koolituskulude ning kingituste, annetuste ja ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaksude maksimummäära 50% võrra 50 000 kroonini aastas. Selle meetme mõju on sarnane intressimäärade tõstmisega ning peaks aitama piirata tarbimist ja laenukasvu.
- Eesti Pank suurendas alates 1.03.2006 pankade kohustuslikku osalust eluasemelaenude väljastamisel (kapitali-adekvaatsuse arvutuses tõsteti eluasemelaenude riskikaalu seniselt 50%lt 100%le).
- Eesti Pank tõstis alates 1.09.2006 pankade kohustusliku reservi nõude 13%lt 15%le.

Arvestades Eesti 12 kuu keskmise harmoneeritud tarbijahinnaindeksi (THHI) suveprognoosi ning Euroopa Komisjoni kevadprognoosis avaldatud kolme madalaima inflatsioonimääraga EL liikmesriigi põhjal arvatud hinnastabiilsuse kriteeriumi referentsväärtust, on meie väljavaated inflatsioonikriteeriumi täitmiseks tõsiselt halvenenud ning euro kasutuselevõtt 01.01.2008 seega raskendatud.

EESMÄRK 2: Fiskaalpoliitika pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine

Viimase aasta jooksul on suurima panuse fiskaalpoliitika pikaajalise jätkusuutlikkuse suurendamiseks ja vananemise tagajärgedega toimetulekuks andnud märgatavalt kasvanud tööhõive. Käesoleva aasta esimese kahe kvartali jooksul on Eesti 15–74-aastaste inimeste hõivemäär tõusnud ca 4%punkti võrra (vastavalt 56,7 ja 58,1%lt 60,5 ja 62,0%le). Hõivatute arvu 6,7% kasv tähendab rohkem kui 40 000 täiendavat maksumaksjat, kes läbi sotsiaalmaksu maksmise parandavad riikliku pensionikindlustuse ja Haigekassa finantsseisu. Eeldades, et need täiendavad hõivatud teenivad Eesti keskmist brutokuupalka, maksavad nad pensioni- ja ravikindlustusmaksu 1,5 mld krooni (ca 880 mln pensioni- ja 570 mln EEK ravikindlustusele), mis on 0,8% käesoleva aasta oodatavast SKPst.

- Lisaks on pensioni- ja ravikindlustuste maksubaasi laiendanud ka sotsiaalmaksu miinimumkohustuse aluseks oleva summa tõstmine seniselt 700 kroonile 1 400 kroonini 2006. aastal. 22. juunil 2006 otsustas valitsuskabinet tõsta seda summat järgmisel aastal 1 500 kroonini ning võeti eesmärgiks jõuda aastal 2009 miinimumpalga määrani.
- Sotsiaalmaksu laekumise märkimisväärne kasv oodatust suurema hõive ja palgakasvu tagajärjel võimaldab parandada ka pensionäride elatustaset.
- Eripensionide, soodustingimustel vanaduspensionide ning väljateenitud aastate pensionide reformimise osas jätkub olukorra analüüsimine ja lahenduste väljatöötamine. Samuti käivad arutelud ravikindlustuse kohustuste vähendamise teemal.

EESMÄRK 3: Fiskaalpoliitika suunamine majanduskasvu ja tööhõive parandamisele

Majanduskasvu ja tööhõive toetamiseks on valitsus võtnud eesmärgiks nihutada maksukoormust tööjõu maksustamiselt loodusvarade kasutamise ja keskkonna saastamise maksustamisele ning suurendada kaudsete maksude osatähtsust otseste maksudega võrreldes. Viimase aasta jooksul on tehtud järgmist:

- Tulumaksu määr alanes 2006. aastal 23%ni ning alaneb 2007. aastal 22%ni ja 2009. aastaks 20%ni.
- Maksuvaba tulu määr tõusis 2006. aastal 2 000 kroonini kuus.
- Tööandja poolt makstava töötuskindlustusmaks määr alanes 2006. aastal 0,5%lt 0,3%le ja töötaja poolt makstava maks määr 1%lt 0,6%le.
- Ühe ökoloogilise maksureformi osana võeti 2005. aasta detsembris vastu keskkonnatasude seadus. Samuti on valitsus kinnitanud ökoloogilise maksureformi elluviimiseks vajalike alusuuringute kava.
- 1. jaanuaril 2008 tõusevad alkoholi- ja tubakaaktsiisi määrad.
- Alates 1. jaanuarist 2007 asendatakse meditsiiniteenuste 5% alandatud käibemaksu määr tavapärase 18% maksumääraga.
- Alates 1. juulist 2007 asendatakse soojusenergia ning küttureturba, briketi, kivisöe ja küttepuidu 5% käibemaksu määr 18% maksumääraga.

Kaudsete maksude osatähtsus osakaaluna SKPst on suurenenud. Kui 2004. aastal moodustasid otsesed maksud 8,8 protsenti ja kaudsed maksud 12 protsenti SKPst, siis 2005. aastal on otseste maksude osakaal langenud 7,7 protsendini ja kaudsete maksude osakaal tõusnud 13,3 protsendini SKPst.

- Valitsus on märkimisväärselt suurendanud kutsehariduse rahastamist. Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused on tõusnud planeeritud tempos ning võimaldavad 2008. aastaks jõuda 1,5%ni SKPst ja 2010. aastaks 1,9%ni SKPst. 2007. aastal suurenevad investeringud nendes sektorites EL struktuurivahendite toel veelgi. Mõlemas valdkonnas on peamiseks prioriteetideks inimressurssi arendamine (sh õppe kvaliteedi tõstmine kutsehariduse puhul) ning infrastruktuuri kaasajastamine.

3. TEADMISTEPÕHINE JA JÄTKUSUUTLIK ETTEVÕTLUSKESKKOND

Eesti majandus on viimastel aastatel arenenud kodumaise nõudluse, välisinvesteeringute ning ekspordi kasvu toel väga kiiresti, mis on toonud kaasa tootlikkuse kiirema kasvu võrreldes 2005. aastal prognoosituga. 2008. aastaks seatud tootlikkuse eesmärk – 60 protsenti EL 25 keskmisest – on saavutatav juba 2007.aastal (väga positiivse stsenaariumi korral ka 2006.aastal). Arvestades tööhõive rekordilist kasvu 2005 ja 2006. aastal, mis võib mõnevõrra aeglustada tootlikkuse kasvu tempot, seab valitsus uueks eesmärgiks jõuda 2008. aastaks 68 protsendini ning 2014. aastaks 80 protsendini EL 25 keskmisest.

Valitsus on 2005 ja 2006. aastal ette valmistanud ja heaks kiitnud mitmed olulised arengukavad, mis on otseselt seotud riigi konkurentsivõime tõstmise eesmärkide täitmisega. Välja töötatud arengukavad aitavad kaasa majanduskasvu ja tööhõive tegevuskavas seatud eesmärkide täitmisele täpsustades prioriteete, tegevusi ja rahastamiskavu. Teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi, ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime ja ettevõtluskeskkonna parandamiseks on valitsus põhimõtteliselt heaks kiitnud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegia “Teadmistepõhine Eesti 2007-2013” ning “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013”. Hetkel koostatakse mõlemale strateegiale rakendusplaan, mis esitatakse valitsusele heaks kiitmiseks vastavalt 2006. aasta novembris ja 2007. aasta jaanuaris.

Uuel TA&I strateegial on neli peamist tegevussuunda (TA&I inimkapitali arendamine, TA&I korralduse ja finantseerimissüsteemi tõhustamine, ettevõtete innovatsioonivõimekuse kasv ja innovatiivne avalik sektor). Strateegia rõhutab senisest oluliselt tugevamalt rahvusvahelistumise ja välisinvesteeringute aspekti. Strateegia seatud eesmärkide elluviimisel püütakse läbivalt kujundada toetusmeetmeid nõnda, et nad aitaksid maksimaalselt luua atraktiivset keskkonda kõrge lisandväärtusega välisinvesteeringutele kui ka aidata Eesti ettevõtetel ja teadusasutustel siseneda rahvusvahelisesse koostöövõrgustikesse. Peamiseks väljakutseks strateegia rakendamisel on selgem fokuseerimine ehk riiklike TA programmide väljatöötamine võtmevaldkondades (IKT, bio- ja materjalitehnoloogiad ning sotsiaal-majanduslikele väljakutsetele orienteeritud valdkonnad - energia, tervishoid, keskkond, julgeolek).

Uus ettevõtlusstrateegial on samuti neli peamist eesmärki (Eesti ettevõtjad ja ettevõtete töötajad on pädevad ja professionaalsed ning rahvas ettevõtlik ja uuendusmeelne; ettevõtetel on vahendid tegemaks tulevikku suunatud ning tootlikkust tõstvaid investeeringuid; ettevõtete paranenud ekspordivõimekus ning ettevõtete kasv läbi rahvusvahelisest tegevusest lähtuvate võimaluste ärakasutamise; õiguskeskkond soosib ettevõtlust ja ettevõtlikkust). Nende eesmärkide elluviimisel on esmatähtsad teadmiste ja oskuste arendamine, investeeringute toetamine, rahvusvahelistumise toetamine ning õiguskeskkonna arendamine.

Ettevalmistamisel on ka Transpordi arengukava 2006-2013 ning Ühistranspordi arenguprogramm 2006-2010 ning Eesti infoühiskonna arengukava 2007-2013. Arengukavad kiidetakse valitsuse poolt heaks hiljemalt oktoobris. Valitsuse poolt on heaks kiidetud Eesti elektrimajanduse arengukava 2005-2015.

EESMÄRK 4: Teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi ning ettevõtluse uuendus-, kasvu- ja pikaajalise rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine

Lisaks tootlikkuse kiirele kasvule, on positiivseks arenguks olnud ka majanduse teadmistemahukuse suurenemine, mida iseloomustab võrdlemisi kiire teadus-arendustegevuse kulutuste kasv (0,79 protsendilt SKP-st 2003. aastal 0,88 protsendini SKP-st 2004. aastal²). Veelgi olulisem on see, et avaliku sektori investeeringute kasv koos majanduskeskkonna üldiste arengutega on katalüüsinud ka erasektori uuendustegevust. 2001.-2004. aastal kasvas Eesti ettevõtete T&A kulutuste maht keskmiselt 25 protsenti aastas, mis oli kõige kiirem kasv Euroopa Liidus. Ka T&A tegevuse kogukulutuste kasv aastatel 2001-2004 on Eestis olnud Euroopa Liidu liikmesriikidest kiireim, ulatudes keskmiselt 19 protsendini aastas³. 2006. aastal kasvasid riigieelarvelised eraldised T&A tegevusele (arvestades 2006. a lisaelarvet) 50,6 protsenti. Otseselt käesoleva eesmärgi täitmiseks ette nähtud vahendid suurenesid 2006. aastal veelgi kiiremini, kasv oli 59%. Eesti TA tegevuse kiire arengu eeldusvaldkondade - teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri (meede 4.1) ning inimressurssi (meede 4.2) arendamiseks suunatud vahendid kasvavad kahe aastaga (2005-2007) ligikaudu 100%.

Nii kiire kasvutempo hoidmine on väga kiire majanduskasvu tingimustes sellegipoolest tõsiseks väljakutseks ning 2005. aastal seatud eesmärgid T&A investeeringute osas – 1,5 protsenti SKP-st 2008. aastal ja 1,9 protsenti SKP-st 2010. aastal – on jätkuvalt väga ambitsioonikad. Seda eriti kvalifitseeritud tööjõu (teadlased, insenerid) nappuse tingimustes, mis omakorda seab piirid uuendustegevuse mahu kasvule.

Suunavõttu teadmispõhisele majandusele iseloomustab ka innovatiivsete ettevõtete⁴ osakaalu oluline suurenemine 36 protsendilt 2002. aastal 49 protsendini 2006. aastal. Sellega on Eesti ületanud ka eelmisel aastal 2008. aastaks seatud 45 protsendilise osakaalu eesmärgi. Suur kasv innovatiivsete ettevõtete osas toimus VKE-de ja teenustesektori ettevõtete uuenduslikkuse kasvu arvelt. Seniste arengute taustal seame uueks eesmärgiks saavutada 2008. aastal innovatiivsete ettevõtete 50 protsendiline osakaal. Arvestades EL keskmist (44 protsenti), on praeguse kõrge taseme hoidmine ja mõningane kasvatamine vägagi ambitsioonikas eesmärk. Uuel struktuurivahendite planeerimisperioodil on ühe olulise tegevussuunana plaanis toetada ka regionaalsete ettevõtlusvõrgustike ja kompetentsikeskuste väljaarendamist, samuti regionaalsete innovatsioonisüsteemide loomist ja tugevdamist.

Arvestades konkurentsivõime suurendamise strateegilisi eesmärgi ja ettevõtlussektori uuendustegevuse kiiret kasvu, on selge, et ettevõtete teadus- ja arendustöötajate osas seatud eesmärk – 1150 2008. aastal – on liialt tagasihoidlik. Aitamaks kaasa riigi konkurentsivõime tõstmisele on 2008. aastal vajalik jõuda 1400 T&A töötajani ettevõtlussektoris, mille üheks eelduseks on ka TA&I tippspetsialistide mobiilsust toetava programmi käivitamine 2007. aastal.

Uus teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia aastateks 2007-2013 on loonud väga hea aluse T&A tegevuse pikaajaliseks, sihipäraseks ja prioritseeritud arendamiseks ning Euroopa Liidu struktuurivahendite efektiivseks kasutamiseks. 2006. a

² T&A kulutused on esitatud septembris 2006 korrigeeritud SKP alusel

³ R&D expenditure in Europe, Eurostat, Statistics in focus, Science and technology, 6/2006

⁴ Uusi tooteid, teenuseid turule toonud või uusi tehnoloogiaid kasutuselevõtnud ettevõtted

kasvas T&A tegevusele suunatud riigieelarveliste vahendite maht arvestades 2006. a lisaelarvet 50,6 protsenti. Keskmisest kasvust kiiremini (24 protsenti) kasvas 2005. a käivitatud baasfinantseerimine, mis võimaldas suunata märkimisväärselt rohkem vahendeid inimressursi arendamisse.

Teadus- ja arendustegevuse jätkusuutlikkuse tagamine ning kvaliteedi tõstmine

- T&A asutuste teadusteamade sihtfinantseerimisel on peatähelepanu olnud vahendite suuremal fokuseerimisel. Nii on vähenenud sihtfinantseerimise teemade ja teadlaste personaalgrantide arv, kasvanud on aga töögruppide suurus ja teemade maht, seda just väikeste, kriitilist massi mitte saavutavate teemade arvel.
- Käivitati eesti keele keeletehnoloogia programm, mille oluliseks eesmärgiks on eesti keele infotehnoloogilised rakendused, sh kõnesüntees ja -tuvastus ning masintõlge ning mis võimaldab edaspidi mitmeid seni puudunud IT rakendusi paljudel elualadel.
- Rahaliste vahendite otstarbekamaks kasutamiseks tugevdati finantseerimise tugistruktuure: SA Archimedes juures käivitati Eesti teaduse infosüsteem ja Teaduskompetentsi Nõukogu Büroo, mis lubavad tõsta taotluste menetlemise, hindamise ja seire kvaliteeti. 2006.a minnakse üle siht- ja grantfinantseerimise taotluste 100% elektroonsele esitamisele Eesti teaduse infosüsteemi baasil.
- Oluliseks sammuks oli ka 2004-2006 struktuurivahendeid kaasava Teaduste Tippkeskuste infrastruktuuri ja üldise kõrghariduse, teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni infrastruktuuri arendamise pilootprogrammide käivitamine 2005.aastal. Praeguseks on läbi viidud ka taotlusvoorud ning tehtud rahastamisotsused, mille alusel investeeritakse seni rekordilised summad tiptasemel seadmetesse ja aparatuuridesse, millega suurendatakse teadus- ja arendustegevuse keskkonna konkurentsivõimet mõnedes olulistes valdkondades.

Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse pikaajalise rahvusvahelise konkurentsivõime arenguks vajaliku inimkapitali arendamine

Alates 2005. aastast on teaduse inimkapitali arendamisele suunatud vahendid hoogsalt kasvanud. Kahe aasta jooksul on saavutatud ligikaudu kahekordne rahaliste vahendite kasv: 2005. aastal 167,4 miljonit, 2006. aastal 227 miljonit 2007. aastal 343,8 miljonit.

- Valitsus on rakendanud mitmeid meetmeid järel doktorite arvu suurendamiseks. 2006. aastal suurendati järel doktorite toetust 20% võrra. Alates 2007. aastast (taotlused 2006) rakendatakse järel doktorite ümberasumise toetus summas 100 tuhat krooni. Sellele vaatamata kasvas järel doktorite arv minimaalselt ning kavandatud järel doktorite kohtade arvu ei õnnestunud täita. Olulisemaks põhjuseks on siin eeldatavalt liiga lühike aeg toetuste tõstmise ja konkursi vahel, mille tõttu ilmnevad rakendatud meetmete mõjud järgnevatel aastatel. Järgnevatel aastatel jälgib valitsus järel doktorite toetuste vastavust muude majandussektorite kiirele arengule ja tagada järel doktorite kohtade konkurentsivõime ühiskonnas. Lisaks analüüsitakse järel doktorite töö kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmiseks vajalike spetsiifiliste meetmete rakendamise võimalusi.
- Tegevust jätkavad 10 doktorikooli, millest 8 on käivitatud majanduskasvu ja tööhõive strateegia eesmärkide täitmiseks olulistes tegevusvaldkondades.
- 2005. a kaitses edukalt kraadi 118 uut doktorit, mis on 20 võrra vähem, kui 2004.a. Konkreetsemat põhjust on siin raske leida, kuid 2004. a oli ebatavaliselt suur (30%-line) uute doktorite arvu kasv. Kahe viimase aasta keskmine kasv võrreldes 2003. aastaga on aga võrreldes eelneva perioodiga isegi mõnevõrra suurem. Sellele vaatamata ei luba selline uute doktorite arvu kasvu kiirus saavutada 2015.a kavandatud sihttasut, vaid jääb

sellel alla 10-15% alla. Kasvu kiiruse suurendamist loodame juba rakendatud doktorikoolide ja kavandatud täiendavate meetmete (sh 2007-2013 a struktuurivahendite kaasamisega) meetmete mõju ilmumisest lähiaastatel.

- Järjepidevalt on kasvanud teadlaste ja üliõpilaste mobiilsusele eraldatud vahendite maht: 2005 – 22,8 miljonit, 2006 – 23,1 miljonit, 2007 – 29,9 miljonit. Samuti on kasvanud mobiilsusskeeme kasutanud teadlaste ja üliõpilaste arv. 2005. aastal toetas riik 339 teadlase ja üliõpilase teadustööd ja õpet välismaal. Sellele lisandus 592 Erasmus programmi kasutanud mobiilset üliõpilast. Aastal 2006 olid need arvud vastavalt 426 ja 592 ning 2007. a kava kohaselt 500 ja 666.
- Jätakuvalt tegeletakse ka arendustegevuseks vajaliku inimressurssi arendamisega ettevõtetes. 2005. aastal planeeriti ettevõtetele suunatud koolitusprogrammide arendamist. Käivitatud programmid on populaarsed, nendes osalemine aktiivne ning koolitustegevuse soodustamine aktuaalne ja prioriteetne. Siiski on kavas programmide ümberkujundamine, mis on otseselt seotud arengukava “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” rakendusplaani väljatöötamisega. Ümberkujundatud programmid rakenduvad eeldatavalt 2007. aastal. Muudatuste eesmärk on muuta struktuurivahendite kasutamine koolitusteenuse hankimise soodustamisel veelgi efektiivsemaks ning programmide fookus selgemaks.
- Valitsus on algatanud ka mitmeid teaduse populariseerimise projekte. Neist olulisim on 2007. aastal algav Teaduskeskuse AHHA uue hoone ehitus. AHHA põhiülesandeks on teaduse tutvustamine pakkudes atraktiivset, innovaatilist, multifunktsionaalset õpikeskkonda uute teadmiste omandamisele orienteeritud teenuste pakkumise kaudu, tutvustades sellega teaduse rolli ühiskonnas ja majanduses ning tõstes teadlase elukutse atraktiivsust. AHHA teeb aktiivset koostööd ka teiste teaduskeskuste, rahvusvaheliste organisatsioonide (ICOM, British Council, ECSITE, NSCF), teadusmuuseumite, akadeemiliste ringkondadega ja huvikoolidega.

Alustavate ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete kapitalile juurdepääsu tagamine

Ettevõtete konkurentsivõime suurendamisel on oluline ka efektiivsemate uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõtt. Uute tehnoloogiate kasutuselevõttu takistab aga piiratud ligipääs kapitalile selliste investeringute kõrgema riskantsuse tõttu. 61% investeringutest tehakse Eesti ettevõtetes täna omakapitali arvelt – finantsvahendite puudujääk on ettevõtte arengut takistavate tegurite pingereas olulisel kohal. Ligipääsu laenukapitalile piiravad mitmed tegurid – ebapiisav tagatis või omakapital, ettevõtte lühike finantsajalugu või puudulik äriplan, väikesemahuliste laenude menetlemise ebaproportsionaalselt suured kulud finantsinstitutsioonide jaoks. Ennekõike on toetusmeetmed suunatud kasvavatele ekspordipotentsiaaliga ettevõtetele.

- Väga oluliseks arenguks kapitalile juurdepääsu parandamisel on olnud Arengufondi seaduse eelnõu heakskiitmine valitsuse poolt. Arengufondi eesmärgiks on täita tühimikku finantsturul ning pakkuda alustavatele innovatiivsetele ettevõtetele nn tarka raha ehk seemne-faasi rahastamist koos vajaliku nõustamise ja toega. Arengufond peaks jõuliselt katalüüsima teadmiste-mahukatele ettevõtetele suunatud investeerimistegevust; lisaks on Arengufondi abil kavas käivitada ka tuleviku- ja tehnoloogiaspire tegevused toetamiseks nii fondi enda investeerimistegevust kui ka üldist poliitikakujundust ning teadlikkust otsustajate ja laiema üldsuse hulgas. Hetkel on Arengufondi seaduse-eelnõu Riigikogus menetlemisel ning fond ise alustab tegevust eeldatavalt 2007 aasta jooksul.
- Kapitalile ligipääsu parandamiseks tegeleb valitsus ka ettevõtete stardiskeemi ümberkujundamisega – tänaseks on valminud skeemi kontseptsioon, rakendajad ja

elluviijate vastutusvaldkonnad ning läbi on mõeldud skeemi õiguslikud alused. Skeemi rakendamisega kavatakse alustada 2007. aastal. Seni rakendatakse starditoetuseks kaheosalist stardiskeemi.

- Eesti investorite ja investorvõrgustike vaba kapitali suunamiseks Eesti väikeettevõtetesse viiakse läbi uuring, mille eesmärgiks on kaardistada turul eksisteerivaid tõrkeid. Lähtuvalt uuringu tulemustest on võimalik kujundada meetmed valdkondades, kus riigi sekkumine toob kaasa positiivse efekti, ent ei moonuta liigselt kapitaliturgude loomulikke arenguid. Eesti ettevõtete ja välisinvestorite kontaktide vahendamiseks tegeleb Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus juba täna.

Lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvu soodustamine, ettevõtete toetamine välisurgudele sisenemisel ning investeerimisel uute tehnoloogiate, toodete ja teenuste väljatöötamisse

- Ettevõtete ja ülikoolide vahelise koostöö tõhustamise seisukohalt on äärmiselt oluline olnud pikaajalisele partnerlusele orienteeritud Tehnoloogia Arenduskeskuste käivitamine ja täiendav finantseerimine Euroopa Liidu struktuurivahenditest. Viide Tehnoloogia Arenduskeskustesse (TAK) on koondatud IKT, bio- ja materjalitehnoloogia valdkonnas tegutsevad Eesti juhtivate teaduspartnerite ja ettevõtete konsortsiumid. Juba praegu on TAK-idesse kaasatud välispartnereid, kuid edaspidi on rahvusvahelistumisele ja välisinvesteeringute meelitamisele kavas veelgi enam rõhku panna.
- Käivitatud ja/või jätkatud on mitmete ettevõtte uuendusmeelsuse ja tootlikkuse kasvule suunatud tegevustega nagu – T&A projektide toetamine, innovatsiooniauditid, inkubaatorite ja teadus-tehnoloogiaparkide arendamine, ülikoolide tehnoloogiasirde üksuste arendamisele suunatud SPINNO programm jne. Tulenevalt uue struktuurivahendite perioodi lähenemisest on koos EASi ja sotsiaal-partneritega kavas läbi vaadata kõikide seniste programmide edukus ja asjakohasus ning parendada/kohandada programme vastavalt ettevõtluskeskkonna muutustele.
- Praeguseks ei ole käivitatud üliõpilaste ja teadlaste mobiilsuse parendamine akadeemilise ja ettevõtlussektori vahel. Lisaks teadustöötajate ja tudengite mobiilsuse edendamisele on antud tegevust plaanis laiendada ka teistele innovatsioonitippspetsialistidele (nt disainerid, turundusspetsialistid, insenerid jne), kes on äärmiselt vajalikud eduka innovatsiooniprotsessi toimimiseks, kuid kelle palkamine on uuenduslike VKE-de jaoks äärmiselt keeruline. Hetkel on käivitatud vastav eeluuring probleemi täpsemaks kaardistamiseks ja võimalike lahenduste leidmiseks; programm ise käivitub 2007. aastal.
- Rahvusvahelistumise toetamiseks planeeritav ekspordiplaani programmi ümberfokuseerimine on asendunud plaaniga töötada välja ja viia ellu kaks komplementaarset programmi – ekspordiplaani programm juba tegutsevale eksporditöörile, kes soovib laiendada uutele turgudele ning alustava eksporditööri programm motiveerimaks ja toetamaks ettevõtteid ekspordimisega alustamisel. Muudatused on planeerimisfaasis, ellu rakendatakse programmid uuel programmeerimisperioodil, mõnede tegevustega võidakse alustada juba aastal 2007.
- Ekspordigarantiisid rakendatakse täna peaaegselt lühiajaliste garantiide vormis. On oluline suurendada garantiifondi, et vastata ettevõtjate reaalsele vajadusele ning pakkuda pikaajalisi ekspordigarantiisid, mille pakkumist kapitaliturgude poolt lähemas tulevikus ette näha ei ole, ent ettevõtjate vajadused selles osas on ilmsed.

EESMÄRK 5: Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva ettevõtluskeskkonna arendamine

Viimase aasta jooksul on aktiivselt tegeletud ettevõtluspoliitika väljatöötamisega järgmiseks seitsmeks aastaks. Arengukava määratleb konkreetsed suunad ettevõtluse arendamiseks järgmisel seitsmel aastal, mis aitavad kaasa Eesti ettevõtete konkurentsivõime tõstmisele. Ettevõtluspoliitika 2007-2013 ühe olulise osana on välja töötatud „Ettevõtja õiguse“ tegevuskava⁵, mis seab eesmärgiks mitme konkreetse valdkonna - äriühinguõigus, majandushaldusõigus, ehitus- ja planeerimisõigus, tööõigus, õigusabi jne - õigusliku olukorra analüüsi, et selgitada välja ettevõtlust takistavad tegurid ja leida lihtsad, selged, modernsed, hästi rakenduvad lahendused. „Ettevõtja õiguse“ tegevuskava integreeritakse ettevõtluspoliitikaga, mis kiidetakse valitsuse poolt heaks oktoobris. Valdkondadest lähtuvate selgete eesmärkide seadmine võimaldab olemasolevate lahenduste kaasajastamise teel realselt aidata kaasa ettevõtlust ja investeringuid soodustava õiguskeskkonna loomisele.

Ettevõtluskeskkonna ning avalike teenuste kättesaadavuse arendamisele aitab märkimisväärselt kaasa „Eesti infoühiskonna arengukava 2007-2013“, mille elluviimiseks on planeeritud vahendeid üle 1 miljardi krooni ja mis kiidetakse valitsuse poolt heaks oktoobris. Struktuurifondide elukeskkonna arendamise rakenduskava raames on kavandatud toetada kohaliku ettevõtluskeskkonna arendamisele suunatud tegevuste elluviimist.

Ettevõtluskultuuri edendamine eesmärgiga tõsta ettevõtlusaktiivsust ning ettevõtete uuendusmeelsust

Eesti elanike ettevõtlus ei ole jätkuvalt nii kõrge kui soovitud. Vaid 5 protsenti elanikest tegelevad ettevõtte asutamisega või on selle vahetult loonud ning potentsiaalseid ettevõtjaid (neid, kes mõtleavad ettevõtte loomisele) on meie ühiskonnas vaid 9 protsenti. Et ettevõtlikkusest ettevõtte asutamiseni on veel rida takistusi (raskused finantseerimisvahendite leidmisel, keerulised administratiivsed protseduurid, teadmiste ja oskuste puudus jne.), on eestlaste ettevõtlusaktiivsus madal – vaid 32 ettevõtet 1000 elaniku kohta. Eri piirkondades on ettevõtlusaktiivsuse varieeruvus väga suur – loomulikult koondub suurem osa ettevõtteid tõmbekeskustesse või nende vahetusse lähedusse.

Seega on valitsuse üheks eesmärgiks jätkuvalt ettevõtlusaktiivsuse suurendamine ning ettevõtete uuendusmeelsuse toetamine.

- Mentorprogramm ning ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse programm käivitati edukalt, tegevust jätkatakse ning laiendatakse vastavalt vajadusele. Innovatsiooniteadlikkuse programmi raames on toetatud nii õpilastele kui arvamustliidritele suunatud projekte. Käivitunud on innovatsiooniauditi programm, mille käigus viidi 2005. aastal läbi innovatsiooniaudit 58 ettevõttes. Et ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse programm on olulisemaid instrumente ettevõtluskultuuri edendamisel, siis planeeritakse programmile järgnevateks perioodideks suuremat eelarvet.
- Ettevõtete koostöö- ja organiseerumisvõime arendamiseks on arendatud ettevõtlusorganisatsioonide võimalusi otsustusprotsessides kaasa rääkida. Välja on

⁵ <http://www.just.ee/19426>

töötatud Kaasamise Hea Tava. Aktiivselt rakendatakse internetikeskkonda "Räägi kaasa".

Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva õiguskeskkonna väljaarendamine

- Õigusaktide mõjude hindamise valdkonnas on läbi viidud pilootuuringud ("Käibemaksuga seotud halduskoormus ettevõtjatele" ja "Eest Statistikaametile ja Maksu- ja Tolliametile palga ja töötasu andmete esitamisega kaasnev halduskoormus ettevõtjatele"). Lähtuvalt pilootuuringute tulemustest koostati ettepanekud halduskoormuse hindamise süsteemi arendamiseks ning selle integreerimiseks üldise mõjude hindamise süsteemiga, mis kiideti valitsuskabineti poolt heaks 2006. aasta kevadel. Halduskoormuse hindamise süsteemi raames arendatakse välja administratiivsete kulude andmebaas ning ministeeriumide lõikes kaardistatakse õigusakte halduskoormuse hindamise vajalikkuse väljaselgitamiseks. Üldise mõjude hindamise süsteemi arendamiseks töötatakse välja meetodilised juhendmaterjalid. Algatatud on kõikide ministeeriumide, muude riiklike institutsioonide ja teadusasutuste mõjuanalüüsilase praktika kaardistamine ja olemasolevate erinevate juhendite pinnalt ühtse juhise koostamine.
- Justiitsministeeriumi poolt ette valmistatud ettevõtluse õiguskeskkonna arendamise tegevuskava seab eesmärgiks õiguskeskkonna olulise lihtsustamise. Valitsus on aktiivselt tegevuskava elluviimist alustanud.
- Lähtuvalt 2006. aasta kevadise Ülemkogu otsustest on loodud õiguslik raamistik ühtse kontaktpunkti põhimõtte rakendamiseks. Notaritele on antud õigused kõikide ettevõtte registreerimisega seotud toimingute teostamiseks. Väljatöötamisel on IT lahendused, mis notarite tööd kandemenetluse läbiviimisel oluliselt hõlbustavad ja kiirendavad.
- Eesmärgiks on seatud ka ettevõtte loomise oluline kiirendamine. Valitsus soovib lühendada tavapäraseks kandemenetluseks kuluvat keskmist aega viieteistkümnelt päevalt seitsmele päevale.
- Valitsus loob võimalused ettevõtte registreerimiseks ka ühe päeva jooksul. Välja on töötatud äriseadustiku ja sellega seotud teiste seaduste muutmise eelnõu, mis võimaldab äriregistri kandeavaldusi menetleda kiirmenetluse korras – paari tunni jooksul. Kiirmenetlust on esialgu võimalik kohaldada osauhingu, füüsilisest isikust ettevõtja, täis- ja usaldusühingu esmakannetele ning füüsilisest isikust ettevõtjate ja äriühingute (sh ka aktsiaseltside ja tulundusühistute) muutmiskannetele. Kiirmenetluse puhul saab vajalikud andmed registrit pidavale kohtule esitada Interneti teel ilma notari vahenduseta. Osauhingu notariaalselt tõestatud asutamislepingut ja selle lisana kinnitatud põhikirja asendab kiirmenetluses tüüpõhikiri. Tulevikus on plaanis kiirmenetluse ulatust laiendada. Hetkel on takistuseks usaldusväärse tehnilise lahenduse puudumine välismaiste residentide digitaalallkirja autentimiseks.
- Väljatöötatud äriseadustiku muudatused lihtsustavad ka ettevõtete tegevusalade määratlemist. Kehtiva seaduse kohaselt peab äriühing kajastama oma tegevusalad põhikirjas ning ettevõtja tegevusalade kohta tehakse äriregistrisse kanne. Tegevusalade kohta käivat statistilist infot on praegu võimalik muuta vaid põhikirja muutmise kaudu. Eesmärgiks on jätta ettevõtja tegevusalad registrikandest ja põhikirjast välja ja koguda infot ettevõtja tegevusalade kohta majandusaasta aruannete kaudu. Ettevõtjad, kes ei esita äriregistrit pidavale kohtule aastaaruandeid (füüsilisest isikust ettevõtjad, täis- ja usaldusühingud), informeerivad registripidajat tegevusala muutumisest lihtkirjaliku või digitaalse teate vormis. Tegevusalast teatamisel kasutatakse Eesti majanduse tegevusalade ametlikku klassifikaatorit (EMTAK). Klassifikaatori kasutamise kohustuse sätestamine tegevusalade teatamiseks võimaldab ettevõtjate tegevusaladest saada võimalikult täpset ja standardiseeritud infot. Lisaks välistab klassifikaatorite kasutamise

- kohustuslikkus juhtumid, kus ettevõtjad teavad oma tegevusaladest liiga üldsõnaliselt ning pikendavad sellega tahtmatult registrimenetlust.
- 6. veebruaril 2006 allkirjastasid Eesti ja Soome justiitsministrid koostööprotokoll, mille kohaselt seavad Eesti ja Soome 2007. aastaks sisse ärikeeldude alase automatiseeritud andmevahetuse. Justiitsministeeriumis väljatöötatud äriseadustiku ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga luuakse alus välismaa ärikeeldude tunnustamisele, andes pankrotiseadusega vastava volituse justiitsministrile. Justiitsministri määrusega on kavas tunnustada nende maade ärikeelde, mis tagavad vastavate andmete hõlpsa kättesaadavuse, kus ärikeelu regulatsioon on sarnane Eesti regulatsioonile ning millega meil on tihedamad majandussuhted. Eeskätt tuleb kõne alla Soome, kuid volitusnorm võimaldab seda ka teiste riikide suhtes.
 - Väljatöötamisel on riigilõivu seaduse muudatused, mille eesmärgiks on lõivude kulupõhiseks muutmine. Kehtivas riigilõivuseaduses on lõivumäärad toimingute tegemise tegelikest kuludest suuremad. Eesmärgiks on vähendada äriregistri kannete ning registridokumentide väljastamise eest riigilõivuseaduse eelnõus ettenähtud määrasid vastavalt registritoimingute tegemise tegelikele kulutustele, e. ca 2,5 korda.
 - Lisaks nimetatud juba käivitunud algatustele on kavas analüüsida ettevõtete tegevuslubade väljastamist ja tegevuslubade otstarbekust ning süsteemi võimalusel lihtsustada. Kavast on ka majanduskaristusõiguse selgemaks muutmine, saneerimismenetluse kui eraldi menetluse vormi loomine, riigi ja omavalitsuste vara regulatsiooni korrastamine (ühtlustada avalik õiguslikke norme eraettevõtete tehingute tegemisel), õigusvaidlusi vähendava lepitusmenetluse regulatsiooni täiendamine, intellektuaalset vara reguleerivate õigusaktide ülevaatamine ning ehitus- ja planeerimisõiguse ajakohastamine.

Konkurentsivõime kasvu soosiva infrastruktuuri arendamine

Kuigi enamus infrastruktuuri arendamise meetme tegevusi on planeeritud 2007 ja 2008. aastasse on valdkonnas toimunud selge edasimineku. Seda ennekõike tegevuskavas seatud e-riigi edendamisele suunatud eesmärgi aga ka teistes meetmetes leiduvates infoühiskonnaalastes tegevustes. Uuel struktuurivahendite planeerimisperioodi on ühe olulise tegevussuunana kavandatud ettevõtluse seisukohast oluliste avaliku tehnilise infrastruktuuri arendamise ning regionaalsete tööstusalade väljaarendamise toetamine.

- Elektroonsete teenuste osutamine on laienenud, digitaalne asjaajamine on ületamas ametkondlikke piire, interneti kättesaadavuse parandamiseks on käivitatud maakondlikud Külatee-3 projektid. Paljude oluliste infoühiskonna projektide läbiviimiseks on kaasatud EL struktuurifondide vahendeid.
- Uueks algatuseks kava eesmärkide elluviimisel on olnud IT lahenduste väljatöötamine standardimise valdkonnas. Oluline hulk standarditest on praegusel hetkel paberikandjal ja nende kättesaadavaks tegemine üle-eestiliselt on raskendatud. Kogude efektiivseks haldamiseks ning standardite kasutaja vajadusi arvestava infosüsteemi (näiteks otsingumootor) arendamiseks, luuakse Eesti standardite elektrooniline kogu, mis muudaks standardite kättesaadavuse üle-eestiliseks (teadusraamatukogud, ettevõtluskeskused, ülikoolid). Elektroonilise standardite kogu loomine algas 2005 aastal ning hetkel on juba suurem osa standarditest elektroonsel kujul olemas ning lõplikult valmib kogu 2006. aasta sügisel. Sellega seoses on käimas ka uue kasutajasõbralikuma andmebaasi ja veebi kasutamisharjumiste väljatöötamise projekt, mille lõpptähtaeg on november 2006. Järgneva tegevusena aastal 2007 on planeeritud elektroonsete standardite kogu läbi uue andmebaasi teha kasutatavaks Eesti erinevate maakondade ettevõtlus- või maakonnakeskustes ning arendada standardite

elektroonilise ostmise võimalust. Eesmärgiks on teha standardid lihtsamini kättesaadavaks ka neile ettevõtjatele, kes asuvad väljaspool Tallinna. Sama projektiga raames arendatakse edasi ka juba hetkel toimivat standardite elektroonse ostmise võimalust.

- Valitsuse töö tulemuslikkust näitab ettevõtete rahulolu avalike e-teenustega. E-teenuste on rahul 93 protsenti ettevõtetest. Tegemist on märkimisväärselt kõrge hinnanguga, seda eriti võrreldes 2004. aasta 75 protsendilise rahulolevate ettevõtete osakaaluga. Valitsus ei pea siiski vajalikuks 2008. aastaks püstitatud 80 protsendi eesmärki tõsta, kuna ettevõtete ootused riigile tõusevad seoses jätkuvalt kiire IKT valdkonna arenguga väga kiiresti ning 80 protsendilise rahulolu taseme hoidmine on jätkuvalt ambitsioonikas eesmärk.
- Koostatud on valdkonna uus strateegilise alusdokumendi eelnõu – Eesti infoühiskonna arengukava 2007-2013. Arengukava seab eesmärgiks luua Eestis kõiki ühiskonnaliikmeid kaasav ning nende elukvaliteeti tõstev arenev infoühiskond ja konkurentsivõimeline majandus, kus kasutades ratsionaalselt loodud ja loodavaid IKT lahendusi saavutatakse suurem tootlikkus ning tööhõive määr. Arengukava seab järgmised eesmärgid:
 - iga ühiskonna liige elab täisväärtuslikku elu kasutades igakülgset infoühiskonna võimalusi ja on aktiivne osaline avalikus elus („kedagi ei jäeta ja keegi ei jää kõrvale”);
 - Eesti majanduse pideva kasvu mootoriks on IKT lahenduste laialdane kasutamine;
 - avalik sektor on isikukeskne, läbipaistev ja tõhusalt toimiv.
- Välja on töötatud Transpordi arengukava 2006-2013 ja Ühistranspordi arenguprogramm 2006-2010, mille peamistest eesmärkidest on transporditeenuse kvaliteedi tõstmine ning valdkondades sihipärase arendamise tagamine.

Riigi elektrienergiaga varustamise kindluse tagamine ning energiaturu tõhus toimimine

- Käesoleva perioodi olulisemaks sündmuseks riigi varustuskindluse suurendamise ja energiaturu tõhusama toimimise tagamisel on Eesti ja Soome vahelise merekaabli Estlink rajamine. Estlink ehitatakse alalisvoolukaablina, mis ühendab Harku 330 kV alajaama ja Espoo (Soome) 400 kV alajaama. Kaabli kogupikkus on ca 100 km, millest 70 km on merekaabel ja maakaablit 9 km Eestis ning 20 km Soomes. Projekti kogumaksumuseks saab olema ligi 110 miljonit eurot. Ehitus valmib praeguste plaanide kohaselt hiljemalt 2006. aasta lõpuks.
- 3.jaanuaril 2006 kiideti Vabariigi Valitsuse poolt heaks Eesti elektrimajanduse arengukava 2005-2015, mis põhineb kütuse- ja energiamajanduse pikaajalisel riiklikul arengukaval aastani 2015, mille Riigikogu kinnitas 15. detsembril 2004.a. Eesti elektrimajanduse arengukava 2005-2015 määratleb elektrimajanduse hetkeolukorra, toob esile Eesti ja Euroopa Liidu liitumislepingus kajastatu, prognoosib elektritarbe arenguid, fikseerib elektrimajanduse arendamise strateegilise eesmärgi, eesmärgid ja arvestamist vajavad piirangud, arenduspõhimõtted ning vajalike investeeringute suurusjärgud. Samuti kirjeldab arengukava edasist analüüsi vajavaid probleeme.
- Käimas on Balti riikide energiastrateegia koostamine, kus soovitakse kokku leppida Balti riikide huvid energeetika valdkonnas, määratledes ühised seisukohad energiakaubanduses ja energeetikaalastes suhetes naaberriikidega.

EESMÄRK 6: Keskkonnakaitse ja majanduskasvu vahelise sünergia tugevdamine

2005. a alustati keskkonnastrateegia (aastani 2030) väljatöötamise kavandamisega. Kavandatavas keskkonnastrateegias kajastuv Eesti keskkonnapoliitika on suunatud majanduse, sotsiaalsfääri ning keskkonnakasutuse tasakaalustatud arengule ning on valdkondlikuks jätkuks Eesti säästva arengu riiklikule strateegiale. Keskkonnastrateegia põhjal koostatav Keskkonnategevuskava (aastateks 2007-2013) on vahendiks keskkonna valdkonna lõimiseks teistesse üle-riigilistesse strateegiadokumentidesse järgmiseks EL programmeerimisperioodiks vältimaks valdkondlike planeerimisdokumentide vastuolu.

Keskkonnateadlikkuse tõstmine

Standardsete keskkonnajuhtimissüsteemide sertifikaate omavate ettevõtete arv on kasvanud. Aastaga on lisandunud 27 ISO 14001 ja 2 EMAS sertifikaati omavat ettevõtet.

- Aktiivselt on rakendatud teavitusmeetmeid - Euroopa Komisjoni poolt algatatud projekti „EMASi alase suutlikkuse tõstmine uute liikmesriikide väike- ja keskmise suurusega ettevõtete, nn EMAS Easy“ raames toimunud seminaridel ja koolitustel osalesid nii ettevõtete, ametiasutuste (sh kohalike omavalitsuste) kui teiste huvirühmade esindajad, kokku ca 150 osalejat. Lisaks rakendasid 19 katseorganisatsiooni kahe eelpool nimetatud projekti raames EMASi ning 2005. a oktoobris väljastati ühele nendest ettevõtetest Eesti esimene EMASi registreerimistunnistus.
- Oluliseks arenguks elurikkuse säilimise tagamisel on olnud Eesti looduskaitse arengukava aastani 2035 heaks kiitmine Vabariigi Valitsuse poolt 22. juunil 2005.a. Kava tugineb strateegiale "Säästev Eesti 21" ning määratleb looduskaitse eesmärgid ja arengusuunad 30 aastaks. Peamiseks eesmärgiks on looduskaitse korraldamine järgneva 30 aasta jooksul nii, et oleks tagatud loodusväärtuste võimalikult hea säilimine, hävinud (hävimisohus) väärtuste taastamine ning loodusvarade jätkusuutlik kasutamine. Arengukava koostamise protsessis osalesid nii avaliku-, (maa)ettevõtlus- kui ka kolmanda sektori esindajad; foorumidel osales laiem avalikkus. Laiema strateegilise taustana tugineb kava Eesti keskkonnastrateegiale aastani 2010.

Reostuskoormuse vähendamine ja loodusvarade säästliku kasutuse tagamine

- Keskkonnatehnoloogilise arengukava kavandamiseks on läbiviimisel uuring, mille sisuks on keskkonnatehnoloogiate väljatöötamist, arendamist ja kasutuselevõttu kajastava hetkeolukorra kaardistamine ning ligikaudse rahalise hinnangu kujundamine arengukava maksumusele. Kavandatava arengukava üldeesmärgiks on majandusliku konkurentsivõime tõstmine ja majanduskasvu säilitamine koos keskkonnaseisundi jätkuva parandamisega olemasolevate keskkonnatehnoloogiate laialdase kasutuselevõtu teel ning uute (innovaatiliste) keskkonnatehnoloogiate loomine ja arendamine. Esmaversioon ETAP teekaardist on valminud. Euroopa Komisjonile on esitatud parima keskkonnatehnoloogilise praktika näited.

Märkimisväärset tähelepanu on pööratud jääkreostuse vähendamisele arendades jäätmekäitlust ning tõstes vee kvaliteeti. Aastal 2003 oli kvaliteedinõuetele vastav joogivesi tagatud 65%-le elanikkonnast, 2008. aastaks prognoositi kvaliteetse joogivee kättesaadavust suurendada ca 70%-le elanikkonnast. Aastal 2005 oli 71%-le elanikkonnast tagatud kvaliteedi nõuetele vastav joogivesi. Arvestades vajadusest täita joogivee direktiivi nõudeid

(Eesti riik on endale seadnud eesmärgiks tagada nõuetele vastav joogivesi kogu elanikkonnale 2013. aasta lõpuks) ning luua soodsamaid tingimusi majandusarenguks, on vajalik suurendada kvaliteetse joogivee kättesaadavust. 2008. aasta lõpuks on eesmärk kindlustada kvaliteedi nõuetele vastav joogivesi 80% -le elanikkonnale.

Veevaldkonnas toimuvate arengute paremaks hindamiseks on valitsus muutnud indikaatorit tegevusele “Üle 2000 inimekvivalendiga asulate reovee kogumine ja nõuetekohane puhastamine (% asulatest)”. Sellisel kujul ei olnud võimalik indikaatorit korrektselt väljendada, kuna reovee kogumist ja puhastamist vaadatakse statistikas (ITK) eraldi – olemasolev indikaator on hinnanguline. Olemasolev „hinnanguline“ indikaator on edaspidi kajastatud läbi kahe realselt mõõdetava indikaatori:

- ühiskanalisatsiooni teenusega kaetud elanikkond üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% elanikkonnast). Praegune tase: 89% (2004. a); prognoositav tase 2008. a 93%;
- nõuetekohaselt töötavad reoveepuhastid üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% reoveepuhastitest). Praegune tase 67% (2004. a); prognoositav tase 2008. a 77%.

Joogivee kättesaadavus kogu regioonis on oluline eelkõige inimese tervisekaitse seisukohast. Samas aitab veeinfrastruktuuri arendamine kaasa majanduse arengule, soodustades majandustegevust lisaks suurtele linnadele ka keskmise ja väikese suurusega asulates. Viimaste aastate majandusareng Eestis on kaasa toonud vajaduse laiendada tootmistegevust ja tööstust. Ettevõtete asukoha valikul mängivad suurt osa infrastruktuuri olemaolu kui ka soodne maahind. Tihtipeale on ettevõtluse areng pidurdatud piirkondades, kus küll on soodne maahind, ent puudub majandustegevuseks vajalik infrastruktuur. Veevarustuse parandamine keskmise suurusega ja väikestes asulates loob ka neis parema keskkonna majandustegevuse arenguks, sest tootmise planeerimisel on väga oluline vee kättesaadavus. Keskkonnakaitseliselt aitab regionaalne majandustegevuse areng vähendada ka nn valglinnastumist.

- 2005. aastal võeti vastu jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja pakendiaktiisi seaduse muutmise seadus. Jäätmeseaduse muutmisega likvideeriti puudujäägid elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta kehtivate EL direktiivide ülevõtmisel. Põhitähelepanu jäätmealaste õigusaktide elluviimisel oli suunatud tootja vastutusele põhinevatele jäätmevoogudele nagu pakendid ja pakendijäätmed, elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed, romusõidukid ja vanarehvid, mille üleandmine peab olema võimalik vähemalt selle omaniku elukohajärgse maakonna piires või 50 km raadiuses. Valitsusele esitati määruse eelnõu probleemtoodete registri asutamiseks.
- 2005. aastat võib lugeda pakendijäätmete kogumise- ja taaskasutamise üleriigilise süsteemi rajamise algusaastaks. Vastu võeti määrused pakendite tagatisraha suuruse ja tagatisraha märgi, pakendimaterjali määramise korra ning pakendite taaskasutamise määra arvutamise korra kohta. Üsna hästi ja kiiresti käivitus tagatisrahaga pakendi kogumise süsteem. Muude pakendite osas ei ole nende kogumine ja taaskasutamine läinud ootuspäraselt.
- Alustatud on biolagunevate jäätmete arengukava väljatöötamise kavandamist. Koostatud on mitmed uurimis-arendustööd optimaalsemate lahenduste leidmiseks EL uute jäätmedirektiivide ülevõtmiseks ja rakendamiseks, millest olulisemana võib märkida:
 - biolagunevate jäätmete käitlemine, milles antakse ülevaade biolagunevate jäätmete tekkest (nii liigiliselt, kui koguseliselt), kasutamisest, kõrvaldamisest ning nende käitlemise tuleviku suundumustest ja tekke prognoosist;

- elanike keskkonnateadlikkuse tõstmiseks jäätmete eraldi kogumise ja kohapealse taaskasutamise osas aastatel 2005-2006 läbi viidav pilootprojekt, mille sisuks on maapiirkondade korterelamute elanike biolagunevate jäätmete eraldi kogumine ja kohapealne käitlemine.
- Integreeritud veemajanduse korraldamiseks ja säästva veekasutuse arendamiseks jätkusid tegevused veemajanduskavade väljatöötamiseks. Veemajanduskavad loovad ühtse tegevusraamistiku, mis aitavad kaitsta ja parandada vee ökosüsteemide seisundit ning vältida nende seisundi edasist halvenemist, edendada säästvat veekasutamist, kaitsta veekeskonda heidete, emissioonide ja muude kahjude eest ning ohtlike ainete eest, et saavutada piisaval hulgal hea kvaliteediga pinna- ja põhjavee olemasolu säästvaks ning tasakaalustatud vee kasutamiseks.
- Veekaitse valdkonnas on jätkunud investeeringute elluviimine joogi- ja reoveekäitlemise arendamise ja ajakohastamise. 2005-2006 viidi ellu ka veekogude tervendamise ja jääkreostuse likvideerimise projekte veekogude seisundi parendamiseks ERF vahendite toel.

Aktiivselt on rakendatud energiasäästu programmi ning arendatud taastuvatest energiaallikatest elektri tootmist, mis on jõudsalt suurenenud. Kui veel 2003.aastal oli taastuvatest energiaallikatest elektritoomise osakaal 0,3 protsenti siseriiklikust elektri kogutarbimisest installeeritud võimsusega alla 10MW, siis 2006. aasta lõpuks võib eeldada juba installeeritud võimsust ca 60 MW või enam, millest toodetav elektrienergia siseriiklikust kogutarbimisest võimaldab saavutada vähemalt tegevuskavas toodud prognoositava 2,5 protsendi taseme aastaks 2008.

Taastuvate energiaallikate osakaalu tõstmisele nii elektri kui ka sooja tootmisel on kaasa aidanud EL struktuurivahendite otstarbekohane kasutamine. Perioodil 2004-2006 on toetatud taastuvate energiaallikate laialdasema kasutamise seonduvaid uuringuid ja investeeringuid rohkem kui 30 miljoni krooniga. Toetuse mahtu on kavas suurendada uuel programmeerimisperioodil.

- Energiasäästu sihtprogrammi ja selle rakenduskava elluviimine on perioodi vältel panustanud energiasäästu saavutamisse läbi energiasäästualases rahvusvahelises koostöös osalemise, koolituste, infokampaaniate, analüüside ja uuringute teostamise, maakondlike ja kohalike omavalitsuste energeetika arengukavade väljatöötamise toetamise ning hoonete energeetilise sertifitseerimise ja energiaauditi meetodikate väljatöötamise. Kavandamisel on uus energiasäästu sihtprogrammi, mille eesmärkideks on energiatarbimise ratsionaliseerimine, energiatootmise ja jaotamise efektiivsuse parandamine ning keskkonnamõjude vähendamise tegevuskava väljatöötamine ja kinnitamine. Koostatav programm määratleb tegevused energiasäästualase oskusteabe kättesaadavuse tagamiseks ja lõpptarbivate teadlikkuse tõstmiseks säästlikest käitumisharjumustest.
- Oluliseks sammuks on olnud "Biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukava aastateks 2007-2013" algatamine, mis planeeritakse valitsuse poolt heaks kiita 2006. aasta detsembris. Arengukava väljatöötamise vajadus tuleneb otseselt Euroopa Komisjoni teatisest biomassi tegevuskava kohta (SEK(2005) 628). Arengukava põhieesmärgiks on Eesti sõltuvuse vähendamine sisseveetavatest energiaressurssidest. Fossiilkütuste osakaalu vähenemine, energiaallikate mitmekesisuse ja siseriiklike tarnekanalite suurendamine aitab tagada majandusarengu stabiilsust. Biomassi, kui peamise alternatiivenergia allika laienev kasutuselevõtt loob uusi töökohti, annab täiendavat sissetulekut eelkõige maapiirkondades ning vähendab keskkonnale suunatud reostussurvet.

4. TÖÖTURG JA TÖÖHÕIVE

Viimaste aastate kiire majanduskasv on avaldanud positiivset mõju ka tööturu arengutele. Tööhõive ligi 2% kasv tõstis tööhõive määra viimase seitsme aasta kõrgeima tasemeni ning 15-64 vanustest inimestest oli 2005. aastal hõivatuid 64%, mis on ligilähedane Euroopa Liidu keskmise tasemega. Positiivsed arengud saab välja tuua ka naiste ja vanemaealiste tööhõive näitajates – mõlema näitaja osas on Eesti juba täna täitnud Euroopa Liidu majanduskasvu ja tööhõive strateegia poolt 2010. aastaks seatud eesmärgid. Ühtlasi on tänaseks selge, et kõrge majandusaktiivsus ja sellest johtuv tööjõu defitsiit mõjuvad tööhõivenäitajatele mõnevõrra positiivsemalt, kui senised prognoosid seda näitasid. 2006. aasta esimese poolaasta tööhõive kasv oli väga kõrge, ulatudes 6,8%-ni. Seetõttu poleks eelmisel aastal seatud eesmärkide samale tasemele jätmine enam otstarbekas, sest osad nendest (nt vanemaealiste tööhõive määr) on juba tänaseks täidetud. Peatumata pikemalt kõigil tehtud korrektuuridel, tuleks siiski välja tuua see, et tööhõive määra osas oleme seadnud uueks eesmärgiks saavutada 70% tase 2014. aasta asemel juba 2010. aastal. Samas tuleb tõdeda, et ootused registreeritud töötute aktiivsetes meetmetes osalemise määra osas olid 2008. aastaks seatud liiga optimistlikud. Hoolimata faktist, et viimaste aastate jooksul on aktiivsetes meetmetes osalemise määr järjest kasvanud (aastal 2003 oli vastav määr 10,0%, aastal 2005 oli see 15,4%), oleme 2008. aastaks seatud eesmärki alandanud 35%-lt 22%-le. Tööõnnetuste tagajärjel kaotatud tööpäevade arvu prognoos aastaks 2008 on suurem käesolevast tasemest seetõttu, sest lähimatel aastatel võib oodata tööõnnetuste arvu suurenemist. Käesoleval hetkel on tööõnnetuste arv Eestis alaraporteeritud. Vabariigi Valitsuses on arutelu all tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustuse kontseptsioon (TÕKS), mille rakendamine tooks kaasa praeguse tööõnnetuste alaraporteerituse probleemi lahendamise suures osas ehk tööõnnetuste arvu kasvu. Surmaga lõppenud tööõnnetuste arvu indikaator 100 000 töötaja kohta oli 2005. aastal erandlikult madal (3,9). Varasematel aastatel on vastav indikaator olnud 5,6 (2003a) ja 5,7 (2004a), millest tulenevalt soovime 2008. aastaks saavutada taseme, et surmaga lõppenud tööõnnetuste arv 100 000 töötaja kohta oleks madalam kui 4,7.

Samuti ei saa öelda, et tänu positiivsele tööhõive kasvule oleks kõigi elanikkonna gruppide olukord tööturul võrdne. Vaatamata positiivsetele arengutele ka noorte hõivenäitajates on noorte tööpuudus endiselt kõrge, ulatudes 2005. aastal 15,9%-ni. Ka mitte-eestlaste ja eestlaste olukord tööturul on vaatamata hõivelõhe ligi kahekordsele vähenemisele endiselt murettekitav, seda eriti töötuse määrade osas, kus näitajad on vastavalt 12,9% ja 5,3%. Tööpuudus on endiselt struktuurne – ligi 53% kõigist töötutest on pikaajalised töötud. Nende näitajate taustal paistab selgelt silma ka endiselt kõrge põhikoolist väljalangetajate arv ning madal ja 2004. aastaga võrreldes isegi mõnevõrra vähenenud elukestvas õppes osalejate arv.

Seega on ilmne, et vaatamata positiivsetele arengutele tuleb palju pingutada, et vastu seista lähitulevikus üha teravnevale tööjõupakkumise vähenemisele ja sellest tulenevatele väljakutsetele mitte ainult tööhõive-, vaid ka mikro- ja makromajanduse vallas.

EESMÄRK 7: Tööjõu kvalifikatsiooni tõstmine

Hariduse- ja koolituse valdkonnas on Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava eesmärkide elluviimisel olnud oluline roll ministeeriumi poliitikameetmete kujundamisel.

- Eesti Hariduse Infosüsteemi käivitamisega on kaasnenud suurem selgus haridussüsteemis toimuvate protsesside osas, sest rakendatud isikupõhine andmekogumine lubab suuremat täpsust. Seetõttu on ilmnenu, et senised hinnangud, näiteks põhikoolist väljakukkujate arvu osas on ülehinnatud, sest pole arvestatud vanematega välismaale suunduvaid lapsi. 2004/05 õa näitel oli katkestajate koguarvuks põhikooli astmel 1268, neist siirdus välismaale 453 (36%).
- Suurenenud on rahaeraldised kutseharidussüsteemi nii infrastruktuuri investeeringute (kasv 2006 võrreldes 2005.a. 59%), õpetajate palkade tõstmise (10%), kui õppetoetuste ning koolitoidu programmi käivitamise näol. Õppekoha baasmaksumus on 2006. aastal 15489 kr (2005. a 14577 kr), keskmine kaalutud koefitsient on kasvanud 1,2 korda (vastavalt 1,38 ja 1,13), õppekohamaksumuste suhe kutsehariduses võrreldes üldharidusega on 2006. aastal 1,2 kordne (varem võrdne), 2007. aastal soovitakse saavutada 1,4 kordne erinevus kutsehariduse kasuks. Koos kutsehariduse populariseerimisele suunatud tegevustena on see hakanud suurendama noorte huvi õppima asumiseks kutsekoolidesse, kuid arvestama peab, et haridussüsteemis on palju inertsust ning põhjalikumad trendide muutused nõuavad aega. Kutsehariduse reputatsiooni muutusest annab siiski märku kohalike omavalitsuste kasvav soov avada gümnaasiumites kutseõppevõimalustega klasse, kusjuures sedalaadi uute võimalustega gümnaasiumite arvu kasv on olnud planeeritust aktiivsem – 2008. aastaks planeeritud eesmärk „30 kutseõppevõimalusega gümnaasiumi” ületati juba 2006.a. kui kooli omanikud olid vastavad võimalused loonud 32 koolis. Kuigi arvuline eesmärk on täidetud ei pea valitsus vajalikuks arvulisi eesmärke tõsta. Gümnaasiumite arvu kasvu asemel on olulisem tagada kutseõppevõimalustega üldhariduskoolides vastavate õppekavade kvaliteet: selleks tuleb kokku leppida erinevate erialade õppeprogrammide pikkused, et tagada lõpetajate baasoskused tööturul rakendumiseks ning hilisemad kvalifikatsiooni tõstmise võimalused. Vastavaid projekte toetab HTM struktuurifondide kaudu.
- Loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia (LTT) valdkonnas on hüppeliselt suurenenud lõpetajate arv (kasv 38% vrd. 2004), millega oleme saavutanud EL-25 riikide keskmise taseme 1000 elaniku kohta 20-29.a. vanusegrupis. Märkimist väärib on see, et LTT valdkonnas on Eestis kõrgeim naiste osalus Euroopas (42.5% vrdl Euroopas 31.1%). Valitsus on teaduse populariseerimiseks käivitanud mitmeid programme n Tiigriülikooli, TÜ Teaduskooli programmid.
- Õppimisvõimaluste paindlikumaks ja efektiivsemaks muutmiseks on haridus- ja teadusministri poolt kinnitatud e-õppe arengukava „Õppiv Tiiger” 2006-2009, mille põhiline siht on suunata IKT-ga seonduva temaatika e-õppele ja erinevate e-õppega seotud sisuteenuste arendamisele, varasema riist- ja tarkvarale fokuseerimise asemel. Arengukavas nähakse põhiliste tegevussuundadena eestikeelsete veebipõhiste õpiahaldussüsteemide väljaarendamist, muuta koolidele kättesaadavaks digitaalsed õppematerjalid, mitmesugused e-õppe teenused, tagada õpilastele ja õpetajatele e-õppeks vajalikud pädevused ning leida ja juurutada koolide IKT infrastruktuuri edaspidiseks jätkusuutlikuks arenguks vajalikud koostöö- ja toetusmehhanismid.
- Üldhariduse rahastamise uue mudeli ettevalmistus on jõudnud kontseptsiooni tutvustamiseni valitsuskoalitsiooni liikmetele. Uue mudeli kasutuselevõtmisel soovitakse muuta rahaliste vahendite jaotust kooliastmete lõikes, tagades elukohalähedased

õppimistingimused esimeses ja teises kooliastmes. Põhikooli kolmandas ja gümnaasiumiastmes eraldatakse suurem ressurss koolidele, kus tulenevalt õpilaste arvust suureneb rühmatundide ja õpetatavate valikainete maht. Teiseks soovitakse uue rahastamismudeliga hariduslike erivajadustega laste õppe koefitsientide ühtlustamist ja eraldamissüsteemi muutmist. Üldhariduse rahastamise uus mudel on toetav instrument, mis parandab hariduse kvaliteeti ning tagab hariduse parema kättesaadavuse, st ühiskonnas toimimiseks vajalike põhiteadmiste, -oskuste ja kompetentside omandamise ühtlaselt kogu koolivõrgus. Mudel aitab kaasa ühtluskooli põhimõtte realiseerimisele, mida praegu on erinevate majanduslike võimalustega omavalitsustes keeruline täita. Seega aitab uuele rahastamissüsteemile üleminek otseselt kaasa tulevase tööjõu heale ettevalmistamisele.

- Kõrghariduspoliitika kujundamisel on oluline esile tõsta Ülikooliseaduse, Rakenduskõrgkooli seaduse ja Erakooliseaduse muutmise eelnõu ettevalmistamist koos partneritega. Muudatuste kohaselt reguleeritakse täpsemalt kvaliteedi ja õppe paindlikkusega seotud küsimusi (õpi- ja töökogemuse arvestamise ja teist korda riikliku koolitustellimuse kohal õppimise piirangute pehmendamine, litsentseerimise põhimõtete rakendamine õppekavade registreerimisel, mis suurendab riigi poolse esmase kvaliteedikontrolli võimalusi, jne.). Valitsus kiitis 2006. aasta juulis heaks ka uue kõrgharidusstrateegia.
- Noortele suunatud tegevuste paremaks koordineerimiseks on koos partneritega välja töötatud ja valitsuse poolt heaks kiidetud "Noorsootöö strateegia 2006-2013". Strateegia määratleb noortepoliitika ja noorsootöö alused ja mõisted Eestis ning noorsootöö valdkondade, nt erinoorsootöö, huvialahariduse, noorte tervistava ja arendava puhkuse, töökasvatuse korralduse põhimõtted, visandades ka info kogumise, töötajate koolituse ning üldise rahastamise printsiibid. Noorsootöö strateegia rakendamise tulemusena suudavad noored ühiskonda paremini integreeruda, omavad paremat ülevaadet tööturuarengutest ning on sellest tulenevalt ka tööturul konkurentsivõimelisemad. Seda toetavad strateegias toodud vabatahtliku töö ja mitteformaalse õppe kogemuse saamise võimalused, ettevõtliku mõtlemise ja töökasvatuse ning info- ja nõustamisteenuste arendamine. Nende tegevuste kaudu toetavad lõimitud noortepoliitika ja noorsootöö noore kujunemist teadlikuks, kvalifitseeritud ja suurema konkurentsivõimega ühiskonnaliikmeks ja töötajaks. Strateegia abil suureneb nii potentsiaalse tulevase tööjõu kui olemasoleva tööjõu kvalifikatsioon eeskätt nende teadmiste, oskuste ja vilumuste osas mida on võimalik omandada lisaks formaalharidussüsteemis saadavale.
- Negatiivse trendina tuleb välja tuua täiskasvanute (25-64) osaluse vähenemist koolituses – 2005.a. vastav näitaja oli 5.9%, kukkumine on toimunud 2004.a. tasemelt 6.7%. Kuivõrd Eesti jääb oluliselt maha Euroopa Liidus seatud eesmärgist saavutada aastaks 2010 täiskasvanute elukestva õppe osaluse määraks vähemalt 12.5%, siis tuleb oluliselt parendada vastavat keskkonda. 2006.a jooksul on ette valmistatud nn. kolmesambalise rahastamissüsteemi kontseptsioon, mis koosneb töötajate tööalase koolituse, riskigruppide koolituse ning töötuna registreeritud inimeste koolituse rahastamissammastest.
- Teine oluline negatiivne trend on ilmnunud 20-24 aastaste hariduse osas. Üks EL 2010 hariduseesmärke on nimetatud aastaks tagada, et vähemalt 85% 22- aastastest oleks omandanud vähemalt keskhariduse. Eesti on vastava näitaja osas langenud 2000.a. 83.6%-lt 80.9%-le 2005.a. Siin tuleb arvestada, et 2005.a. polnud EHIS veel rakendanud, kuid teadmispõhise ühiskonna seisukohalt on tegu väga ohtliku trendiga. Negatiivsete arengute pidurdamiseks on valitsus kavandatud meetmed, mis on suunatud õpilaste individuaalsema nõustamise ning koolide hindamissüsteemi muutmisele. Oluline on siinkohal ka kutseõppevõimalustega gümnaasiumite teke.

2005.a. õigusaktis tehtud muudatused keelavad koolikohustuslikus eas õpilaste väljaheitmise põhikooli tasemel.

Võrreldes 2005. aastaga on käesolevas ülevaates muudetud õpingute katkestamist mõõtvaid näitajaid – eelmises aruandes kasutati nelja eri näitajat erinevatel kooliastmetel ja –tüüpidel (eraldi põhikooli ja gümnaasiumi astmes, põhi- ning keskkooli järgnevat kutseõppeprogrammidel) katkestamise iseloomustamiseks. 2006.a. oleme võtnud kasutusele ühe EL Haridus ja Koolitus 2010 programmi põhieesmärkidest, mis käsitleb haridussüsteemist väljalangejate osakaalu, mille järgi aastal 2010 ei tohiks haridussüsteemist väljalangejaid olla rohkem kui 10%. Ühtlustatud näitajate kasutamine tagab suurema võrreldavuse riikide lõikes.

EESMÄRK 8: Tööjõu pakkumise suurendamine

Aktiivse tööturupoliitika edasiarendamisele suunatud meetmetes ja tegevustest olid antud perioodil peamised:

- Tööturuteenuste ja –toetuste seaduse rakendumine. 2006. aasta alguses tõi kaasa märkimisväärsed muutused tööturuteenuste osutamise põhimõtetes, millest olulisim on juhtumikorraldusliku võrgustikutöö põhimõtte rakendamine teenuste osutamisel, juurde tuli 6 aktiivset tööturuteenust, suurenesid võimalused meetmetes osalemiseks ning lisandus aktiivse tööotsimise nõue. Aktiivse tööotsimise nõue tähendab seda, et registreeritud töötuna arvelolemine ja riigi poolt pakutavate teenuste ja toetuste saamine on seotud kohustusega osaleda eelnevalt kokkulepitud tööturumeetmetes ning võtta vastu töötule pakutav sobiv töö. 2005. aastal kulutati tööturupoliitika elluviimiseks koos välisabiga kokku 201,3 miljonit krooni, sellest 74% kulutati aktiivsetele tööturumeetmetele⁶. Võrreldes 2004. aastaga suurenesid kulutused aktiivsetele tööturumeetmetele 28%. 2005. aastal moodustasid kulutused tööturupoliitika elluviimiseks 0,12% sisemajanduse koguproduktist (SKP). Aktiivsed tööturumeetmed moodustasid 0,09 ja passiivsed tööturumeetmed⁷ 0,03% SKP-st. Nii kogukulude kui aktiivsete tööturumeetmete kulude osakaal SKP-st kasvas võrreldes 2004. aasta vastavate näitajatega. Passiivsete tööturumeetmete kulude osakaal SKP-st vähenes võrreldes varasema aastaga.
- Seoses juhtumikorralduse arendamisega on alustatud hoolekande meetmete ja tööturumeetmete seostatud osutamisega. Mitmete tööturu riskirühmade ning eelkõige puuetega inimeste jaoks on välja töötatud nende vajadustele vastavaid tööturule sisenemist ja töötamist toetavaid hoolekande meetmeid (isikliku abistaja ja tugiisiku teenused, sotsiaaltransport). Väljatöötamisel olev puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise kontseptsioon valmistab ette üleminekut meditsiinikesksest puuetega inimeste rehabilitatsiooniteenusest kutse-, tööalase ja psühhosotsiaalse rehabilitatsiooniteenuseks.
- Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) meetmest 1.3 „Võrdsed võimalused tööturul“ on käesoleval hetkel saanud rahastamisotsuse 91 projekti, nendest 23 on juba ka lõppenud. Läbi projektide on enim pakutud koolitust, aga ka muid aktiivseid tööturumeetmeid nagu tööpraktikat, tööharjutust, palgatoetust, samuti on piloteeritud puuetega inimestele mõeldud tööturuteenuseid. 5 projekti on suunatud ka koondamisteate saanutele. Kohustusi on hetkel võetud 373 miljoni krooni ulatuses 413 miljonist meetme programmiperioodi ESF toetusest. Väljamakseid on tehtud 147 852 060 miljoni krooni eest. Ligi 40% meetme eelarvest on suunatud tööturu riskirühmade abistamiseks. Kolmes voorus rahastatud projektides on planeeritud kaasata kokku 24 320 töötut ja koondamisteate saanud inimest. Tööle on planeeritud aidata projektide otsese tulemusena 8722 inimest. Positiivne tulemus on see, et lõppenud projektides on nii osalejaid kui tööle saanud planeeritust rohkem. Näiteks 23 juba lõppenud projektis oli planeeritud 2685 osalejat, tegelik osalejate arv ulatus aga 3285 inimeseni. Tööle oli planeeritud neis projektides aidata 1667 inimest ning tegelikult on juba ainuüksi lõppenud projektidest tööle aidatud 1826 inimest. Lisaks on ESFist rahastatud 13

⁶ Aktiivsete tööturumeetmete osutamise kuludeks loetakse kulutused kõikidele tööturuteenustele, tööturuteenustes osalemisega seotud toetused (nt stipendium) ning Tööturuameti halduskulud. Tööturuameti halduskulud loetakse aktiivse tööturupoliitika kuludeks seetõttu, et suurem osa neist kuludest on seotud teenuste pakkumise korraldamisega.

⁷ Passiivsete tööturumeetmete osutamise kuludeks loetakse töötü abiraha (alates 01.01.06 töötutoetuse) kulud ja selle saamisega seotud muud kulud (erijuhtude sotsiaalmaks).

EQUALI projekti, kogumahu 84,9 miljonit krooni. Neist 5 projekti kogumahu 42,44 miljonit krooni (50%) on suunatud riskigruppide tööleaitamisele ning 7 projekti 33,95 miljoni krooni (40%) ulatuses töö ja pereelu ühitamisele.

Lisaks eelnevalt kajastatud tegevustele rakenduvad alates 2007. aastast olulised muudatused - töötutele suunatud töötutoetus tõuseb 400 kroonilt 1000 kroonini kuus ning kõikidele Tööturametis arvel olevatele töötutele tagatakse ravikindlustus. Töötutoetuse summa märkimisväärse suurendamisega ligineb Eesti Euroopa Sotsiaalharta ning ILO konventsioonides nr. 102 ja nr. 168 sätestatud eesmärkidele. Tööturutoetuse tõstmine aitab kaasa Tööturuteenuste ja -toetuste seadusest (kehtib alates 01.01.2006) tulenevate põhimõtete rakendamisele toetades töötute aktiivset tööotsingut, sobiva töö vastuvõtmist ja individuaalse töötusprogrammi täitmist. Ravikindlustuse tagamine kõikidele registreeritud töötutele (sh ka neile, kellele töötutoetuse maksmise periood on lõppenud) suurendab pikaajaliste töötute motivatsiooni end töötuna arvele võtta, võimaldades seega kaasata neid aktiivsetesse tööturumeetmetesse, mis suurendavad nende võimalusi tööd leida.

2005. ja 2006. aasta esimesel poolel on tervise valdkonnas elanikkonna tervise parandamise tõhustamiseks välja töötatud ja rakendatud mitmeid probleemkohtade lahendamisele suunatud strateegiaid sh HIV/AIDSi, narkomaania ja südame-veresoonkonnahaiguste ennetamise strateegiaid. Selle perioodi olulisemad arengud on järgmised:

- 2006. aasta esimeses pooles töötati välja rahvastiku tervisepoliitika, mille alusel alustatakse 2006. aasta teises pooles „Rahvastiku tervise arengukava 2007-2015“ väljatöötamise kavandamist. Tervise arengukava koostamise tingib vajadus rakendada riigis läbimõeldud ja ühtsed põhimõtted rahvastiku tervise parandamisele suunatud sihipäraseks tegevuseks, mille eesmärgiks on vähendada riigi jätkusuutlikkust ohustavaid ning järjest süvenevaid terviseprobleeme ning luua eeldused rahva säilimiseks ja rahvaarvu kasvuks inimeste füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervise hoidmise ja parandamise kaudu.
- Südamestrateegia rakendamise üheks olulisemaks prioriteetiks sel perioodil oli maakondliku tervise-edenduse struktuuri loomine ja tegevuste käivitamine kohalikes omavalitsustes. Selle raames alustas 2005. aastal tegevust 16 tervisenõukogu (15 maakonnas ja Tallinnas) ning 19 tervisetuba. Teise peamise prioriteedi ehk suitsetamise vähendamisele suunatud meetmete raames arendati 2005. aastal välja Suitsetamisest Loobujate Nõustamise (SLN) kabinettide võrgustik ning 2005. a. lõpuks on kõik 15 maakonda kindlustatud SLN teenusega.

Töövaldkonnas on elanikkonna tervise parandamise ning paremate töötingimuste tagamiseks tegeletud tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustussüsteemi teemaga, mille osas peaks sügiseks valmima selle mõjude kirjeldus töökeskkonnale, tööjõu kuludele ja tööjõupoliitikale. Kindlustuse kontseptisoon peaks tekitama tööturu osapooltele täiendava motivatsioonisüsteemi töökeskkonna edendamiseks. Vahendid teavitustegevusteks nii töökeskkonna ja töösuhete valdkonnas on planeeritud 2007. aastasse.

EESMÄRK 9: Tööturu paindlikkuse ja korrastatuse suurendamine

Sel perioodil on tööturu paindlikkuse ja korrastatuse osas keskendunud tööseadusandluse uuendamisele:

- Töötajate usaldusisiku seaduse eelnõu on esitatud Riigikogule menetlemiseks. Seaduseelnõu eesmärgiks on lihtsustada ja selgendada töötajate esindamise korraldust, st luua töötajate esindamise kahekanali süsteem, kus esindamine suhetes tööandjaga ettevõtte tasandil toimuks töötajate üldkoosolekul valitud töötajate usaldusisiku kaudu ning lisaks ametiühingu kaudu. Eelnõuga viiakse töötajate esindamise mudel vastavusse Eestile õiguslikult siduva ILO konventsiooniga nr 135. Eelnõuga luuakse informeerimise ja konsulteerimise raamistik ehk võetakse Eesti õigusesse EL direktiiv 2002/14/EÜ. Samas tuleb tõdeda, et nii tööturu osapooled ei ole jõudnud selle eelnõu osas konsensusele. Erimeelsused puudutavad peamiselt informeerimise- ja konsulteerimise põhimõttelisel mudeli valikut (eelnõu järgi valib töötajate usaldusisiku töötajate üldkoosolek, praegu kehtiva seaduse kohaselt valivad aga ametiühing ja mitteühinenud töötajad endale eraldi usaldusisikud).
- Ette on valmistatud kollektiivse töötüli lahendamise seaduse eelnõu, mille peamiseks eesmärgiks on riigiametnike streigikeelu leevendamine ja toetusstreike reguleerivate sätete muutmine tööandja jaoks leebemaks.
- Nii rahvusvahelised kui siseriiklikud analüüsid näitavad, et Eesti tööõigus vajab uuendamist ja arendamist.⁸ Seetõttu on valitsus seadnud eesmärgiks kogu tööõiguse põhjaliku analüüsi, mis on toonud kaasa ka uue töölepinguseaduse väljatöötamise tähtaja pikendamise. Töölepingu seaduse uuendamise eesmärgiks on viia töölepingu normistik kooskõlla üldiste lepinguõiguse põhimõtetega, mis sisalduvad võlaõigusseaduses. Kaasajastatud töölepingu seadus peab leidma tasakaalu lepinguvabaduse, lepingupoolte privaatautonomia ja töötaja kaitse vahel. Lisaks töölepinguseadusele vaadatakse üle ka töö- ja puhkeaja seadus, palgaseadus ja puhkuse seadus.

⁸ Töötajate palkamise ja vallandamisega seotud piirangute osas on Eesti Maailmapanga 2007. aasta ettevõtluskeskkonna uuringu "*Doing Business 2007*" kohaselt alles 151. kohal. <http://www.doingbusiness.org/>

5. SEOSD EESTI RIIKLIKU STRUKTUURIVAHENDITE KASUTAMISE STRATEEGIAGA 2007-2013

Struktuurivahenditest rahastatakse Eestis suurt osa riigi poolt finantseeritavatest arendustegevustest. Seetõttu on struktuurivahendite osakaal Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava meetmete rahastamisel märkimisväärne.

Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 meetmete kujundamisel ei ole olnud võimalik kaasa rääkida perioodi 2004-2006 struktuurivahendite planeerimisel. Perioodi 2007-2013 struktuurivahendite planeerimise ajaks oli Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 koostatud ja seetõttu on mitmed Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 meetmed osaliselt sisendiks ka struktuurivahenditest rahastatavatele programmidele.

Struktuurivahenditest rahastatavate rakenduskavade eelnõude analüüsi alusel suunatakse perioodil 2007-2013 kokku ligikaudu 80% kõikidest vahenditest (53,2 miljardist kroonist) Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskavas määratletud meetmetele.

Kuna struktuurivahendite rahastamise kokkulepe sõlmitakse perioodiks 2007-2013 Euroopa Komisjoniga alles 2007. aasta alguses, siis on analüüsi teostamisel lähtutud riikliku struktuurivahendite strateegia eelnõust ja lõplik suhtarv võib veel muutuda.

Võrdluseks võib tuua, et Riikliku arengukava 2004-2006 rahastamisest on ligikaudu 77% suunatud Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 eesmärkide elluviimiseks. Kahjuks ei ole võimalik perioodi 2004-2006 struktuurivahendite programmi võrrelda perioodi 2007-2013 programmidega, kuna nendes sisalduvad erinevad valdkonnad.

Struktuurivahenditest rahastatavad tegevused toetavad peaaegu kõikide Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 eesmärkide saavutamist. Loomulikult rahastatakse struktuurivahenditest riiklike investeringuid (tervishoiu infrastruktuur) ja toetusmeetmeid (kohalike avalike teenuste edendamiseks) laiemalt.

Täpsem ülevaade seostest Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 eesmärkide kaupa:

1. Stabiilse makromajandusliku keskkonna tagamine

Otseselt struktuurivahenditest stabiilse makromajandusliku keskkonna tagamist ei toetata, aga kaudselt läbi riiklikult oluliste infrastruktuuriobjektide kaasrahastamise vähendatakse koormust riigieelarvele. Tegemist on infrastruktuuri üldise mahajäämuse likvideerimisega ning seetõttu on ka koormus riigieelarvele pikemas perspektiivis ajutine (nii nagu struktuurivahenditki).

2. Fiskaalpoliitika pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine

Struktuurivahenditest toetatakse tegevusi, mis on suunatud inimeste tervisliku seisundi parandamiseks. Inimeste tervisliku seisundi parandamise suunas tegutsemine aitab kaudselt kaasa tervisekindlustuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamisele (meede 2.2). Struktuurivahendite toel aidatakse kaasa ka tööhõive tõstmisele. Eakate tööhõive, sotsiaalse kaasatuse ja elutingimuste parandamine aitab kaasa elatustaseme

kindlustamisele pensionieas, vähendades survet pensionikindlustussüsteemile (meede 2.1).

3. Fiskaalpoliitika suunamine majanduskasvu ja tööhõive parandamiseks
Struktuurivahendid on aidanud riigil hoida riiklike investeeringute taset, suurendada kulutusi teadus- ja arendustegevustele ning suurendada kutsehariduse rahastamist (meede 3.2).
4. Teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi ning ettevõtluse uuendus-, kasvu-, ja pikaajalise rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine
Kvaliteetne haridussüsteem ja haritud inimesed on teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi suurendamise aluseks, kuna seeläbi arendatakse otseselt teadus- ja arendustegevuseks ning ettevõtluse pikaajalise konkurentsivõime arenguks vajalikku inimkapitali. Struktuurivahenditest rahastatakse olulisel määral hariduse infrastruktuuri parandamist, teadus-arenduse infrastruktuuri arendamist, innovatsiooniteadlikkust, ettevõtete võimekust tegutsemisel välisurgudel jms, mis on otseselt seotud Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 4. eesmärgi meetmetega.
5. Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva ettevõtluskeskkonna arendamine
Struktuurivahenditest rahastatakse tegevusi, mille eesmärk on tõsta Eesti elanike ettevõtlikkust, arendada ühistranspordi infrastruktuuri, juurutada riigisektoris infotehnoloogiliste süsteemide ning aidata kindlustada kiire internetiühenduse üle-eestilise kättesaadavust. Seega on struktuurivahenditest rahastatavad programmid otseselt seotud Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 5. eesmärgi meetmetega.
6. Keskonnakaitse ja majanduskasvu vahelise sünergia tugevdamine
Struktuurivahenditest rahastatakse tegevusi vähemal määral keskkonnateadlikkuse tõstmiseks (meede 6.1) ning olulisel määral üldise reostuskoormuse vähendamiseks (meede 6.2).
7. Tööjõu kvalifikatsiooni tõstmine
Struktuurivahenditest rahastatavad tegevused võimaldavad suurendada tasemehariduse paindlikkust ja tõhusust, muuhulgas tegeletakse erinevate haridustasemetega koostöö parandamisega (meede 7.1). Samuti panustatakse struktuurivahendite abil oluliselt õppe kvaliteedi parandamisele (meede 7.2); noorte tööhõivevalmiduse tõstmisele läbi noorsootöö tõhustamise (meede 7.3); elukestva õppe võimaluste suurendamisega läbi täiendus- ja ümberõppe süsteemi arenduse (meede 7.4) ning kutse-, karjääri- ja õpinõustamise arendamisele (meede 7.5).
8. Tööjõu pakkumise suurendamine
Töövaldkonnas on valdav osa kavandatavatest tegevustest suunatud tööhõive suurendamisele, sealhulgas läbi aktiivsete tööturumeetmete ja toetavate sotsiaalmeetmete osutamise (meede 8.1), mida rahastatakse valdavalt struktuurifondidest.
9. Tööturu paindlikkuse ja korrastatuse suurendamine
Töövaldkonnas tegeletakse täiendavalt ka töösuhete paindlikkuse suurendamise nimel tööturu korrastamisega (meede 9.1). Struktuurivahenditest rahastatakse antud meetme puhul mõningaid toetavaid tegevusi (sh uuringuid).

6. DETAILNE ÜLEVAADE TEGEVUSKAVA ELLUVIIMISEST

6.1. Ülevaade Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmisest perioodil 2005-2006: MAKROMAJANDUSKESKKOND

Ees-märk	Prioriteetne valdkond Euroopa Ülemkogu lõppjärel-dustes	Integr. suunis	Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmise seis			
1		1	Meede 1.1: Valitsussektori eelarve keskpika perioodi eesmärgiga kooskõlalise eelarvepositsiooni säilitamine			
				2005	2006	2007
			Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid) 110 milj	Riigieelarve (sh struktuurivahendid) 66 milj	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
				Iga-aastane vähemalt tasakaalus valitsussektori eelarve koostamine. Kohalike omavalitsuste finantssuutlikkuse tugevdamine läbi reeglite korrastamise ja tulubaasi suurendamise.	2007.a valitsussektori eelarve koostatakse vähemalt tasakaalus. Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi järgi on praegu 2007.a valitsussektori eelarve ülejääk 1,5% SKPst. Kohalikele omavalitsustele laekuvat füüsilise isiku tulumaksu osa suurendati 2006.a 11,8%ni maksumaksja brutotulust.	
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
			Valitsussektori eelarve positsioon %na SKPs	Valitsussektori eelarve koostatakse igal aastal vähemalt tasakaalus	2006. aasta valitsussektori eelarve koostati ülejäägiga 0,1% SKPst. Hetkeseis peale Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi valmimist on 3,4% SKPst ülejääk.	
1		1	Meede 1.2: Euroopa Majandus- ja Rahaliidu täisliikmeks saamine ja euro kasutuselevõtt			
				2005	2006	2007
			Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)

			Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Maastrichti konvergentsi-kriteeriumide täitmist tagava majanduspoliitika elluviimine.	Eesti on hoidnud valitsussektori eelarve viimastel aastatel ülejäägis ning on vähendanud riigivõlga.	
			Seadusandluse vastavusseviimine euro kasutuselevõtu nõuetega.	Riigikogu võttis 07.06.2006.a vastu Eesti Panga seaduse muutmise seaduse. Ette on valmistatud euro kasutuselevõtu seaduse eelnõu, mis on saadetud asjaomastele organisatsioonidele arvamuse avaldamiseks.	
			Ettevalmistuste tegemine tehnilise valmisoleku tagamiseks.	Valitsus kinnitas 1.juunil 2006.a Eesti eurole ülemineku plaani 4.versiooni, mis sätestab vajalikud tegevused tehnilise valmisoleku saavutamiseks.	
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
		Maastrichti konvergentsi-kriteeriumidele vastavus	Eesti täidab Maastrichti konvergentsikriteeriumid ning on euro kasutuselevõtuks tehniliselt valmis.	Hetkel ei täida Eesti hinnastabiilsuse kriteeriumi.	
		valitsussektori eelarve positsioon	valitsussektori eelarvedefitsiit ei tohi ületada 3% SKPst.	Eelarve ülejääk 2005. a 1,6% SKPst.	
		valitsussektori võlg	valitsussektori võlg ei tohi ületada 60% SKPst või kui võlg on kõrgem, peab olema nähtav selge tendents võla vähenemisele.	2005. a lõpus 4,8% SKPst.	
		hinnastabiilsus	aastane inflatsioonitase ei tohi ületada rohkem kui 1,5% võrra kolme kõige madalama inflatsiooni-tasemega liikmesriigi keskmist.	2006. a juulis oli Eesti viimase 12 kuu keskmine HTHI 4,4% ja referentsväärtus 2,8%.	
		pikaajalised intressimäärad	pikaajalised intressi-määrad ei tohi ületada rohkem kui 2% võrra kolme kõige madalama intressimääraga liikmesriigi keskmist.	2006. a juunis oli Eesti viimase 12 kuu keskmine pikaajaline intressimäär 3,97% ja referentsväärtus 5,96%.	
		valuutakursi stabiilsus	kinni tuleb pidada ERM II-s ettenähtud normaalsetest kõikumispiiridest ilma tõsiste pingetega vähemalt 2 aasta jooksul ning ei tohi devalveerida oma vääringut ühegi teise liikmesriigi vääringu suhtes.	Eestil täitus 2006.a juuni lõpus kohustuslik 2 aastat ERM II-s. Krooni vahetuskurs on euro suhtes fikseeritud ja seega püsib lubatud kõikumisvahemikus.	
1	1	Meede 1.3: Tasakaalustatud majandusarengut mõjutavate riskide ohjamine			
			2005	2006	2007
		Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)

			Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis		
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Jooksevkonto puudujäägi vähendamine ja laenukasvu kontroll	Eesti on hoidnud valitsussektori eelarve viimastel aastatel ülejäägis. Maksustatavast tulust mahaarvamiste piirangut vähendades vähendati ka eluasemelaenu intresside tulumaksuvabastust. Eesti Pank suurendas alates 01.03.2006.a pankade kohustusliku osalust eluasemelaenu väljastamisel (kapitali-adekvaatsuse arvutuses tõsteti eluasemelaenu riskikaalu seniselt 50%lt 100%le). Eesti Pank tõstis alates 01.09.2006 pankade kohustusliku reservi nõude 13%lt 15%le.		
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase		
		Jooksevkonto puudujääk %na SKPst	Jooksevkonto puudujääk läheneb pikas perspektiivis 6-7%le SKPst	2005. a jooksevkonto puudujääk oli 11% SKPst		
2	2; 5	Meede 2.1: Pensionikindlustuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine kindlustades seejuures pensionäridele piisava elatustaseme				
			2005	2006	2007	
		Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
				153 milj	24 milj	
			Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis		
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Pensionireformi lõpuleviimine, eripensionide, soodustingimustel vanaduspensionide ning väljateenitud aastate pensionide reformide läbiviimine.	Rahandusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi koostöös toimub olukorra analüüs ja lahenduste väljatöötamine.		
			Naiste pensioniea tõstmine 2016. aastaks 63 aastani.	Pensioniea tõstmine on seadusega sätestatud.		
			Riikliku pensionikindlustuse maksubaasi suurendamine.	2006.a tõsteti sotsiaalmaksu miinimumkohustuse aluseks olev summa 700 kroonilt 1400 kroonini kuus. 2007.a tõstetakse see 1500 kroonini.		
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase		
		Riikliku pensionikindlustuse eelarvepositsioon %na SKPst	Pensionikindlustuse I samm on jooksvalt vähemalt tasakaalus ning on olemas piisav hulk reserve likviidsuse tagamiseks	2005.a puudujääk 0,2% SKPst ja reservid 2005.a lõpus 0,8% SKPst.		

		Pensionide asendusmäär (pensioni ja palga suhe)	Euroopa Sotsiaalkindlustuskoodeksi miinimumstandard: 30-aastase pensioniõigusliku staažiga pensionäri vanadus-pension peab olema vähemalt 40% meessoost tootmislihttöölise keskmisest netopalgast	2004.a oli I sambast saadava pensioni puhul asendusmäär 45,6%.	
2	2; 5	Meede 2.2: Tervisekindlustuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine kindlustades seejuures inimeste finantskaitse terviseriski tekkimisel			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				118 milj	43 milj
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
			Ravikindlustuse maksubaasi suurendamine.		2006.a tõsteti sotsiaalmaksu miinimumkohustuse aluseks olev summa 700 kroonilt 1400 kroonini kuus. 2007.a tõstetakse see 1500 kroonini ja võrdsustatakse alampalgaga aastal 2009. Sotsiaalmaksu laekumist suurendavad need sammud hinnanguliselt vastavalt 271 ja 42 mln krooni võrra ehk ca 0,15% SKPst.
			Elanikkonna ravikindlustusega hõlmatus suurendamine.		Algatatud sotsiaalmaksuseaduse muudatus, millega võimaldatakse kõikidele Tööturuametis arvel olevatele töötutele alates 2007. a ravikindlustus töötuna arveloleku perioodil.
			Ravikindlustuse kohustuste vähendamise kaalumise.		Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi koostöös toimub olukorra analüüs.
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008		Praegune tase
		Haigekassa eelarvepositsioon %na SKPst	Haigekassa on jooksvalt vähemalt tasakaalus ning on olemas piisav hulk reserve likviidsuse tagamiseks		2005.a ülejääk 0,1% SKPst ja reservid 0,5% SKPst 2005. a lõpus.
		Elanike ravikindlustusega hõlmatus	99% elanikkonnast on ravikindlustusega kaetud		2005.a 94%.
		Patsientide rahulolu arstiabi kvaliteediga	Patsientide rahulolu säilib vähemalt samal 59% tasemel		2004.a pidas arstiabi kvaliteeti heaks või pigem heaks 59% kindlustatutest.
3	2; 5	Meede 3.1: Maksusüsteemi ümberkorraldamine suunaga tööjõult tarbimisele ja keskkonnakasutamisele			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)

				1067 milj	530 milj
			Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Tööjõu maksustamise vähendamine.	Riigikogu poolt vastu võetud tulumaksuseaduse kohaselt alaneb tulumaksumäär 2009.a 20%ni. 2006.a alandati töötuskindlustuse makse määrasid. Ettevõtte tulumaksumäära alanemine	2006.a
			Tarbimise ja keskkonnakasutamise kõrgem maksustamine.	01.01.2006.a jõustus uus keskkonnatasude seadus, millega tõsteti saastetasude määrasid. Valitsus kinnitas ökoloogilise maksureformi elluviimiseks vajalike alusuuringute kava. Tubakaaktsiisi tõus 01.01.2008.a (seadus vastu võetud). Alkoholiaktsiisi tõus 01.01.2008.a (seadus vastu võetud).	
			Maksusoodustuste vähendamine.	Maksustatavast tulust mahaarvamiste piirangut vähendati 100 000 kroonilt 50 000 kroonile. Kaugkütte käibemaksumäär tõuseb 01.07.2007.a 5%lt 18%le (seadus vastu võetud). Meditisiiniteenuste käibemaksumäär tõuseb 01.01.2007.a 5%lt 18%le (seadus vastu võetud).	
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
		Tulumaksu määr ja tulumaksuvaba miinimum	Määr 2009. a 20%	2006.a maksumäär 23% ja maksuvaba tulu 2000 krooni.	
		Madalapalgaliste maksukoormus	Maksukiilu alanemine praeguselt tasemelt	2004.a 38,9% tööjõukulust.	
		Otsesed maksud ja kaudsed maksud %na SKPst	Otsete maksude osakaalu vähenemine ja kaudsete maksude osakaalu tõus	2005.a moodustasid otsesed maksud 7,7% ja kaudsed maksud 13,3% SKPst.	
3		3; 5	Meede 3.2: Eelarvevahendite suurem ja tõhusam kasutamine majanduskasvu ja tööhõive suurenemist toetavatele tegevustele		
			2005	2006	2007
		Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			508 milj	363 milj	388 milj

Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis
	Riiklike investeeringute kõrge taseme säilitamine.	Eesti valitsussektori põhivaraainvesteeringute maht on püsinud 4% tasemel SKPst võrreldes EL keskmise 2,5%ga.
	Teadus- ja arendustegevuse kulutuste suurendamine	Teadus- ja arendustegevuse kulutuste suurendamine on toimunud järjepidevalt, võttes arvesse teadus- ja arendustegevuse strateegias sätestatud.
	Kutsehariduse rahastamise suurendamine	Kutsehariduse rahastamise suurendamine on toimunud järjepidevalt, võttes arvesse kutsehariduse arengukavas sätestatud.

6.2. Ülevaade Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmisest perioodil 2005-2006:
TEADMISTEPÕHINE JA JÄTKUSUUTLIK ETTEVÕTLUSKESKKOND

Ees-märk	Prioriteetne valdkond Euroopa Ülemkogu lõppjärel-dustes	Integr. suunis	Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmise seis			
4	1	7	Meede 4.1: Teadus- ja arendustegevuse jätkusuutlikkuse tagamine ning kvaliteedi tõstmine			
				2005	2006	2007
			Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				556 milj	846 milj	1106 milj
				Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
				Arenguseire käivitamine potentsiaalselt suure majandusliku mõjuga valdkondade tuvastamiseks ja eelisarendamise põhimõtete väljatöötamiseks.	Arenguseire on kavandatud osana arengufondi tegevustest. Arengufondi seaduse eelnõu on menetlemises Riigikogus. Pärast seaduse heakskiitmist ja arengufondi tegevuse käivitamist on võimalik alustada ka arenguseirega.	
				Teadus- ja arendustegevuse strateegia võtme-valdkonda-des ning teistes prioriteetsetes suundades riiklike program-mide käivitamise ettevalmistamine eesmärgiga saavutada vali-tud valdkondade kontsentreeritud edendami-sega T&A tegevuse suurem mõju ja efek-tiivsus ning parendada koostööd ettevõtete ja teadusasutuste vahel.	Riiklike T&A programmide raamistiku arendamise ja detailsemate fookuste valimisega on alustad teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TA&I) strateegia rakenduskava väljatöötamise kontekstis. Käivitatud on eesti keele keeletehnoloogia riiklik programm, mille oluliseks eesmärgiks on eesti keele infotehnoloogilised rakendused, sh kõnesüntees ja -tuvastus ning masintõlge.	
				Teaduse tippkeskuste arendamine läbi konkurentsipõhiselt valitud teaduskeskuste eelisarengu toetamise teadus- ja arendustegevuse tippkompetentsuse loomiseks ja säilitamiseks.	2005.a. mais jõustus vastav ministri määrus ning kuulutati välja esimene taotlusvoor. Novembris 2005 otsustati toetada 10. teaduse tippkeskust. Alus-tati teaduse tippkeskuste programmi uue, 2008. a käivituva taotlusvooru ette-valmistust, mis näeb ette 2007-2013 perioodi struktuurivahendite kaasamist.	

			<p>Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused</p> <p>Teadlaste ja tippspetsialistide koolitamiseks ning konkrentsivõimeliseks T&A tegevuseks vajaliku T&A infrastruktuuri väljaarendamine vastavalt Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri arendamise programmile ning Akadeemilist kõrgharidust, teadust ja innovatsiooni toetava infrastruktuuri kaasajastamise strateegilistele alustele.</p> <p>Teadus- ja arhiivraamatukogude teavikute (sh internetipõ-histe) hanke suurendamine ja kollektsoonide säilitustingi-muste parendamine.</p> <p>Rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise laiendamise, nendesse sisenemise ja aktiivse osalemise soodustamine, sh EL T&A 7. raamprogrammis ning Konkrentsivõime ja Innovatsiooni Raamprogrammis efektiivseks osalemiseks vajalike instrumentide algatamine, rahvusvaheliste teadusorganisatsioonidega liitumise toetamine, Põhjamaade Teadusruumiga liitumise toetamine.</p> <p>Riikidevaheliste T&A lepingute järgselt ühiste rahastamisskeemide käivitamine.</p>	<p>2005.a märtsis jõustus vastav ministri määrus ja kuulutati välja esimene taotlusvoor. Aprillis 2006 otsustati toetada 5 parimat projekti. Ettevalmistatav struktuurivahendite kasutamise strateegia näeb ette kõrgharidust, teadust ja innovatsiooni toetava infrastruktuuri kaasajastamise jätkumist perioodil 2007-2013, kasutades selleks võimendust struktuurivahenditest.</p> <p>2006.a kasvas teadus- ja arhiivraamatukogude teavikute (sh internetipõ-histe) hanke maht 21,5 %.</p> <p>Eesti Teadusasutused ja ettevõtted osalevad EL 6. raamprogrammis Eesti kontaktorganisatsiooni (National Contact Organisation) SA Archimedes koordineerimisel, olles kolme edukama uue liikmesriigi hulgas. SA Archimedes koordineerimisel osaletakse ka EL teaduse ja tehnikalaase koostöövõrgu COST töös. EAS nõustab ja toetab EL 6.raamprogrammi SME-de osaluse ja innovatsiooni meedet ning koordineerib programmi EUREKA. Tartu Teadus-pargi koordineerimisel osaletakse EL tehnosiirde võrgustikus IRC. Eesti Teaduste Akadeemia kaudu toetatakse 17 teadusorganisatsiooni ja -seltsi osalust rahvusvahelistes organisatsioonides. Hetkel on ettevalmistamisel ka järgmise struktuurivahendite perioodi regulatsioonid võimaldamaks tõhusamat toetust rahvusvahelistele koostööprojektidele läbi taotluste koostamise nõustamise ja rahaliste toetuste Eesti osalejatele.</p> <p>Eesti osaleb lepingu alusel CERN-i (Euroopa Tuumauuringute Organisatsioon) ja EMBO (Euroopa Molekulaarbioloogia Organisatsioon) töös. Ettevalmistamisel on ühinemine Euroopa Kosmoseagentuuriga. Riikidevaheliste T&A lepingute järgselt ühiste rahastamisskeemide käivitamiseks on kavandatud vahendid ETF-i eelarvesse (nt Parrot programm). Jätkatakse ühist rahastamismudelit USAga põlevkivitehnoloogiate arendamise toetuseks, osaletakse EUREKA võrgustikust väljakasvavas ühises rahastamismudelil EUROSTARS.</p>
			<p>Meetme indikaatorid</p> <p>Oodatav tulemus 2008</p> <p>Praegune tase</p>	
			<p>T&A kulutused %na SKPst 2008. a - 1,5% SKPst, millest erasektor 40%; 2010. a – 1,9% SKPst, millest erasektor 45%</p> <p>2004.a - 0,9% SKPst, millest erasektor 39%.</p>	
			<p>Teadus- ja arendustöötajate osatähtsus tööhõivest 1,45%</p> <p>2004. a - 1,32%</p>	
4	1	7	<p>Meede 4.2: Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse pikaajalise rahvusvahelise konkrentsivõime arenguks vajaliku inimkapitali arendamine</p>	
			<p>2005</p> <p>2006</p> <p>2007</p>	
			<p>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</p> <p>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</p> <p>Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)</p>	
			<p>Meetme finantseerimine</p>	

	135 milj	198 milj	283 milj
Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
	Täiendavate järel doktorikohtade avamine, mis võimaldab värskest doktorikraadi saanud inimestel alustada sihipärast teadlaskarjääri, tagades esimesel paaril teadlaseaastal kindlustunde ning valmistada ennast ette konkurentsipõhise finantseerimise taotlemiseks.	2006. a kasvas järel doktorite arv minimaalselt, kuigi riik suurendas 2006.a järel doktorite toetust 20% võrra. Alates 2007.a (taotlused 2006) viib riik täiendava meetmena sisse ümberasumise toetuse 100 000 kr.	
	Kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegia välja töötamise kavandamine akadeemilise liikuvuse parendamiseks.	Töögrupp on töö lõpetanud ja strateegia eelnõu on arvamuste ja ettepanekute saamiseks edastatud sotsiaalpartneritele.	
	Üliõpilaste ja teadlaste liikuvuse (mobiilsuse) võimaluste arendamine teadusasutuste ja ettevõtete vahel oma õpingu- või teadlaskarjääri vältel.	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on käivitanud eeluuringu kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide mobiilsuse toetamise programmi ettevalmistamisprotsessi toetamiseks. Uuring peaks läbi viidama 2006.a lõpuks ning programm käivitama 2007.a jooksul. Haridus- ja Teadusministeerium toetas 2006. a 426 teadlase ja üliõpilase teadustööd ja õpet välismaal, sh läbi Kristjan-Jaagu skeemi ning riikliku koolitustellimuse suunamise välismaale. Sellele lisandus 592 mobiilset üliõpilast Erasmus skeemi kohaselt. 2007. a kavandatakse mobiilsete teadlaste ja üliõpilaste arvu kasvu ca 15-20 %.	
	Koolituskava rakendamine ning koolitustoetuste programmi arendamine eesmärgiga paremini suunata ettevõtluse inimressursi arendamiseks ette nähtud vahendeid ning suurendada programmide tulemuslikkust nii ettevõtete juhtide kui ka töötajate teadmiste ja oskuste arendamisel ja ajakohastamisel.	Koolituskava käivitus 2006. a piloottegevustena. Programmi täiendamine ja ümberkujundamine lõpeb 2007.a seoses ESFi uue perioodi rakendamisega.	
	Ettevõtetele konkurentsivõime arendamiseks vajalike koolituste kättesaadavaks tegemine läbi koolitajate koolitamise või koolituste korraldamise valdkondades, kus ettevõtjale vajalik koolitus ei ole turult kättesaadav.	Ettevõtetele konkurentsivõime arendamiseks vajalike koolituste kättesaadavuse tagamiseks vajalikud tegevused on praegu planeerimisperioodil. Tegevustega alustatakse uuel programmeerimis perioodil.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
Doktoriõppesse vastuvõetavate üliõpilaste arv (aastas)	2011. a – 500	2005. a. - 440	
Doktorikraadi kaitsvate üliõpilaste arv (aastas)	2015. a – 300	2005. a. - 118	
Välismaalastest doktorantide osakaal	2015. a - 10% (3000 välistudengit)	2005. a. - 3%	

		Välisülikoolis vahetus- üliõpilasena õppinud põhiõppe tudengite osakaal	2015. a – 5%	2004/05 6a – 0,8% (Erasmus programm)	
		Ettevõtete teadus- ja arendustöötajad (täistööaja summaarne ekvivalent)	2008. a – 1400 (varasem 1150)	2004. a. - 1084	
4	1	8; 15	Meede 4.3: Alustavate ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete kapitalile juurdepääsu tagamine		
			2005	2006	2007
		Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				51 milj	60 milj
			Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Potentsiaalsete (välis-)investorite ning kapitali vajavate ettevõtete kokkuviiimine läbi kontaktide vahendamise, et suunata vaba kapitali Eesti ettevõtlusesse.	Jätkuvalt toetatakse välisinvesteeringute sissevoolu läbi välisinvestori teeniduse, Eesti maine kujundamise ning vahendatakse potentsiaalsete välisinvestorite ja kapitali vajavate ettevõtete kontakte. Veel ei tegeleta kodumaiste investorite ja ettevõtete kontaktide vahendamisega ning ei toetata ettevõtteid ligipääsul välismaistele investorvõrgustikele.	
			Avaliku ja erasektori koostööprogrammi käivitamine ettevõtlusega alustamise soodustamiseks, et luua kompleksne juurdepääs alustavatele ettevõtjatele avaliku ja erasektori poolt pakutavatele erinevatele soodustustele ja teenustele.	Ettevõtlusega alustamise stardiskeem on väljatöötamisfaasis. Riiklikult tagatud stardilaenu väljastamisega kavatakse alustada 2007. a.	
			Kohalike äriinglite (lisaks kapitalile ettevõtte arendamise teadmust panustavate investorite) võrgustiku arendamine eesmärgiga suunata potentsiaalsete äriinglite investeeringud ja teadmus Eesti ettevõtlusesse.	2007. a esimeses pooles viiakse läbi uuring analüüsima kitsaskohti Eesti investorite vaba kapitali suundumisel Eesti väikese ja keskmise suurusega ettevõtetesse ning tuvastatakse võimalikud kohad, kus riigi sekkumine võimaldaks parandada väikese ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimis-vahendite kättesaadavust.	
			Eesti Arengufondi loomine pakkumaks varajase faasi omakapitaliinvesteeringuid innovaatilistele alustavatele ettevõtetele.	Arengufondi loomine on valitsuse poolt heaks kiidetud. Seaduse eelnõu on menetlemisel Riigikogus. Arengufondi tegevus käivitub eeldatavalt 2007.a I pooles.	
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	

			Ettevõtete osakaal, kelle jaoks finantsvahendite kättesaadavus on suurimaks äritegevuse takistuseks	10%	2005.a - 21%	
4	1	8	Meede 4.4: Lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvu soodustamine, ettevõtete toetamine välisurgudele sisenemisel ning investeerimisel uute tehnoloogiate, toodete ja teenuste väljatöötamisse			
			Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
				Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				111 milj	234 milj	199 milj
			Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
				Uute konkurentsivõimeliste tehnoloogiate, toodete, teenuste ja protsesside väljatöötamisele suunatud T&A projektide toetamine, sh keskkonnasäästlike tehnoloogiate arenda-mise toetamine, mida oleks võimalik edukalt turustada nii Eestis kui ka välisurgudel.		Vastavaid tegevusi toetatakse jätkuvalt teadus-arendustegevuse projektide toetamise programmi kaudu EASis. Seoses Euroopa Komisjoni initsiatiiviga reformida riigiabi reegleid, on kaalumisel programmi fookuse laiendamine ning mitmekülgsema abi andmine innovatiivsete toodete ja teenuste arendamiseks.
				Ettevõtete ning teadus- ja arendusasutuste vahel pike-maajalist strateegilist koostööd edendavate Tehnoloogia Arenduskeskuste toetamine, koondamaks kriitilist massi valdkonna kompetentsi, kasutamaks senisest enam ära ülikoolides loodavaid teadmisi ning koolitamaks juurde ettevõtluse vajadustele vastavaid teadus- ja arendustöötajaid.		Käivitatud on 5 tehnoloogia arenduskeskust. 2005.-2006. a on edukalt üle mindud struktuurivahendite põhisele finantseerimisele. Praegu on EASi juhtimisel ning peamiste avaliku sektori, akadeemiliste ja ettevõtluspartnerite kaasamisel käimas tehnoloogia arenduskeskuste programmi arendus ja ettevalmistamine perioodiks 2007-2013.
				Ettevõtete innovatsioonipotentsiaali ning arengutakistusi kaardistavate innovatsiooniauditite läbiviimine, aitamaks ettevõtetel tõhusamalt ära kasutada oma kasvupotentsiaali.		2005.a käivitati koolituskava raames EASis innovatsiooniauditite programmi pilootfaas, mille raames viidi läbi 58 ettevõtte diagnostika.Tagasiside antud meetmele oli väga positiivne, seetõttu on ka 2006. a ettenähtud innovatsiooniauditite läbiviimine. Järgmisel struktuurivahendite perioodil on kavas veelgi laiendada ning mitmekesistada EASi poolt ettevõtetele pakutavaid diagnostikainstrumente.
				Ettevõtlusinkubaatorite/arenduskeskuste poolt pakutavate teenuste arendamine hoogustamaks läbi tõhusama toe ning nõustamise uute suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete teket ning arengut.		Inkubaatorite pakutavate teenuste arendamist toetav inkubatsiooniprogramm käivitati EASis 2005.a. Praeguseks on läbi viidud 2 taotlusvoor.

		8;15	<p>Ekspordiga alustavate väike- ja keskmise suurusega ettevõtete ekspordivõimekuse tõstmine ning eksporditurgudele sisenemise toetamine läbi ekspordiplaani programmi ümberfokuseerimise.</p> <p>Ettevõtja jaoks eksporditegevusega kaasnevate riskide maandamine läbi ekspordigarantiide rakendamise.</p> <p>Mentorprogrammi käivitamine alustava ettevõtja nõustamiseks ning seeläbi uute ettevõtete jätkusuutlikkuse tagamiseks.</p>	<p>Ekspordiplaani programm on täna veel fokuseeritud tegutsevale ekspor-tööri-le, alustava eksporditööri toetamisega alustatakse uue programmi raames järgmisest struktuurivahendite programmeerimisperioodist.</p> <p>Ekspordigarantiid on seni rakendatud peaaesjalikult lühiajalise maksetähtajaga eksporditehingute puhul. Pikaajaliste ekspordigarantiide väljastamist plaanitakse juurutada alates 2008.a uue programmeerimisperioodi raames.</p> <p>Mentorlusprogrammi pilootprojektiga alustati 2004. a. Pilootprojekt osutus edukaks - kaasatud 32 paarist lõpetas edukalt enamus, projekti hindasid nii mentorid kui mentiid kasulikuks. Praegu toimub pilootprojektist saadud kogemuste analüüsimine ja edasiste tegevuste planeerimine.</p>	
		8	<p>Riigi ja erasektori koostöö tõhustamine eesmärgiga aidata kaasa eRiigi kogemusel põhinevate IT lahenduste ekspordile.</p>	<p>Riigi-, era- ja kolmanda sektori koostöös on tutvustatud Eesti e-riigi kogemust mitmesugustel üritustel maailmas ja Eestis. Arenguga tegelavate organisatsioonide võimalusi kasutades on läbi viidud Eesti kogemusele tuginevaid koostööprojekte. Kavandamisel on tarkvara repositooriumi loomine Eesti e-riigi IT-lahenduste prototüüpide tutvustamiseks ja levitamiseks. Samuti on kavas käivitada mõned ettevõtlus- ja turundus- ja müügipersonali probleemidele. Välja on töötamisel ka klasteriprogramm.</p>	
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
			Uusi tooteid, teenuseid turule toonud või uusi tehnoloogiaid kasutuselevõtnud ettevõtete osakaal	50% (varasem 45%)	2004.a - 49%
			Ettevõtete innovatsioonikulutused (osatähtsus käibest)	2%	2006.a - 1,6
			Tootlikkus töötaja kohta EL 25 keskmisest	68% (varasem 60%)	2005.a - 58,6%
			Hõive kõrgtehnoloogilises tööstuses ja teeninduses (% koguhõivest)	9%	2004.a - 7,53%
			Kõrgtehnoloogiliste toodete ekspordi osa-tähtsus koguekspordist	18%	2005.a - 10,4%
5	2	15	Meede 5.1: Ettevõtluskultuuri edendamine eesmärgiga tõsta ettevõtlusaktiivsust ning ettevõtete uuendusmeelsust		
			2005	2006	2007
			Piirialane (eh struktuurivahendid)	Piirialane (eh struktuurivahendid)	Piirialane eelnõu (eh struktuurivahendid)

			<table border="1"> <tr> <td>Meetme finantseerimine</td> <td>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</td> <td>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</td> <td>Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3 milj</td> <td>13 milj</td> <td>2,3 milj</td> </tr> </table>	Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)		3 milj	13 milj	2,3 milj				
Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)												
	3 milj	13 milj	2,3 milj												
			<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused</td> <td>Planeeritud tegevused 2005-2006</td> <td colspan="2">Tegevuste elluviimise seis</td> </tr> <tr> <td>Ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse tõstmine ühiskonnas, teadmispõhise ühiskonna propageerimine ning teadus- ja arendustegevuse rolli teadvustamine läbi innovatsiooniteadlikkuse programmi rakendamise. Programmi raames viiakse läbi koolitusliku ja teavitusliku iseloomuga tegevusi erinevatele sihtrühmadele: õppurid ja õpetajad, teadlased, õppejõud ja üliõpilased, arvamustliidrid ja meedia, riigiametnikud ja poliitikakujundajad, ettevõtjad, investorid ja ettevõtete juhid, laiem avalikkus.</td> <td colspan="2">Innovatsiooniteadlikkuse programmi määrus jõustus 2005. a jaanuaris. Praeguseks on EASis läbi viidud 2 taotlusvooru, millest esimene oli suunatud õpilaste ja õpetajate ning teine poliitikute ja arvasmuliidrite innovatsiooniteadlikkuse tõstmisele. 2006.a. taotlusvoor on suunatud spetsialistide, inseneride, ettevõtjate ja investorite teadlikkuse tõstmisele. Lisaks taotluspõhiste projektidele on EAS ise läbi viimas ettevõtlus- ja innovatsioonilaseid seminare, koolitusi, noortele suunatud telesaadete tegemist. Käivitatud on ka ajakiri Hea Eesti Idee (HEI).</td> </tr> <tr> <td>Ettevõtete koostöö- ja organiseerumisvõime arendamine läbi koolituse ja aktiivse kaasamise poliitikakujundamise protsessi tugevdamaks Eesti ettevõtlusorganisatsioone ja nende kaasaraäkimisvõimet ning elavdamaks ettevõtete vahelist koostööd.</td> <td colspan="2">Koostatud on kaasamise hea tava ning käivitatud kaasamisfoorum "Räägi kaasa!". Ettevõtlusorganisatsioonide tugevdamiseks ning kaasaraäkimis-võime arendamiseks planeeritakse tegevusi alates 2007. a uuel struktuurivahendite programmeerimise perioodil.</td> </tr> </table>	Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis		Ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse tõstmine ühiskonnas, teadmispõhise ühiskonna propageerimine ning teadus- ja arendustegevuse rolli teadvustamine läbi innovatsiooniteadlikkuse programmi rakendamise. Programmi raames viiakse läbi koolitusliku ja teavitusliku iseloomuga tegevusi erinevatele sihtrühmadele: õppurid ja õpetajad, teadlased, õppejõud ja üliõpilased, arvamustliidrid ja meedia, riigiametnikud ja poliitikakujundajad, ettevõtjad, investorid ja ettevõtete juhid, laiem avalikkus.	Innovatsiooniteadlikkuse programmi määrus jõustus 2005. a jaanuaris. Praeguseks on EASis läbi viidud 2 taotlusvooru, millest esimene oli suunatud õpilaste ja õpetajate ning teine poliitikute ja arvasmuliidrite innovatsiooniteadlikkuse tõstmisele. 2006.a. taotlusvoor on suunatud spetsialistide, inseneride, ettevõtjate ja investorite teadlikkuse tõstmisele. Lisaks taotluspõhiste projektidele on EAS ise läbi viimas ettevõtlus- ja innovatsioonilaseid seminare, koolitusi, noortele suunatud telesaadete tegemist. Käivitatud on ka ajakiri Hea Eesti Idee (HEI).		Ettevõtete koostöö- ja organiseerumisvõime arendamine läbi koolituse ja aktiivse kaasamise poliitikakujundamise protsessi tugevdamaks Eesti ettevõtlusorganisatsioone ja nende kaasaraäkimisvõimet ning elavdamaks ettevõtete vahelist koostööd.	Koostatud on kaasamise hea tava ning käivitatud kaasamisfoorum "Räägi kaasa!". Ettevõtlusorganisatsioonide tugevdamiseks ning kaasaraäkimis-võime arendamiseks planeeritakse tegevusi alates 2007. a uuel struktuurivahendite programmeerimise perioodil.			
Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis													
	Ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse tõstmine ühiskonnas, teadmispõhise ühiskonna propageerimine ning teadus- ja arendustegevuse rolli teadvustamine läbi innovatsiooniteadlikkuse programmi rakendamise. Programmi raames viiakse läbi koolitusliku ja teavitusliku iseloomuga tegevusi erinevatele sihtrühmadele: õppurid ja õpetajad, teadlased, õppejõud ja üliõpilased, arvamustliidrid ja meedia, riigiametnikud ja poliitikakujundajad, ettevõtjad, investorid ja ettevõtete juhid, laiem avalikkus.	Innovatsiooniteadlikkuse programmi määrus jõustus 2005. a jaanuaris. Praeguseks on EASis läbi viidud 2 taotlusvooru, millest esimene oli suunatud õpilaste ja õpetajate ning teine poliitikute ja arvasmuliidrite innovatsiooniteadlikkuse tõstmisele. 2006.a. taotlusvoor on suunatud spetsialistide, inseneride, ettevõtjate ja investorite teadlikkuse tõstmisele. Lisaks taotluspõhiste projektidele on EAS ise läbi viimas ettevõtlus- ja innovatsioonilaseid seminare, koolitusi, noortele suunatud telesaadete tegemist. Käivitatud on ka ajakiri Hea Eesti Idee (HEI).													
	Ettevõtete koostöö- ja organiseerumisvõime arendamine läbi koolituse ja aktiivse kaasamise poliitikakujundamise protsessi tugevdamaks Eesti ettevõtlusorganisatsioone ja nende kaasaraäkimisvõimet ning elavdamaks ettevõtete vahelist koostööd.	Koostatud on kaasamise hea tava ning käivitatud kaasamisfoorum "Räägi kaasa!". Ettevõtlusorganisatsioonide tugevdamiseks ning kaasaraäkimis-võime arendamiseks planeeritakse tegevusi alates 2007. a uuel struktuurivahendite programmeerimise perioodil.													
			<table border="1"> <tr> <td>Meetme indikaatorid</td> <td>Oodatav tulemus 2008</td> <td colspan="2">Praegune tase</td> </tr> <tr> <td>Ettevõtte asutamist plaanivate või ettevõtte käivitamisega tegelevate</td> <td>9%</td> <td colspan="2">2004. a - 5%</td> </tr> <tr> <td>Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta</td> <td>35 (varasem 32)</td> <td colspan="2">2005.a - 32,8</td> </tr> </table>	Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase		Ettevõtte asutamist plaanivate või ettevõtte käivitamisega tegelevate	9%	2004. a - 5%		Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta	35 (varasem 32)	2005.a - 32,8	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase													
Ettevõtte asutamist plaanivate või ettevõtte käivitamisega tegelevate	9%	2004. a - 5%													
Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta	35 (varasem 32)	2005.a - 32,8													
5	2	14	Meede 5.2: Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva õiguskeskkonna väljaarendamine												
			<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">Meetme finantseerimine</td> <td>2005</td> <td>2006</td> <td>2007</td> </tr> <tr> <td>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</td> <td>Riigieelarve (sh struktuurivahendid)</td> <td>Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>11,5 milj</td> <td>7,2 milj</td> </tr> </table>	Meetme finantseerimine	2005	2006	2007	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)		11,5 milj	7,2 milj		
Meetme finantseerimine	2005	2006	2007												
	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelno (sh struktuurivahendid)												
		11,5 milj	7,2 milj												
			<table border="1"> <tr> <td></td> <td>Planeeritud tegevused 2005-2006</td> <td colspan="2">Tegevuste elluviimise seis</td> </tr> </table>		Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis									
	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis													

**Meetme raames
planeeritud ja elluviidud
tegevused**

<p>Pilootuuringu "Käibemaksuga seotud halduskoormus ettevõtjatele" läbiviimine, et testida standardiseeritud kulumudeli meetoodika rakendatavust Eestis, selgitada käibemaksuseadusest tulenevad kõige aeganõudvamad protseduurid ning hinnata ajalisi ja rahalisi kulusid ettevõtjatele.</p>	<p>Pilootuuring valmis 2005. a juulis. Uuringuraport on avaldatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koduleheküljel. Läbi on viidud meetoodikat ja uuringu tulemusi tutvustav seminar.</p>
<p>Pilootuuringu "Eesti Statistikaametile ja Maksu- ja Tolliametile palga ja töötasu andmete esitamisega kaasnev haldus-koormus ettevõtjatele" läbiviimine, et testida standardiseeritud kulumudeli rakendatavust Eestis, hinnata palgaaruand-lusega kaasnevate kulutuste suurust ettevõtjatele.</p>	<p>Pilootuuring valmis 2005. a juulis. Uuringuraport on avaldatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koduleheküljel. Läbi on viidud meetoodikat ja uuringu tulemusi tutvustav seminar. Käibemaksu ja statistikavaldkonna pilootuuringute baasil koostati standardkulumudeli meetoodikaraport ning meetoodikale andis 2006. a aprillis heakskiidu valitsuskabinet.</p>
<p>Ettevõtlusele mõju omavate õigusaktide kaardistamine rakendades majanduslike mõjude analüüsi ettevõtlust puudutavatele õigusaktidele.</p>	<p>2006. a aprillis sai standardkulumudeli meetoodikaraport valitsuse heakskiidu. Standardkulumudeli idee seisneb seadusest tulenevate info kogumise, töötlemise ja edastamise kohustuste täitmiseks kuluva aja- ja rahakulu detailsel hindamisel. Meetoodika annab lisaks kuluhinnangule ka kvalitatiivset teavet õiguskeskkonna probleemide kohta, muudab seadusandluse rakendamise läbipaistvamaks, soodustab era- ja avaliku sektori vahelist kommunikatsiooni jms. Standardkulumudeli meetoodikaraporti üheks osaks on halduskoormuse hindamise kontrollküsimustik. Selle alusel planeeritakse ettevõtlusele mõju omavad õigusaktid kaardistada 2006. a septembriks. Halduskoormuse hindamise kontrollküsimustik integreeritakse üldise mõjude hindamise kontrollküsimustikuga (majandus-, keskkonna- ja sotsiaalmõjud), mis töötatakse välja 2006. a Justiitsministeeriumi eestvedamisel.</p>
<p>Ettevõtete asjaajamise lihtsustamine, muutes notariteenused ja kohtulikud registrid kättesaadavamaks ning kvaliteetsemaks.</p>	<p>2006. a jaanuaris jõustusid äriseadustiku muudatused, mille kohaselt on võimalik äriregistrile esitada avaldusi ja volikirju digitaallikirjastatult. Äriseadustiku ja sellega seotud teiste seaduste muutmise näha 2007. a ette ka registrimenetluse kiirendamine, ettevõtja tegevusalade täpsustamine ja Soome ärikeeldude tunnustamine. Registrimenetluse kiirendamisega võimaldatakse äriregistri kandeavaldusi menetleda kiirmenetluse korras ehk paari tunni jooksul. Justiitsministeeriumi poolt on tehtud ettepanek vähendada 2007. a äriregistri kannete ning registridokumentide väljastamise eest riigilõivuseaduse eelnõus ettenähtud määrasid vastavalt registritoimingute tegemise tegelikele kulutustele ehk ligi 2,5 korda.</p> <p>Notarid omavad õigusi kõigi ettevõtte loomisega seotud toimingute teostamiseks, st notaribürood toimivad ühtse kontaktpunktina. Notaribüroode tihed võrk tagab teenuse hea kättesaadavuse. Kuna notaribürood on isemajandavad, ei eelda nende kaudu ühtse kontaktpunkti arendamine riigipoolset rahastamist. Ettevõtte asutamisele kuluva keskmise aja vähendamiseks on praegu ettevalmistamisel kontaktpunktisüsteemi töhustamise põhimõtted, mille kohaselt oleks lihtsamate ettevõtete loomine võimalik 2 tunniga.</p>

			Äriseadustiku muutmine, et lihtsustada muuhulgas majandusaasta aruande kinnitamise, ühinemise, jagunemise ja ümberkuundamise protseduure ning täpsustada juhtorganite õigussuhteid, vastutust ja audiitorkontrolli puudutavaid sätteid.	Äriseadustiku muudatused on Riigikogu poolt vastu võetud ja rakendunud 01.01.2006.a.		
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
			Ettevõtte asutamiseks ja litsentseerimiseks keskmiselt kuluv päevade arv	7 (varasem maksimaalselt 25 päeva)	2005.a - 35 (Doing Business 2007)	
5			Meede 5.3: Konkurentsivõime kasvu soosiva infrastruktuuri arendamine			
				2005	2006	2007
			Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				1870,5 milj	2400 milj	3077 milj
				Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
		16	Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Teadus-, tehnoloogia- ja tööstusparkide infrastruktuuri arendamine, loomaks kasvulavasid uutele ja kõrge kasvupotentsiaaliga ettevõtetele.	Nii Tallinna Tehnoloogiapargis kui kaTartu Teaduspargis on PHARE vahendi-test käivitatud hoonete renoveerimine/uute ehitamine. Kuivõrd PHARE vahenditest ei piisa parkide investeerimisvajaduste katmiseks, on riik käivitamas ka eraldiseisvat programmi nende füüsilise keskkonna arendamiseks. Teadus- ja tehnoloogiaparkide infrastruktuuri arendamise programmi määrus on partneritega kooskõlastatud. Eeldatavalt käivitatakse EASis programmi taotlusvoor 2006.a lõpus.	
		9		Infotehnoloogiliste süsteemide arendamine tõhustamiseks suhtlemist riigiasutustega, digitaalse asjaajamise ja e-teenuste juurutamine terves avalikus sektoris, kindlustades seda ulatusliku teavituse- ja koolitustööga.	Jätkunud on uute e-teenuste loomine, kasutades kesksete riigi IT-komponentide (X-tee, kodanikuportaal, eID) võimalusi. Mitmed uued teenused on valminud sotsiaal- ja haridusvaldkonnas, käivitunud on e-teenuste loomine tervis-hoius. E-riigi tõhusaks ja koosvõimeliseks toimimiseks on 2005.a täiendatud riigi IT koosvõime raamistikku. Digitaalse asjaajamise hõlbustamiseks on käivitatud digitaalne dokumendihoidla, mis lihtsustab digitaalsete dokumentide vahetust avaliku sektori asutustega ja nende vahel.	
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
			Uhistranspordi kasutajate osakaal	30%	2005.a - 29,9%	

		Ettevõtete rahulolu avalike et	80%	2005.a - 93%	
5		Meede 5.4: Riigi elektrienergiaga varustamise kindluse tagamine ning energiaturu tõhus toimimine			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
		Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
	16		Eesti ja Soome vahelise elektrikaabli väljaehitamine.		Eesti ja Soome vahelise elektrikaabli väljaehitamine lõpeb 2006.a novembris. Estlink aitab suurendada riigi varustuskindlust ja tagada energiaturu tõhusamat toimimist.
	13		Energiakaubanduse reeglite arendamine koos naaberriikidega.		Soome ja Euroopa Komisjoniga on kokku lepitud Eesti-Soome merekaabli kasutamise eritingimused. Käimas on Balti riikide energiastrateegia koostamine, kus soovitakse kokku leppida Balti riikide huvid energeetika valdkonnas, määratledes ühised seisukohad energiakaubanduses ja energeetikaalastes suhetes naaberriikidega.
	16		Põhivõrkude moderniseerimine ja arendamine varustuskindluse suurendamiseks ja energiakadude vähendamiseks.		Vajalik aastane investeeringute maht on põhivõrgu tariifidega tagatud, st elektri ülekandetarifi on sisse arvatud investeeringuvajadus.
5	13	Meede 5.5: Riikliku järelevalve tõhustamine ausa konkurentsi, kvaliteedi ja ohutuse tagamiseks			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis

			<p>Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused</p> <p>Järelevalveasutuste infovahetuse ja koostöö tõhustamine ning järelevalve tegevuseks kasutatavate paljude erinevate infosüsteemide integreerimine. Selleks on algatatud olemasolevate süsteemide analüüs, mille tulemustest lähtuvalt arendatakse välja infosüsteem, mis tagab kõiki järelevalveasutusi hõlmava tervikliku infovahetuse.</p> <p>Kvaliteedi ja ohutusalase ennetustegevuse käivitamine. Selleks viiakse läbi ohutusalast seadusandlust käsitlevad koolitused ettevõtjatele, tarbijatele suunatud teavituskam-paaniad ning arendatakse välja statistiline andmebaas, hindamaks erinevaid ohutustegureid ja luues seeläbi selgemad alused järelevalveressursside planeerimiseks.</p>	<p>TF (<i>Transition Facility</i>) projekti raames on välja kuulutatud riigihange Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni ja Tarbijakaitseamet ning EL-is kasutusel olevate ohtlikest toodetest teavitamise infosüsteemide integreerimisvõimalus-te analüüsimiseks. Projekti teises etapis töötatakse analüüsitulemustest lähtuvalt välja vajalikud infotehnoloogilised lahendused Eestis turujärelevalve-asutuste jaoks.</p> <p>Koostöös Sotsiaalministeeriumiga suunatakse EL-i vigastuste registri (IDB; Injury Database) arendamist ja õiguslikku regulatsiooni Eestis kohalikele vajadustele vastavalt, st viisil, et loodav andmebaas oleks kasutatav ka järelevalveressursside senisest paremaks planeerimiseks. Eesmärgiks on luua olukord, kus vajalik info oleks järelevalveasutusele sisu poolest kasutatav.</p>
--	--	--	---	--

6	11	Meede 6.1: Keskkonnateadlikkuse tõstmine
---	----	---

		2005	2006	2007
	Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
		42 milj	41 milj	43 milj
		Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
	Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Ettevõtetes keskkonnakorralduse põhimõtete tulemusliku rakendamise ja vabatahtlike keskkonnakaitse meetmete rahastamise kohustuste (näiteks keskkonnajuhtimis-süsteemide juurutamine ettevõtetes, saastetasu asenduslepingud) toetamine ja stimuleerimine, kasutades aktiivseid teavitamismeetmeid, nende osalist kaasfinantseerimist ning riigiabi skeeme.	2005. ja 2006.a asendati saastetasu 9 ettevõtte, 2007.a asendatakse 9-10 ettevõtte. Keskkonnatasude seadusega kehtestati 2006.a senisest oluliselt kõrgemad keskkonnatasude määrad, nähes edasiseks ette tasumäärade kasvu kuni 2009.a 10-20% aastas. 2005. a toimus Eesti-Hollandi ühisprojekti „EMASi juurutamine Eestis“ raames 7 seminari ja koolitust. Euroopa Komisjoni poolt algatatud projekti „EMASi alase suutlikkuse tõstmine uute liikmesriikide väike- ja keskmise suurusega ettevõtete, nn EMAS Easy“ raames toimus 5 seminari ja koolitust. Nimetatud seminaridel ja koolitustel osalesid nii ettevõtete, ametiasutuste (sh kohalike omavalitsuste) kui teiste huvirühmade esindajad, kokku ca 150 osalejat. Lisaks rakendasid 19 katseorganisatsiooni kahe eelpool nimetatud projekti raames EMASi ning 2005. a oktoobris väljastati ühele nendest ettevõtetest Eesti esimene EMASi registreerimistunnistus. Lisaks ilmus septembris käsiraamat „Samm-sammult EMAS-i registreerimiseni“. 2006.a veebruaris toimus kahe eelpool nimetatud projekti ühine lõpuseminar avalikkusele, kokku ca 130 osalejat.	

			<p>Roheliste riigihangete kasutamise edendamine, sealhulgas õigusraamistiku vastav kohandamine ning rakendamine nii avalikus sektoris kui ettevõtluses, saavutamaks keskkonnasõbralike lahenduste elluviimist.</p> <p>Elurikkuse säilimise tagamine läbi looduskaitse arendustegevuste eesmärgiga kindlustada liikide ja elupaikade kaitse (sh Natura 2000 võrgustiku loomine ning soodsa looduskaitse seisundi tagamine), reformides selleks looduskaitse haldusstruktuuri, töötades välja looduskaitse riikliku arengukava ning alustades selle rakendamist, tagades mh looduskaitsemeetmete riiklikku kaasrahastamist eesmärgiga mitmekesistada maaelu, pakkuda alternatiivseid töövõimalusi ning edendada loodusturismi.</p>	<p>Vastavalt valitsuse otsusele moodustati keskkonnaministri käskkirjaga 18.05.2006.a ametkondadevaheline töörühm, mis on kaardistanud esialgse hetkeolukorra ja valmistanud ette Norra/EMP finantsmehhanismide projekti-taotluse (tegevused 2008-2010). Praegu koostab töörühm keskkonnanahoidlike riigihangete alase riikliku arengukava algatamise ettepanekut, mis on kavas valitsusele esitada 2006. a detsembris.</p> <p>Natura 2000 aladega on kaitstud 1,4 miljonit hektarit, ligikaudu pool sellest asub meres ja ülejäänud pool maismaal. Looduskaitse süsteem on ümber korraldatud. Moodustatud on Riiklik Looduskaitsekeskus, kes korraldab kaitsvatel aladel kaitsekorradluslike töid. Valitsus on heaks kiitnud Looduskaitse arengukava 35 aastaks. Maa-elu arengufondist on alustatud keskkonnatoetuse maksmist Natura 2000 võrgustiku põllumajandusmaadele. Ettevalmistamisel on maa-elu arengufondi Natura 2000 erametsanduse ja pool-looduslike koosluste toetus.</p>	
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
		Standardsete keskkonnanjuhtimissüsteemide (ISO 14000, EMAS) sertifikaate omavate ettevõtete arv	250 ISO 14 000 ja 25 EMAS	177 ISO 14001 ja 2 EMAS	
		Ohustatud liikide ja elupaigatüüpide seisund (I ja II kategooria kaitsealuste liikide arvukus, Loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide kaitse)	Seisund ei ole 2003. a võrreldes halvenenud	Seisund ei ole halvenenud. Kõige rangema kaitsega I kategooriasse kuulub 64, II kategooriasse 262 ja III kategooriasse 243 liiki. Eestis on kohatud üle 300 linnuliigi, ligi 75 kalaliiki, 5 roomajaliiki, 11 liiki kahepaikseid ning 65 liiki imetajaid. Siin kasvab ligikaudu 1450 liiki soontaimi, 550 liiki sammaltaimi ning 2500 liiki vetikaid. Eestis on kaitstud 60 erinevat elupaigatüüpi.	
6		Meede 6.2: Reostuskoormuse vähendamine ja loodusvarade säästliku kasutuse tagamine			
			2005	2006	2007
		Meetme finantseerimine	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			675 milj	1221 milj	1192 milj
			Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis

1	11
4	11

**Meetme raames
planeeritud ja elluviidud
tegevused**

<p>Eesti keskkonnatehnoloogilise arengukava (ETAP) välja töötamise kavandamine koos riikliku ETAP teekaardi koostamise ning rakendamise, määratledes Eesti keskkonnaseisundi parandamiseks olulised tehnoloogiad, tehes ettepanekuid tugimeetmete pakkumiseks teadusasutustele ja ettevõtetele, motiveerimaks neid vajalikke tehnoloogiaid arendama või sisse tooma, testima ja rakendama, ning luues rahvusliku koostöövõrgu.</p>	<p>Keskkonnatehnoloogilise arengukava koostamise kavandamiseks on loodud tööühm. Kavandatava keskkonnatehnoloogilise arengukava üldesmärgiks on majandusliku konkurentsivõime tõstmine ja majanduskasvu säilitamine koos keskkonnaseisundi jätkuva parandamisega olemasolevate keskkonnatehnoloogiate laialdase kasutuselevõtu teel ning uute (innovatiivsete) keskkonnatehnoloogiate loomine ja arendamine. Esmaversioon ETAP teekaardist on valminud. Euroopa Komisjonile on esitatud parima keskkonnatehnoloogilise praktika näited. Praegu on läbiviimisel uuring, mille sisuks on keskkonnatehnoloogiate väljatöötamist, arendamist ja kasutuselevõttu kajastava hetkeolukorra kaardistamine, järelduste tegemine ning ligikaudse rahalise hinnangu kujundamine arengukava maksumusele.</p>
<p>Taastumatute loodusvarade kasutustõhususe suurendamise (sh põlevkivi kasutamise kasuteguri tõstmist) kaudu energiatootmise keskkonnasäästlikumaks muutmise ning mineraalsete ehitusmaterjalide säästva kasutamise toetamine, algatades ning kaasrahastades vastavate uuringute läbiviimist ning rakendades vastavaid riigiabi skeeme.</p>	<p>Narva Elektri jaama 2 uues blokis on kasutegur 6% kõrgem, saasteheide kordi madalam. Perioodi vältel on suurenenud jõudsalt taastuvatest energiaallikatest elektri tootmine ning tegevuskavas 2008.a aastaks prognoositud 2,5% tase on kindlasti saavutatav. Taastuvate energiaallikate kasutamise laiendamiseks on käimas ühtekuuluvusfondi tehnilise abi projekt " Narva tuulepargi loomise TA", mille raames teostatakse uuringud ning valmib taotlus investeeringuprojektile. Alustatud on ökoloogilise maksureformi elluviimist, mille üheks eesmärgiks on maksusüsteemi muudatustega väärtustada ja kasutada säästvalt loodusvarasid ning tõsta ressursikasutuse efektiivsust. Selle tulemusel tõsteti 2006.a olulisel ning järgmistel aastatel mõõdukamalt kõrge kvaliteediga mineraalsete loodusvarade kaevandamisõiguse tasu määrasid.</p> <p>Madalama kvaliteediga loodusvarade tasumäärade tõus on mõnevõrra väiksem, lähtuvalt vajadusest soodustada madalama kvaliteediga materjalide kasutamist kõrgekvaliteedilise asemel.</p> <p>Oluliseks sammuks on olnud "Biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukava aastateks 2007-2013" algatamine, mille koostamise ettepaneku kiitis valitsus heaks 03.08.2006.a. Arengukava põhieesmärgiks on Eesti sõltuvuse vähendamine sisseveetavatest energiaressurssidest.</p>

		<p>Energiasäästu soodustamine vastava sihtprogrammi rakendamise ja uuendamise kaudu (sh hoonete energiatõhususe suurendamiseks meetmete kavandamine ja nende ettevalmistamise toetamist).</p>	<p>Energiasäästu sihtprogrammi ja selle rakenduskava elluviimine on perioodi vältel panustanud energiasäästu saavutamisse läbi energiasäästualases rahvusvahelises koostöös osalemise, koolituste, infokampaaniate, analüüside ja uuringute teostamise, maakondlike ja kohalike omavalitsuste energeetika arengukavade väljatöötamise toetamise ning hoonete energeetilise sertifitseerimise ja energiaauditi meetodikate väljatöötamise. Kavandamisel on uus energiasäästu sihtprogramm, mille eesmärkideks on energiatarbimise ratsionaliseerimine, energiatootmise ja jaotamise efektiivsuse parandamine ning keskkonnamõjude vähendamise tegevuskava väljatöötamine ja kinnitamine. Kavandatav programm määratleb tegevused energiasäästualase oskusteabe kättesaadavuse tagamiseks ja lõpptarbijate teadlikkuse tõstmiseks säästlikest käitumisharjumustest.</p>
11; 16	<p>Keskkonnainfrastruktuuri arendamise ning jääkreostuse likvideerimise toetamine, töötades välja veemajanduskavad ja jäätmekavad, korraldades ning kaasfinantseerides infrastruktuuriobjektide ehitamist ning jääkreostuse vähendamist.</p>	<p>2005.-2006.a on arendatud <u>veeinfrastruktuuri</u> peaaesjalikult läbi ühtekuuluvus-fondi projektide ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) veeprogrammi. 2005. a lõpetati kaks ühtekuuluvusfondi veeprojekti – Viljandi reoveepuhasti ja Narva reoveepuhasti. 2005.-2006.a viidi ellu ka veekogude tervendamise ja jääkreostuse likvideerimise projekte veekogude seisundi parendamiseks ERF vahendite toel. Integreeritud veemajanduse korraldamiseks ja säästva veekasutuse arendamiseks jätkati veemajanduskavade välja töötamist. 2005. a kinnitati Pärnu alamvesikonna ja Pandivere põhjavee alamvesikonna veemajanduskavad. 2006.a jätkati Viru, Läänesaarte, Võrtsjärve, Peipsi, Harju ja Matsalu alamvesikonna veemajanduskavade väljatöötamist. Kavad on plaanis kinnitada 2007. a esimesel poolel.</p> <p>2005.-2006.a on arendatud <u>jäätmeinfrastruktuuri</u> peaaesjalikult läbi ühtekuuluvusfondi ja ERDFi projektide ning KIKi jäätmeprogrammi. 2006.a avati Paikre prügila ja 2005.-2006.a on sulgemisel Pääsküla prügila. 2005.-2006.a kaasfinantseeriti jäätmeinfrastruktuuri objektide ehitamist (nt jäätmejaamad). Integreeritud jäätmemajanduse korraldamiseks alustati uue riikliku jäätmekava välja töötamist.</p>	
	Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
	Hinnatavate veekogude seisund on hea	Hinnatavatest veekogudest 65% on heas seisundis	65%
	Ühiskanalisatsiooni teenusega kaetud elanikkond üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% elanikkonnast)	93%	2004.a - 89 %

Nõuetekohaselt töötavad reoveepuhastid üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% reoveepuhastitest)	77%	2004.a - 67%
Elanikkonna varustus kvaliteetse joogiveega (% elanikkonnast)	80% (varasem 70%)	71%
Jäätmete käitlemine vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud keskkonna- ja tervisekaitse nõuetele (% jäätmetest)	100%	32%
Keskkonnanõuetele mittevastavate prügilate, sh tööstusjäätmete hoidlate sulgemine ja korras-tamine (% prügilatest)	100%	35% (2003. aastal tegutses 46 nõuetele mittevastavat prügilat. 2005.a töötas neist 30, 16 suleti. Alates 2009.a 16. Juulist peavad kõik mittenõuetekohased prügilad lõpetama jäätmete vastuvõtu.)
Taastuvatest energiaallikatest toodetava elektri-energia osatähtsus (% brutotarbimisest)	2,50%	1,20%

6.3. Ülevaade Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmisest perioodil 2005-2006: TÖÖTURG JA TÖÖHÕIVE

Ees-märk	Prioriteetne valdkond Euroopa Ülemkogu lõppjärel-dustes	Integr. suunis	Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 täitmise seis		
7		24	Meede 7.1: Tasemehariduse, eriti kutsehariduse, paindlikkuse ja tõhususe suurendamine		
			2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			434 milj	561 milj	633 milj
			Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
	1		Kutseõppe õppekohtade planeerimine vastavalt kinnitatud riiklikule arengukavale. Kõrghariduse tasemel riikliku koolitustellimuse õppekohtade loomine: 50% üldkeskhariduse omandanuile ning kuni 10% kutseõppeasutuste lõpetaja-tele põhihariduse baasil, eelistatult rakenduskõrghariduses.	2006/07 õ/a vastuvõtunumbrid on planeeritud vastavalt arengukavale, lõplikud vastuvõtunumbrid selguvad oktoobri lõpuks. Samuti selgub oktoobri lõpuks kutseharidusest kõrgharidusse liikuvate õppurite arv. Õppetoetuste ja koolitoidu laienemine kutsekoolide õppuritele, õpetajate palgatõus ning infrastruktuuri investeeringud koos maine tõstmise kampaaniatega meedias ei pruugi kutsekoolide konkursinumbrites otsest efekti anda aga kohe.	
			Erinevate toetuste süsteemi (õppe-, ühiselamu- ja transporditoetused) täiustamine, et võimaldada majanduslikult vähemkindlustatud õpilastel kutseõppes osaleda.	Septembrist 2005 rakendusid õppetoetused põhikoolijärgsetele kutseõppuritele. 1. septembrist 2006 on rakendunud tasuta koolilõuna ning laiendatud tasuta koolipiimaprogrammi kõigile kutseõppeasutuste õppuritele. Õpipoisi kontseptsiooni rakendamiseks on 2005. a sügisest käivitatud pilootprojektid SA Innove poolt. Õpipoisi kontseptsioon üldiselt kasutatava õppevormina rakendub 2007. a.	
			Võimaluste loomine kutsehariduselt kõrgharidusele üleminekul kuni ühe aasta ulatuses täiendava üldharidusliku õppe rahastamise teel.	1. septembrist 2006.a rakendus üldhariduslik lisa-aasta võimalus kutsekesk-hariduse lõpetajatele täiskasvanute gümnaasiumides ning gümnaasiumite õhtu- ja kaugõppeosakondades.	

		<p>Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused</p>	<p>Euroopa ühtse kvalifikatsiooniraamistiku põhimõtteid järgivate regulatsioonide jõustamine.</p>	<p>Erinevaid osapooli kaasava tööühma töö on kulgenud plaanipäraselt, läbi on viidud Eesti hariduslike ja kutsekvalifikatsioonide võrdlus kvalifikatsioonide metaraamistikuga.</p>
			<p>Loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia (LTT) eriala populariseerimine noorte hulgas pakkudes innovaatilisi programme põhikoolides ja gümnaasiumides ning kutseõppeasutustes, riiklike stipendiume kõrghariduse tasemel ning toetades riiklikult huvikoole (nt tehnikamajasid, loodusmajasid) ja noortekeskusi.</p>	<p>2006-2007. a töötatakse välja tehnoloogiahariduse kontseptsioon koordineeritud tegevuste rakendamiseks üldhariduskoolides. Säästvat arengut toetava keskkonnahariduse kontseptsioon on ette valmistatud ja valmis esitamiseks valitsusele kinnitamiseks. Eesti õppurite ettevalmistamiseks rahvusvahelisteks olümpiaadideks toetatakse Tartu Ülikooli Teaduskooli tegevust. 31.05.2006 allkirjastati ettevõtjate, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse vahel ühismemorandum, mille raames koordineeritakse tegevusi IKT valdkonna õppe kvaliteedi parandamiseks (sh praktikakorraldus, valdkonna populariseerimine jne), käivitamisel on konkreetsed projektid. E-õppe arengukava üldhariduses 2006-2009 "Õppiv Tiiger" kinnitati haridus- ja teadusministri käskkirjaga 10.07.2006. Ette on valmistatud uus E-ülikooli arengukava e-õppe suunamiseks kutse- ja kõrghariduses, rakendatakse Tiigriülikool + programmi.</p> <p>Teaduse populariseerimiseks noorte hulgas on riigieelarvest toetatud projekte nagu õpilaste ja üliõpilaste teadustööde konkursid, Teadusbuss, teadusajakirjanik T. Kändleri koordineeritud suvekool, teadusfoto võistluste korraldamine, täiendavate õppekogumike väljaandmine gümnaasiumi õppekava juurde ja Eesti Teaduse populariseerimise auhinna väljaandmine.</p> <p>2006.a on algatatud noortekeskuste pilootprojekt „Varaait“. Projekti eesmärgiks on noortekeskuste arendamine ja noortele suunatud tegevusvõimaluste mitmekesistamine. Toetatakse avatud põhimõttel töötavate ressursikeskuste nn varaaitade loomist üle kogu Eesti. Konkursi kaudu on toetatud 18 noortekeskust. Tulevane "varaait" on koht, mis omab noortekeskuse teenuste mitmekesistamiseks vajalikke vahendeid, nt tehnika-, sportimis- ja matkarbed, muusika- ja kunstitarbed, mis ei ole vaid ühekordseks kasutamiseks. Plaanis on projekti jätkata 2007.a.</p>
		Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
		Põhikooli lõpetajate osakaal, kes suundub omandama kutseharidust	38%	29% (EHIS, 2006)
		Kutseõppevõimalustega gümnaasiumide arv	30	32 (EHIS, 7.03.06)

		Lõpetajate arv loodus- ja täppis- ja tehnoloogiate ning tehnoloogia valdkonnas tuhande 20-29 aastase elaniku kohta	2010. a – kasv 15%	Tase 12,1 (ESA, 2006). 2004 võrreldes kasv 38%	
7		Meede 7.2: Õppe kvaliteedi parendamine			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			3941 milj	4223 milj	4787 milj
		23	Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
			Õppeprotsessi kaasajastamine - uue riikliku põhikooli ja gümnaasiumi õppekava ettevalmistamine; õpetajate kutsestandardite (nii üld- kui kutsekoolide õpetajatele) koostamine ja kutsevalifikatsioonide omistamise süsteemi käivitamine; koolide hindamissüsteemi muutmine, mis võimaldab arves-tada kohalikku konteksti ja õpilaste eripära; õpetajakoolituse parendamine; integreeritud nõustamissüsteemi ning koolide sise- ja välishindamise süsteemi väljaarendamine; üldhariduse rahastamismudeli täiustamine; osalemine rahvusvahelistes võrdlusuuringute õppurite omandatud kompetentside hindamisel; kutsehariduse kvaliteedi kindlustamise süsteemi käivitamine.	Kutseõpetaja kutsestandard on valmimas ja kinnitatakse 2006.a. Väljatöötatud ja kinnitamisel on kutsehariduse riikliku õppekava mudel, selle tekkimise ja registreerimise kord. Käivitatud on õppekavade moodulite väljatöötamine (ESF-i projekt). 2006. a. kinnitatakse vähemalt 5 kutseõppe riikliku õppekava. 2006. a esitatakse uue põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa valitsusele kinnitamiseks. Kogu õppekava peaks rakenduma 1. septembrist 2007.a. Üldhariduse rahastamismudelit tutvustati valitsusele augustis 2006, eeldatavalt rakendub esimene etapp 1. jaanuarist 2007. Koolieelsete lasteasutuste, põhi-koolide ja gümnaasiumide ning kutseõppeasutuste sise- ja välishindamine rakendus 1. septembrist 2006. 2006.a osaleti rahvusvahelises PISA võrdlusuuringus, mille tulemused avalikustatakse aasta lõpul. 2005/06 õ/a viidi edukalt läbi kutsekoolide kvaliteediauhinna projekt.	
			Riigieelarvest toetatakse õpilaskodude projekte, mis on suunatud raskete elamistingimustega kodudest pärit lastele. Euroopa struktuurifondide kaudu toetatakse arendusprojekte, mille eesmärgiks on kutsesuunitluse töö tõhustamine, aktiivõppe meetodite tutvustamine õpetajate hulgas, õpilase ja õpetaja individuaalsuse toetamine psühholoogilise nõustamise kaudu, õpetajate ja koolijuhtide täiendkoolitused, muukeelse kooli küsimused. 01.09.2006 raketudusid kutse-koolides kutseõppevõimalused põhihariduseta inimestele, kes on ületanud koolikohustusea ning kutseõpe ilma keskhariduse omandamise kohustusega.		

1	24	Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	<p>Kõrghariduse tasemel riikliku koolitustellimuse õppekoh-tade loomine vastavalt kõrgharidusstrateegiale - ca 6300 riikliku koolitustellimuse kohta esimesel astmel. Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine läbi kõrgkoolide suurema spetsialiseerumise, infrastruktuuri investeeringute, kvaliteedistandardite täpsema regulat-siooni, ressursside kontsentreerimise, õppeasutuste litsentseerimise ning ühiskraadide ja –diplomite väljaandmist võimaldava seadusandluse kaudu.</p>	<p>Õppekohtade planeerimisel 2006/07 õ/a peeti kinni kõrgharidusstrateegias kokkulepitud printsiipidest - kokku loodi esimesel õppeastmel (bakalaureuse- ja rakenduskõrghariduslikus õppes) arvestuslikult 6346 õppekohta. Ette on val-mistatud üliskooliseaduse ja rakenduskõrgkooliseaduse muudatuste pakett, mis järgib kõrgharidusstrateegias kokkulepitud printsiipe kvaliteedi kindlustamiseks ning õppe paindlikumaks muutmiseks. Eelnõu on saadetud partneritele kooskõ-lastamiseks. 2006.a septembris külastas Eestit OECD kõrghariduspoliitika aren-gute hindamise projekti raames rahvusvaheline ekspergrupp. Projekti eesmär-giks on saada sõltumatu tagasiside kõrgharidusstrateegias 2006-2015 kavan-datud suundumustele. Kõrghariduse valdkonnas on 2006.a ettevalmistamisel ühisõppekavade avamist ning ühisdiplomite väljastamist võimaldava sea-dusandlike muudatuste tegemine, mis aitab kaasa ressursside koondamisele Eestis ning koostööle välisriikide kõrgkoolidega. Kõrghariduse rahvusvahelis-tumist käsitlevad täpsemad tegevused on kirjeldatud osa 2 (teadmistepõhine ja jätkusuutlik ettevõtluskeskkond) meetmes 4.2.</p>
	23		<p>Riiklike initsiatiivide jätkamine IKT alaste teadmiste ja oskuste parendamiseks ning vastava infrastruktuuri ja õppekeskkonna väljaarendamiseks rõhuasetuse liikumisega baasoskustelt IKT kasutamisele õppeprotsessis, et toetada inimeste toimetulekut teadmistepõhises ühiskonnas ning haridussüsteemi konkurentsivõimet (Õppiv Tiiger põhikoolidele ja gümnaasiumidele ning kutseõppeasutustele).</p>	<p>31.05.2006 allkirjastati ettevõtjate, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse vahel ühismemorandum, mille raames koordinee-ritakse tegevusi IKT valdkonna õppe kvaliteedi parandamiseks (sh praktikakor-raldus, valdkonna populariseerimine jne), käivitamisel on konkreetsed projektid. E-õppe arengukava üldhariduses 2006-2009 "Õppiv Tiiger" kinnitati haridus- ja teadusministri käskkirjaga 10.07.2006. Ette on valmistatud uus E-üliskooli arengukava e-õppe suunamiseks kutse- ja kõrghariduses, rakendatakse Tiigriüliskool + programmi.</p>
			<p>Kutseõppe keskkonna kvalitatiivne uuendamine (õpperuumid, sisseseade). Õppekoha maksumuse tõstmine.</p>	<p>Heakskiidetud rahastamise koefitsientide süsteem võimaldab paremini arvestada eri valdkondade reaalseid kulutusi koolitusele.</p>
			<p>Tööandjate/ettevõtjate ja õppeasutuste koostöö parendamine õppe kvaliteedi tõstmise eesmärgil, sealhulgas praktikakorralduse tõhustamine.</p>	<p>2005.a käivitati ESF-i toel õpipoisikoolituse valdkondlik projekt ning Tööandjate Keskliidu rakendatav ettevõttepraktika juhendajate koolitusprojekt. Ettevalmistamisel on regionaalsed koostöökogud, mis ühendavad koole ja ettevõtjaid, koostöökogude loomiseni jõutakse 2007. a. 1. jaanuarist 2006.a kehtima hakanud kutseõppeasutuse seaduse muudatusega kehtestati täiendavaid nõudeid praktikakorraldusele ning täpsustati olemasolevaid.</p>
	<p>Meetme indikaatorid</p>	<p>Oodatav tulemus 2008</p>	<p>Praegune tase</p>	
<p>ISCED 3-taseme haridusega noorte (20-24 a) osakaal</p>	<p>2010. a – 85% 22-aastastest keskaridusega</p>	<p>2005 - 80,9% (DAP 2006)</p>		

		ISCED 5- ja 6-taseme haridusega inimeste osakaal 30-34. aastaste vanusegrupis	Stabiilne	Stabiilne - 32,5% (ESA, 2006)	
		Haridussüsteemist väljalangejate osakaal	2010 - mitte rohkem kui 10%	2005 - 14%	
		Põhikoolist väljalangejad	2013 - põhikoolist (7.-9. kl) alla 1% ning gümnaasiumist (10. kl) alla 3%	2003/04 vastavalt 1,2% ja 3,7%	
		Õppekohamaksumus kutsehariduses ja üldhariduses	Keskmine õppekohamaksumus kutsehariduses on 1,5 korda suurem kui üldhariduses	Vastavalt plaaneeritule on kutsehariduse õppekoht 1,2 korda kallim (2006)	
7		Meede 7.3: Noorte tööhõivevalmiduse tõstmine läbi noorsootöö tõhustamise			
		Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
			56 milj	58 milj	72 milj
			Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
	3	18	Noorte osalus kogude ning noorte esindusühingute kaasamine noori puudutavate otsuste tegemisel haridus-, tööhõive-, tervise-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas, luues selleks konsulteerimiskeemid riiklikul tasandil (I etapp) ning kohalikul tasandil (II etapp).	Üleriigilisel tasandil tegutseb haridusvaldkonna küsimustes Õppurite Nõukoda ning noortepoliitika ja noortevaldkonna küsimustes Noortepoliitika Nõukogu. Maakondlikul tasandil tegutseb 10 noortekogu, mille eesmärgiks on noorte kaasamine otsustamisprotsessi haridus-, tööhõive-, tervise-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas. 06.07.2006 võttis valitsus vastu Noorsootöö strateegia 2006-2013, mis määratleb esmakordselt Eestis noortepoliitika alused ja põhimõtted, toimealad, arengusuunad ning kirjeldab lõimitud noortepoliitika olemust. Strateegia noorsootöö osas on toodud noorsootöö põhimõtted, korraldus, valdkonnad, eesmärgid ja valdkondadel põhinevad meetmed. Strateegia elluviimiseks on koostatud detailne rakendusplaan aastateks 2006-2007. Strateegia koostamisel osalesid noored Eesti III noorsootöö foorumi piirkondlike eelfoorumide protsessi raames ja noorteühingute kaudu erinevates valdkondlikes ümarlaudades.	

Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Noorsootöö kvaliteedi parendamine valdkonna töötajate kutsestandardite rakendamise kaudu.	2005. a valmis uuringu raport „Pädevused ja pädevuste arendamine noorsoo-töö valdkonnas: Eesti noorsootöötajate professionaalne taust”, milles antakse ülevaade noorsootöötajate haridustaustast, oskuste ja teadmiste tasemest, täiendkoolituse vajadusest, töötajate kutsealasest motiveeritusest, töötajatele esitatavatest pädevuste nõuetest. 01.03.2006.a kinnitati noorsootöötaja III, IV, V kutsestandardid, mis on aluseks töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemisel, õppekavade, koolitusprogrammide ja eksaminõuete väljatöötamisel, kutsevali-fikatsiooni tõendamisel ja hindamisel, rahvusvaheliste kutsevalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemisel.
	Noorsootööasutuste ning noorteühingute võrgustiku tugevdamine läbi avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste, huvialakoolide ning noorteühingute riiklike programmide jätkamise ja koostöö arendamine, sh koolide ning tööandjatega kohaliku tasandi koostööprojektide toetamise kaudu.	<p>2006. a valmivad ERDFist rahastatud avatud noortekeskuste ning teavitamis- ja nõustamiskeskuste ehitus- ja renoveerimisprojektid. Kokku valmib üle Eesti 5 teavitamis- ja nõustamiskeskust ja 8 avatud noortekeskust.</p> <p>Koostöös Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutusega on läbi viidud uuring „Avatud noortekeskuste olukorra kaar-distamine”. Uuringu eesmärk oli kaardistada noortekeskuste ressursivajadusi ning olukorda vahendite kättesaadavuse osas.</p> <p>2006. a jätkus avatud noortekeskuste ja noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuste riigieelarveline toetusprogramm, mille käigus eraldati maavalitsustele vastavalt 3,1 miljonit krooni avatud noortekeskuste konkursside läbiviimiseks ja 2,6 miljonit krooni teavitamis- ja nõustamiskeskuste osutamiseks maakonnas. Lisaks sai teavitamis- ja nõustamiskeskuste võrgustik teenuste arendamiseks 2006. a täiendavalt 2 miljonit krooni.</p> <p>2005. a valmisid kaks huvihariduse valdkonna uuringut: Faktumi kaardistav uuring „Vanemate suhtumine laste ja noorte huvialaharidusse” ning Maaelu Arengu Instituudi rakenduslik kompleksuuring „Huvialaharidus ja huvitegevus”.</p> <p>Koostöös tööandjatega käivitus pilootprojekt „Õpilasmalev 2006”. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga ning tööandjate esindajatega ilmus raamat Noored ja töö noorsootöö vaatenurgast.</p> <p>2005. a täiendati huvikooli seaduse eelnõud (sh täpsustati erinevate õigusinstitutsioonide pädevust huvikoolide asutamisel ning järelevalve teostamisel, kehtestati huvikooli asutamiseks vajalikud nõuded ja huvikooli tegutsemise aluseks olevad huviharidusstandardid, nähakse ette toetusi töötasuga seotud kulude osaliseks katmiseks ning sihtotstarbelisi eraldisi huvikoolide põhivarade soetamiseks). Välja on töötatud ka uus huvikooli seadus, mis esitatakse valitsusele oktoobris.</p>
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Noorte (7-26) kaasatus noorsootöös	60%	42%
Noorte osalus noorteühingutes	5%	3%

			Noortekogud igas maakonnas ja suuremates linnades	20	15	
			Noorsootöoasustuste (sh ANK, TNK, huvikool) arv suureneb ANK ja TNK osas	500	420	
7	3	23	Meede 7.4: Elukestva õppe põhimõtetest lähtuva täiendus- ja ümberõppe süsteemi arendamine			
			Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
				Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				3 milj	3 milj	4 milj
				Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
				Täiendus- ja ümberõppe võimaluste arendamine nii töötutele kui ka töötavatele inimestele suunatud pakkumiste osas, varasemate töö- ja õpikogemuste arvestamise süsteemi käivitamine.	2005. a lõpus võeti vastu elukestva õppe strateegia, mis on aluseks täiskasvanute koolituse valdkonna arendamisele. Täiend- ja ümberõppe süsteemi toimimispõhimõtted on väljatöötamisel. Töötavatele täiskasvanutele on ESFi toel läbi viidud arvukalt koolitusprojekte üle Eesti. Sama tegevust jätkatakse senisest suuremas mahus struktuurivahendite kasutamise järgmisel perioodil. ESF projekti abil on kaardistatud VÕTA (varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise) rakendamise mudeleid valitud riikides, praegu toimuvad arutlused ja seminarid põhimõtetes kokku leppimiseks. Tööturuameti pakutav täiend- ja ümberõpe on täitnud ka elukestva õppe rolli. Seoses tööturuteenuste- ja toetuste seaduse (TTTS) rakendamisega 01.01.2006. a loodi täiendavad võimalused süvendatud õppe saamiseks ning laiendati töötutele suunatud rahastamisvõimalusi koolitustel osalemiseks. Uue seaduse rakendamisel pikenes koolituse maksimaalne pikkus varasema 6 kuu asemel 1 aastani.	

			Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused		<p>Koolituse maksimaalse kestuse pikendamise vajadus tulenes asjaolust, et mitmete kutsestandarditele vastavate oskuste ja teadmiste omandamiseks vajalik väljaõppeaeg on pikem kui kuus kuud. Samas on nende erialadel tööjõu nõudlus ja vabad töökohad olemas. Samuti lisandus töötule tööturukoolitusel osalemist võimaldavaid toetusi ja soodustusi - osaledes koolitusel, mille kestuseks on vähemalt 40 tundi, on võimalik saada õppestipendiumi; koolitusel osalevate töötute transpordi ning majutuskuludid on võimalik osaliselt hüvitada (sõidu- ja majutustoetuse hetke kuumäär on 1200 krooni). Vähemalt 80 tundi kestval koolitusel osalevate töötute eest maksab sotsiaalmaksu riik, mis tagab tööalasel koolitusel osalejatele arstiabi juhul, kui töökohal praktiseerides peaks juhtuma õnnetus.</p>	
			Täiskasvanukoolituse rahastamissüsteemi väljatöötamine soodustamaks koolitusele ligipääsu kõigile täiskasvanutele ning kvalifikatsiooni tõstmist või uue kvalifikatsiooni omandamist tagamaks Eesti tööjõu konkurentsivõimet.		2005. a lõpul alustati Haridus- ja Teadusministeeriumis analüüsi koostamist, et välja selgitada, milline täiskasvanute koolituse rahastamise mudel tagaks Eesti oludes võimalikult paljudele täiskasvanutele konkurentsivõimet tõstvale koolitusele ligipääsu. Täiskasvanukoolituse süsteemi toimimispõhimõtete parandami-seks otsitakse võimalusi, kuidas kaasata täiskasvanute koolituse rahastamisse kõiki osapooli – õppijat, tema tööandjat ja avalikku sektorit. Selle raames koos-tas Haridus- ja Teadusministeerium teiste riikide praktikate näidetel analüüsi. Samal ajal on toimunud struktuurifondide kasutuselevõtu kavandamine 2007-2013 perioodiks. Täiskasvanukoolituse rahastamismudeli kontspetsiooni eelnõu on välja töötatud ja esitatud arueluks partneritele.	
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
			Elukestvas õppes osaleva täiskasvanud elanikkonna (25-64) osakaal	10%	2005 - 5,9%, vrdl. EL-25: 10,8% (DAP, 2006)	
7		24	Meede 7.5: Kutse-, karjääri- ja õpinõustamise arendamine			
			Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
				Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
				7 milj	7 milj	9,2 milj
				Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis

			Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	<p>Kutsekvalifikatsioonisüsteemi arendamine eesmärgiga suurendada haridussüsteemi paindlikkust ja vastavust tööturu nõuetele.</p> <p>Pikaajalise ja lühiajalise tööjõuvajaduse prognoosimise ning sektoruuringute süsteemi käivitamine ja rakendamine, läbi vastava metoodika väljatöötamise.</p>	<p>2005.a alguses alustas Kutsekoda projekti "Kutsekvalifikatsiooni süsteemi väljaarendamine" läbi viimist. Projekti eesmärk on kujundada metoodika ja protseduurireeglid optimaalse arvu tööturu vajadustest lähtuvate kutsesstandardite väljatöötamiseks ning uuendamiseks. Projekti lõpptähtaeg on 2006.a lõpp, projekti tegevused on kulgenud plaanipäraselt.</p> <p>Pikaajalise tööjõuvajaduse prognoosimise süsteem on käivitatud. 2006. a tööjõuvajaduse prognoos valmis septembri alguses. Lühiajalise tööjõuvajaduse kaardistamise eesmärk, võimalik sisu ja meetodid on veel täpsustamisel. Elukestva õppe sihtasutus INNOVE viib struktuurivahendite abil perioodil 2005-2008 läbi projekti "Karjääririnteenuste süsteemi arendamine Eesti Vabariigis". Praeguseks on läbi viidud taustauuring ning ettevalmistamisel karjäärioppe näidismaterjalid.</p>	
8			Meede 8.1: Tööhõive suurendamine läbi aktiivsete tööturumeetmete ja toetavate sotsiaalmeetmete osutamise			
			Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)
				324 milj	433 milj	411 milj
				Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
	3	19	Juhtumikorraldusel ja võrgustikutööl põhinevate tööturuteenuste rakendamine läbi:			
			o juhtumipõhise võrgustikutöö baaskoolitusprogrammi väljatöötamise ülikoolide sotsiaaltöö erialade põhiõppe tarbeks	Baaskoolitusprogramm on välja töötatud Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži sotsiaaltöö eriala õppekava osana. Tegemist on 12 ainepunktise juhtumipõhise võrgustikutöö spetsialiseerumismooduliga. Baaskoolitusprogrammi väljatöötamise raames lisati õppekava kohustusliku ainega <i>juhtumikorralduse alused</i> ning täiendati praktika senist korraldust. Lõpetajad saavad ettevalmistuse töötamiseks juhtumipõhise võrgustikutöö ja kriminaalhoolduse spetsialistidena või spetsialistidena teenuseid pakkuvast era-, avalikus- ja mittetulunduslikus sotsiaalvaldkonnale spetsialiseerunud ettevõttes. Baaskoolitusprogramm rakendub 2006.a sügisest alates TÜ Pärnu Kolledžis.		
			o juhtumipõhise võrgustikutöö täienduskoolitusprogrammi väljatöötamise ja läbiviimise olemasoleva võrgustiku osapoolte seas	Pärnu Kolledž koostöös Sotsiaalministeeriumiga on välja töötanud täienduskoolitusprogrammi, mille raames alustasid 2005. a oktoobris õpinguid 90 tööhõive-, hoolekande-, rehabilitatsiooni ja kriminaalhooldussüsteemis töötavat spetsialisti. Neist 84 lõpetas koolituse juunis 2006. Koolitust on kavas täiendada kahe lisamooduliga - juhtumitöö alko- ja narkosõltlastega ning juhtumitöö AIDS-i haigete ja HIV viiruse kandjatega. Koolitust on kavas jätkata 2006. a sügisel.		

o juhtumikorraldusliku võrgustikutööpõhise tööturumeetmete pakkumisega alustamise	Alates 2006. a algusest hakati tööturuteenuseid riskigrupi töötutele pakkuma juhtumikorralduslikul põhimõttel ning kõik konsultandid kasutavad juhtumikorralduse töömeetodit. Varasemale 40 juhtumikoolituse saanud konsultandile on lisandunud 18 konsultanti, kes on läbinud Pärnu Kolledži täiendkoolituse. Lisaks viiakse sügisest tööturusteemise läbi juhtumikorraldusekoolitus konsul-tantidele, kes ei ole varem sellises koolituses osalenud. Samuti ilmub 2006. a sügisel juhtumikorralduse käsiraamat, mis on suunatud Tööturuameti piirkond-likele osakondadele, kohalikele omavalitsustele, rehabilitatsiooniasutustele.
o tööandjate konsultandi ametikoha põhimõtete välja-töötamise ja vastavate töökohtade loomise tööturuteenuste süsteemis eesmärgiga parandada koostööd tööandjatega töötute ja tööotsijate tööle aitamisel ning tööandja vajadustele vastava tööjõu leidmisel ja koolitamisel	01.01.2006. a loodi tööturusteemi 15 tööandjate konsultandi ametikohta, seega on nüüd igas Tööturuameti piirkondlikus osakonnas tööandja konsultant. Varem oli see ametikoht vaid Tallinnas ja Ida-Virumaal. Selle tulemusel on ühtlustunud koostöö tööandjatega, aktiveerunud töövahendus, paranenud klienditeenindus ja teenuste kvaliteet.
Tööturu riskirühmadele uute tööturuteenuste välja töötamine ja osutamine läbi:	
o eelkõige pikaajaliselt töötutele suunatud tööharjutuse teenuse väljatöötamise	Tööharjutuse teenuse osutamine rakendus 01.01.2006.a tööturuteenuste- ja toetuste seadusega (TTTS). Reaalselt hakati teenust osutama aprilli keskel. Tööharjutuse pakkumise aktiivsus maakonniti on olnud erinev, põhjuseks tee-nuste pakkujate vähesus osades maakondades. Teenuse pakkujate ringi suurendamiseks on läbi viidud infopäevad (2005.a sügisel), koolitus potentsiaal-setele teenuse pakkujatele ja kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajatele kui olulistele partneritele tööharjutuse teenuse pakkumisel. Välja on antud infovaldkud põhiprobleemide ning võimalike lahendustega teenusest.
o spetsiaalselt puuetega inimestele suunatud teenuste (töökohtade kohandamine, abivahendite tasuta kasutamiseks andmine, tööintervjuul abistamine, tugiisikuga töötamine) väljatöötamise ja süsteemse osutamise alustamise	Spetsiaalselt puuetega inimestele osutatavad tööturuteenused rakendusid 01.01.2006. TTTSiga. Kuna tegemist on uute ja väga spetsiifiliste teenustega, on 2006.a esimesel poolel keskendunud teenuse rakendamisega seotud prob-leemide tuvastamisele ja nende kõrvaldamisele. Eelkõige on vajalikuks osutu-nud konsultantide täiendav koolitamine puudespetsiifilistes valdkondades ning erinevaid teenustega seotud spetsialiste ühendava koostöövõrgustiku tugevdamine. Konsultantide valmisoleku tõstmiseks puudega kliendiga töötamiseks on neile osutatud erinevaid koolitusi (peamiselt projektist Puuetega inimeste tööhõive edendamise): abivahendite koolitused (ergonoomilised abivahendid, liikumis-puudega inimesele mõeldud abivahendid ja nägemispuudega või pimedatele mõeldud abivahendid) (märts 2006); töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise alane koolitus (märts 2006) ning koolitus "Kuidas tulla toime raske kliendiga" (mai 2006). Viimatinimetatud koolitust pakkus Tööturuamet ka karjäärinõustaja-tele (juuni 2006).

20
18;19;2

	<p>Sama projekti raames koondatakse ka infot erinevate valdkondade spetsialistidest (tegelusterapeutid, füsioterapeutid, töötervishoiuarstid jne) ning teenuse pakkujatest, kellelt konsulantidel on vajadusel võimalik saada abi puuetega inimestele suunatud teenuste osutamisel. Samuti on puuetega inimesi koonda-vaid organisatsioone ja kohalikke omavalitsusi teavitatud uutest teenustest ja uutest tööpõhimõtetest.</p> <p>Teenuste osutamise maht 2006.a esimesel poolel ei olnud väga suur. Puuete-ga inimestele suunatud teenustest on kõige rohkem pakutud tugiisikuga töötamise teenust (31 suunamist), mida osutatakse peamiselt psüühilise erivajadusega inimestele. Puuetega inimestele suunatud teenuseid on kavas jätkuvalt täiendada.</p>
o eelkõige noortele suunatud tööprak-tika teenuse väljatöötamise ja süsteemse osutamise alustamise	<p>Tööpraktika teenus rakendus 01.01.2006.a TTTSiga. Tööpraktika teenus on osutunud üheks populaarsemaks hetkel Tööturuameti poolt osutatavaks tööturuteenuseks. Esimese nelja kuuga (s.t aprilli lõpu seisuga) on toimunud 279 suunamist. Lisaks noortele osutatakse teenust edukalt ka puuetega inimestele, vanemaealistele töötutele, pikaajalistele töötutele.</p>
Riikliku tööturusüsteemi tegevuse aluste ülevaatamine ja struktuuri kohandamine (sh töhusa eelarve kontrolli sisseviimine, tulemustepõhise motivatsioonisüsteemi loomine, töötajate koolitamine) selleks, et süsteem oleks suuteline efektiivselt ellu rakendada aktiivset tööturupoliitikat.	<p>Kinnitatud on Tööturuameti uus struktuur ja põhimäärus. Tööhõiveametid reorganiseeriti alates 01.01.2006.a Tööturuameti piirkondlikeks osakondadeks, ühendati Tööturuameti Tallinna ja Harjumaal kohalikud asutused.</p> <p>Tööturuteenuste ühtlaseks osutamiseks on koostatud kõigile teenustele protseduurireeglid ning töötajatele ametijuhendid. Loodud on uutal alusel koolitus-süsteem. Tööturuameti ja tema piirkondlikud osakondade ametnikud on saanud mitmeid tööalase enesetäiendamise koolitusi (teenindusstandardikoolitus, tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alane koolitus). Läbi on viidud tööturusüsteemi töötajate rahulolu ja motivatsiooniuring. Valmistatakse ette tööturusüsteemi personali värbamise ja valiku põhimõtete väljatöötamist. Täiendatud on Tööturuameti finantsaruannete esitamise korda ja vorme.</p>
Tööturumeetmete monitooringu- ja hindamis-süsteemi väljatöötamine ning arendamine läbi:	
o tööturu riskirühmade kaardistamise eesmärgiga määratleda paremini sihtrühmade vajadused tööturuteenuste osutamisel	<p>Riskirühmade kaardistamine on läbi viidud. Välja on toodud ja analüüsitud kuue tööturu peamise riskirühma sihtgrupi suurus ja põhilised takistused tööturule sisenemisel. Kaardistusi on tutvustatud Tööturuameti piirkondlike osakondade karjäärinõustajatele, kavas on kaardistusi tutvustada ka piirkondlike osakondade juhata-jatele ning koolituskonsultantidele.</p>
o tööpoliitika statistika infosüsteemi arendamise ja rakendamise eesmärgiga parandada info kättesaadavust tööpoliitika efektiivsemaks juhtimiseks	<p>Tööpoliitika statistika infosüsteemi aktiivne arendus jätkub ning eeldatavalt saavad infosüsteemist andmed kättesaadavaks 2008. a.</p>
o tööturuteenuste järelhindamise meetodika väljatöötamise ja rakendamise eesmärgiga hinnata ning parandada tööturuteenuste efektiivsust	<p>Tööturuteenuste järelhindamise meetodika väljatöötamisel on tehtud suur osa eeltööst - erinevate teenuste hindamise võimalused ning põhimõtted on läbi arutatud Sotsiaalministeeriumi ja Tööturuameti esindajatest koosnevates töö-gruppides. Meetodika põhimõtted ja edaspidised valikud lepatakse kokku aasta lõpuks.</p>

**Meetme raames
planeeritud ja
elluviidud tegevused**

<p>o tööturusüsteemi kliendirahulolu hindamise meetodika väljatöötamise eesmärgiga hinnata ning parandada tööturuteenuste kvaliteeti (Phare Twinning Light projekt)</p>	<p>Tööturusüsteemi kliendirahulolu hindamise meetodika kaardistusega alustatakse 2006. a sügisel (Euroopa Komisjon otsustas selle teemalist Phare Twinning Light'i mitte toetada, seega tegeletakse selle teema arendamisega omal jõul).</p>
<p>Tööturu- ja hoolekandeteenuste seostamine ning tööhõivevõimelisust toetavate hoolekande teenuste edasi arendamine läbi:</p>	
<p>o puuetega inimestele kutse- ja tööalase rehabilitatsioonisüsteemi välja arendamise</p>	<p>01.2005-06.2006 viis Tervise Arengu Instituut läbi projekti „Puuetega inimene tööturule juhtumipõhise rehabiliteerimise abil“. See aitas välja selgitada praeguse puuetega inimeste riikliku rehabilitatsioonisüsteemi kitsaskohad. Spetsiaalistide ja puuetega inimeste soovitude alusel töötati välja ettepanekud juhtumipõhise rehabilitatsiooni rakendamiseks, mille eesmärk on muuta rehabilitatsiooniteenuste pakkumise protsess läbipaistvamaks ning sihitumaks, suunates teenuseid neile, kellele neid kõige enam vaja on. Projekti ettepanekuid rakendatakse valmivas puuetega inimeste sotsiaal-toetuste seaduse muutmise kontseptsioonis, milles nähakse ette puude määramise tingimuste ja sotsiaal-toetuste maksmise skeemi muutmine selliselt, et toetused aitaksid tagada inimeste suurema iseseisvuse, hüvitades osaliselt puudest tingitud lisavajadusi.</p> <p>Kontseptsiooni kohaselt peab isiku (võimalik) tööle asumine olema osa toetuste taotlemise ja saamise protsessist. Kontseptsiooni kohaselt hakatakse puuet omavate tööealiste puhul hindama ja kompenseerima neile töötamisega seotud lisakulusid. Kontseptsiooni üldine strateegiline lähenemine on saanud valitsuse heakskiidu.</p>
<p>o puuetega inimestele tööturul püsivust soodustavate hoolekandeteenuste välja arendamise (sh isiklik abistaja, tugiisik; sotsiaaltransport, kaitstud ja toetatud töö, jm)</p>	<p>Koostatud on isikliku abistaja teenuse kirjeldus, mis lisatakse sotsiaalhoolekandete seadusesse 2006.a. Läbi on viidud 4 piirkondlikku isikliku abistaja teenuse tutvustamise seminari. Välja on töötatud isikliku teenuse vajaduse hindamise instrument (abiks sotsiaaltöötajatele, rehabilitatsiooni-meeskondadele) ning läbi on viidud 4 piirkondlikku koolitust hindamisinstrumendi kasutamiseks. Maavalitsuste kaudu eraldati kohalikele omavalitsustele raha isikliku abistaja, tugiisiku ja pereabilise teenuse käivitamise projektideks; töötati välja isikliku abistaja teenuse vajaduse hindamise instrument. Tugiisiku teenuse täpsem kirjeldus on väljatöötamisel. Sotsiaaltranspordi teenuse alase regulatsiooni väljatöötamine on planeeritud 2006. a II poolde. Väljatöötamisel on töökäimisega seonduvate lisakulude hindamise instrument, mille alusel kompenseerida töötavale/või tööturule sisenevale puudega inimesele töö käimisega seonduvad kulud.</p> <p>Kaitstud ja toetatud töö olukorra analüüs on tegemisel, 2006. a lõpuks valmivad kaitstud ja toetatud töö süsteemide kirjeldused. Hetkel toimub olemasolevate kaitstud töö keskuste hindamine. 2006.a sügiseks on planeeritud kohalike omavalitsuste heade praktikate vahetamine sotsiaalteenuste pakkumisel ja riskirühmade probleemidega tegelemisel.</p>

<p>o sotsiaaltöötajate seas heitunud ja pikaajaliselt töötute tööturule tagasitoomiseks vajalike teadmiste ja oskuste arendamisele suunatud koolituste läbiviimise</p>	<p>Pärnu Kolledži juhtumipõhise võrgustikutöö täiendkoolituse läbis 2005-2006 juuni 42 sotsiaaltöötajat ning 13 rehabilitatsioonimeeskonna liiget. Lisaks on viidud läbi koolitusi ja tutvustusi uute väljatöötatud teenuste kohta (isikliku abis-taja teenus). Sügiseks 2006 on planeeritud juhtumikorralduse koolituse jätkumi-ne sotsiaaltöötajatele ning sotsiaaltöötajate nõustajate koolituse läbiviimine. 2007-2013 on kavandatud erinevaid koolitusi ESF-i vahenditest: 1) uute ja olemasolevate sotsiaaltöötajate ja võrgustikulike täiendkoolitused (juhtumi-korraldus, teenuste käivitamine, hinnamudelid, klienditeenindus jmt) 2) isiklike abistajate koolitamine ja töölevõtmise toetamine 3) lapsehoidja ettevalmis-tamine sügava ja raske puudega lapse hoidmiseks.</p>
<p>o sotsiaalinfosüsteemi väljaarendamise eesmärgiga parandada info kättesaadavust registreerimata töötute ja mitteaktiivsete kohta ning tagada toetuste saamise seotus aktiivsetes tööturu- või sotsiaalmeetmetes osalemisega</p>	<p>Kliendipõhise sotsiaalteenuste süsteemi käivitamise aluseks oleva sotsiaal-teenuste andmeregistri (STAR) arendamisega alustati 2005. a lõpus. STAR võimaldab korraldada ja administreerida kohaliku omavalitsuse ja riikliku sotsiaalhoolekandelist tööd. 2006. a mais kuulutati välja STARi hange süsteemi arendaja leidmiseks. Lisaks on alanud ettevalmistused süsteemi integreerimi-seks seadusruumi. 2007. a lõpuks toimib enamuse STARi funktsionaalsusest. STAR valmib lõplikult 2008. a lõpuks, siis viiakse läbi ka koolitused STARi kasutajatele. Paralleelselt uue sotsiaalhoolekande seaduse väljatöötamisega on ministeeriumisiselt ning koostöös partneritega (osa kohalikke omavalitsusi, sotsiaalpartnerid, Linnade Liit jms) alustanud tööd töögrupid, mis töötavad välja teenustepõhise hoolekandesüsteemi standardeid.</p>
<p>Sotsiaal- ja tööturutoetuste süsteemi korrastamine, eesmärgiga motiveerida inimesi aktiivsetes meetmetes osalema ning toetustest elamise asemel tööle suunduma, läbi:</p>	
<p>o aktiivsetes tööturumeetmetes kooli-tusel ja tööpraktikal osalejatele transporditoetuse ja ravikindlustuse võimaldamise</p>	<p>Kõigile koolitusel ja tööpraktikal osalejatelele transporditoetuse ja ravikindlustuse võimaldamine rakendus TTTSiga.</p>
<p>o toimetulekutoetuse ja töötutoetuste saamise efektiivsema seostamise sotsiaalmeetmetes ja aktiivsetes tööturumeetmetes osalemisega</p>	<p>Toetuste saamise seostamine aktiivse töötamise nõudega jõustus TTTSis. Enamus kohalikke omavalitsusi on sidunud toimetulekutoetuse maksmise aktiivse tööotsinguga. Tööturumeti süsteem töötab juhtumipõhiselt, see tagab kontakti kohaliku omavalitsusega.</p>
<p>o sotsiaaltoetuste süsteemi efektiivsuse hindamise (uuring „Eesti sotsiaaltoetuste ja maksude mõju analüüs inimeste tööjõupakkumise stiimulitele“)</p>	<p>Praxise poolt viidi läbi Eesti sotsiaaltoetuste ja maksude mõju analüüs inimese tööjõupakkumise stiimulitele mikrosimulatsiooni meetodi abil. Uuriti: 1) töötamise stiimulite majandusteoreetilist tausta (maksud ja toetused); 2) Eesti maksude-toetuste süsteemi stiimuleid töötamiseks ja 3) nii olemasolevaid kui võimalikke stiimuleid analüüsiti mikrosimulatsioonimudelite abil. Uuringu tulemusi, eelkõige toimetulekutoetuse osa, kasutatakse uues sotsiaalhoolekandeseaduses, mis valmib 2007. a mais.</p>
<p>Tööle asumist lihtsustavate lastehoiuteenuste mitmekesistamine ja kättesaadavuse parandamine läbi:</p>	

	o lastehoiu süsteemi arendamise	Loodud on lapsehoidja kutsevalifikatsiooni süsteem. Lapsehoidja kutsestandard-dard kinnitati aprillis 2005. Kutsetunnistus on väljastatud 25 teenuseosutajale. 2006.-2007. a riiklikus õppekavas on ette nähtud 40 kohta lapsehoidja kutse omandajatele ja 6 kohta lapsehoolduse eriala õpilastele. Õpe toimub keskhariduse baasil kolmes erinevas kutseõppeasutuses. Sotsiaalministeeriumis on välja töötatud sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus, millega sätestatakse lapsehoiuteenus. Seaduse muudatus on praegu Riigikogus menemisel ja jõustub 01.01.2007.a.
	o lastehoiu teenustepakkujate koolitamise ja nende nõustamise ettevõtlusega alustamisel	Tegevuse pilootrakendajaks on EQUAL projekt "Lapsed hoitud, emad tööl". Koolitus 30 hoidjale (perepäevahoiu suunal) viidi läbi 2005. a oktoobris-novembris Perekasvatatuse Instituudi poolt.
	o ühtse lastehoiuteenust pakkuvate ettevõtete, FIE-de ja kolmanda sektori institutsioonide andmebaasi loomise	Lastehoiuteenuste infosüsteemi tehniline lahendus valmis 2006. a I poolel, infosüsteemi käivitamine kogumahuks toimub 2006. a II pooles. 2007. a alguses hakkab süsteem kogumahuks tööle. Süsteemi piloteeritakse Tartus. Kogu info-süsteemi lahendus antakse üle regionaalministri haldusesse. Infosüsteemi loomisega kaasneb erinevate osapoolte teavitamine ja koolitus. Infosüsteemiga liitumine on omavalitsustele vabatahtlik.
	Riikidevahelise töötajate vaba liikumise mõjude hindamine tööjõu pakkumisele läbi:	
	o Statistikaametile ettepanekute tegemine sisse- ja väljarände statistika parandamiseks	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on moodustanud sisse- ja väljarände statistika vajaduse määratlemiseks ja Statistikaametile tellimuse moodustamiseks töögrupi, mis alustab tööd 2006. a sügisel ning kuhu kuuluvad erinevate ministeeriumite ja Statistikaameti esindajad. Statistikaamet koondab erinevate ministeeriumite andmevajadused ning koostab 2007. a märtsiks tegevuskava andmevajaduse rahuldamiseks.
	o töölase väljarände potentsiaali analüüsimise (küsitlusuuringute põhjal) eesmärgiga hinnata EL tööjõu vaba liikumisega ja sellega seotud üleminekuperioodide mõju Eesti tööturule	On alustatud küsitlusuuringu "Eesti tööjõulise elanikkonna migratsioonipotentsiaal" ettevalmistamist. Koostatud on lähteülesanne ning valitud uuringu läbiviija. Uuring viiakse läbi 2006/2007a.
	Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008
	Pikaajaliselt töötute arv	18 500 (varasem 27 700)
	Registreeritud töötute aktiivsetes meetmetes osalemise määr	2005-2007 a - 22% (varasem 35%)
	Koolituses osalenute tööle saamise määr	65%
	Puuetega inimeste tööhõive määr	30%
		Praegune tase
		27 900
		15,4%
		44%
		26% (2002), uued andmed tulevad 2006.a ETUs

Tööhõive määr (15-64)	2008.a -69% (varasem 65,8%); 2010.a -70% (varasem 67,2%); 2014.a -72% (varasem 70%)	64%
Naiste tööhõive määr (15-64)	2008.a -66,9% (varasem 63,3%); 2010.a -68,3% (varasem 65%)	61,9%
Vanemaealiste tööhõive määr (55-64)	63,4% (varasem 55%)	55,7%
Noorte töötute osatähtsus vastavas vanusegrupis rahvastikust (15-24)	3,8% (varasem 6%)	5,4%
Aktiivsuse määr	73,1% (varasem 71,3%)	69,6%
Pikaajalise töötuse määr	2,7% (varasem 4%)	4,20%

8 3

Meede 8.2: Elanikkonna tervise parandamine ja paremate töötingimuste tagamine

Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
	180 milj	225 milj	256 milj
	Planeeritud tegevused 2005-2006		Tegevuste elluviimise seis
Varajase haigestumise ja suremuse vähendamine. Selleks:			

<p>o edendatakse tervislike eluviise läbi riikliku südame- ja veresoonehaiguste ennetamise strateegia elluviimise</p>	<p>Jätkus riikliku südame- veresoonehaiguste ennetamise strateegia rakendamise läbi riikliku ja paikkondliku tasandi tegevuste. 2005.a oli eriti oluline paikkondliku tasandi tegevuste edendamine, milleks loodi maakondliku tervise-edenduse struktuur ja käivitati mitmeid tegevusi kohalikes omavalitsustes. 2005.a alustas tegevust 16 tervisenõukogu (15 maakonnas ja Tallinnas) ning 19 tervisetuba. Strateegia rakendamisel keskenduti järgmistele probleemidele:</p> <p>1) vähene füüsiline aktiivsus - maakondlike tervisetubade eestvedamisel on kaardistatud kõigis maakondades liikumis- ja sportimisvõimalused. Liikumisharrastuse olulisusest on teavitatud läbi erinevate tervisespordiürituste ning meedia.</p> <p>2) ebatervislik toitumine - alustati tervisliku toitumise soovitude kogumise ja süstematiseerimisega erinevate vajadustega sihtrühmadele. Loodi tootmisalane eestikeelne arvutiprogramm, mis võimaldab inimesel enesel hinnata oma toitumise tervislikkust. Aprilli ja mai jooksul toimus üldhariduskoolides kampaania "5+ puu- ja juurvilja päevas".</p> <p>Projekti teise osana viidi läbi koolitused koolitoitlustajatele „Puu- ja juurvilja koolitoidus“. Loodi internetiportaali www.terviseinfo.ee.</p> <p>3) suitsetamise leviku vähendamine - 15 maakonnas alustas tööd suitsetamisest loobumise kabinet. Spetsiaalse täiendkoolituse suitsetamisest loobujate nõustamise alal said 2005. a 62 nõustajat, kes kõik ka töötavad sel alal. Jätkati „Suitsuprii klassi“ kampaaniat, viidi läbi suitsetamise vähendamisele suunatud meediakampaaniad. 2005. a arendati välja suitsetamisest loobujate nõustamise kabinetide võrgustik tervist edendavate haiglate baasil. 2005.a lõpuks osutati suitsetamisest loobujate nõustamise teenust kõigis 15 maakonnas. 2006. a alguseks oli avatud 20 suitsetamisest loobujate nõustamise kabinetit.</p>
<p>o vähendatakse alkoholi, tubaka ja illegaalsete uimastite tarvitamisest tingitud kahjusid läbi teavitustöö tõhustamise, kättesaadavuse piiramise, sõltlaste abistamise ja tubaka-vaba keskkonna suurendamise</p>	<p>Riikliku narkomaaniaennetamise strateegia rakendamise kaudu viidi ellu nii illegaalsete uimastite tarvitamise ennetamisele kui ka ravile ja rehabilitatsioonile suunatud meetmeid.</p> <p>Ennetusele suunatud meetmeteks olid noorte teabeürituste ja projektide läbi viimine; paikkondliku ennetustegevuse elluviimine läbi maakondlike struktuuri-de; sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetamine üld-, eri- ja kutsekoolides, laste turvakodudes, õpilaste ja noortekodudes ning kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste koolides; noorsootöötajate ja tervisekasvatuse õpetajate koolitamine.</p> <p>Ravile ja rehabilitatsioonile suunatud meetmeteks olid kulumudelite väljatöötamine vabatahtliku testimise ja nõustamise, rehabilitatsiooni kommuunide ja päevakeskuste ning madala läve teenustele; ravi- rehabilitatsiooni spetsialistidele suunatud koolitused; kahjude vähendamise, uimastisõltuvuse ravi- rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse laiendamine.</p>

**Meetme raames
planeeritud ja
elluviidud tegevused**

	<p>Alkoholi kättesaadavuse piiramiseks esitati ettepanekud menetluses olevasse alkoholiseadusesse, et laiendada öise alkoholimüügi keeldu üle-riigiliseks ning reklaamiseadusesse, et karmistada alkoholi reklaami avaldamist. Reklaamiseadus on menetlemisel Riigikogus ja alkoholiseadus esitatud ministriumidele arvamuste avaldamiseks.</p> <p>Jätukub tubakaseaduse järk-järguline jõustumine eesmärgiga muuta avalik keskkond tubakavabaks ning vähendada passiivset suitsetamist. Suitsetamise keeld toitlustamisettevõtetes jõustub 05.06.2007.a. Samas puudub seaduses avaliku ruumi mõiste, mistõttu ei lahenda seadus tänaval ja õhus suitsetamise probleemi.</p> <p>Ellu viidi laste ja noorte suitsetamise vähendamisele suunatud projekte ning narkootikumide, alkoholi ja suitsetamise vähendamisele suunatud laialdasi reklaamikampaaniaid.</p>
<p>o tõhustatakse HIV/AIDS-i alast ennetus-tegevust läbi riikliku HIV ja AIDS strateegia rakendamise ning paren-datakse teiste nakkushaiguste epideemiatega toimetu-lekut ning suurendatakse reageerimis-valmisolekut rajades nakkushaiguste seiresüsteemi ja ajakohastades labora-toorset baasi ja diagnostika võimalusi</p>	<p>Rakendus HIV/AIDSi riiklik strateegia, mille läbi on suunatud HIV/AIDSi leviku piiramisele meetmeid nii riskirühmadele (süstivad narkomaanid, prostituudid, gaymehed jms) kui ka üldelanikkonnale ja noortele. Süstivatele narkomaanidele oli 2005. a lõpuks avatud 27 süstlavahetuspunkti (peamiselt Ida-Virumaal ja Harjumaal) ning metadoonravil oli 399 patsienti. Noortele suunatud ennetus-tegevusest viidi läbi noortelt-noortele koolitusi, kampaaniaid, internetipõhist nõustamist. Koolitati õpetajaid ja koolitajaid. Prostitutsiooni kaasatutele ja MSMidele pakuti peamiselt nõustamisteenust ja jagati tasuta turvaseksi vahendeid. Üldelanikkonnale toimus ennetustegevus paikkondlikul tasandil (ennetusprojekte korraldasid maakondlikud tervisenõukogud). Avatud oli 6 anonüümset AIDSikabinetti, kus pakuti HIV nõustamise ja testimise teenust. 2005. a lõpul oli GFP (Global Fond Programme) raames antud haiglates nakkushaiguste arsti juures arvel kokku umbes 220 ravikindlustamata HIVi nakatunud inimest.</p> <p>2005. a lõpus oli ravil 255 inimest. Antireproviirusravi võimaldatakse viies haiglas. HIV-nakatunutele ja nende lähedastele psühhosotsiaalse abi osutamiseks tegutsesid tugigrupid Tallinnas ja Ida-Virumaal. 2005. a lõpus oli GFP ja riikliku programmi raames tugigruppidesse haaratud 156 inimest. Nakkushaiguste epideemiatega reageerimisvalmisoleku suurendamiseks on ministriumid koostanud oma haldusalade jaoks hädaolukorra kriisiplaanid. Sotsiaalministeeriumi valmisoleku plaanile lisandub veel mitmeid konkreetsete ohtlike nakkusohutlike haiguste (sh SARS, gripp jms) ning bioterrorismi kriisiplaanid.</p>
<p>o vähendatakse ja ennetatakse elu-keskkonnaga seonduvaid tervisehäireid läbi tervisekaitse süsteemi korrastamise</p>	<p>Tervisekaitse süsteemi korrastamise osas on tegevuse ja funktsioonide jaotuse planeerimiseks loomisel strateegilise planeerimise tööühik, mille eesmärgiks on (valdkondade) järelevalve strateegiate ja aastateks 2007-2010 ühtse arengukava väljatöötamise kavandamine.</p>

		18	Töökeskonna edendamine läbi tööhutusnõuete tõhusamat rakendamist soodustava tööõnnetuste ja kutsahaiguste kindlustussüsteemi ning tööõnnetuste ja kutsahaiguste ennetussüsteemi väljatöötamise	2006. a mais moodustati Rahandusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi esindajatest koosnev töörühm tööõnnetuste ja kutsahaiguste kindlustus-süsteemi mõjude kirjeldamiseks töökeskonnale, tööjõukuludele ja tööjõu-poliitikale. Eelnõu väljatöötamine jääb järgmise valitsuse otsustus-pädevusse. 2007. a eelarvesse on planeeritud ka vahendid tööandjate ja töötajate töökeskonna alase teadlikkuse tõstmiseks.		
			Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase	
			Keskmine oodatav eluiga soo lõikes	mehed 67 a. naised 78 a.	mehed 66,25 a. naised 77,78 a.	
			Tööõnnetuse tagajärjel kaotatud tööpäevade arv	137 000	125 314	
			Surmaga lõppenud tööõnnetuste arv 100 000 töötaja kohta	4,7	3,9	
9	3	21	Meede 9.1: Töösuhete paindlikkuse suurendamine ja tööturu korrastatuse tagamine			
			Meetme finantseerimine	2005	2006	2007
			Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve (sh struktuurivahendid)	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
				24 milj	23,5 milj	25,2 milj
			Meetme raames planeeritud ja elluviidud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	Tegevuste elluviimise seis	
				Töösuhete paindlikum reguleerimine läbi:		
				o paindlikke töövorme ja -korraldust puudutava teadlikkuse tõstmise ja soodsate hoiakute kujundamise tööandjates ja töötajates	2007. a alates on planeeritud struktuurivahendid tööturu osapoolte teavitamiseks.	
				o töötajate usaldusisiku seaduse muut-mise eesmärgiga saavutada töötajate suurem kaasatus ettevõtte tegevusse	Valitsus esitas töötajate usaldusisiku seaduse eelnõu 05.06.2006.a Riigikogule edasiseks menetlemiseks ja seadusena vastuvõtmiseks.	
				o kollektiivse töötüli lahendamise seadu-se muutmise eesmärgiga tasakaalus-tada töötajate ühinemis- ja aktsioonivabaduse ning ettevõtlusvabaduse realiseerimine	Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu on Sotsiaalministeeriumis ettevalmistatud ja ootab edasist menetlemist.	
				o vahendatud töötajate regulatsiooni põhimõtete väljatöötamise	Sotsiaalministeeriumis on ettevalmistamisel vahendatud töötajate regulatsiooni põhimõtete väljatöötamine. Eeltöö osana on toimunud arutelud Eesti Personalirendiettevõtjate Liiduga. Ettepanekuteni on kavas jõuda 2006. a lõpus.	

o töösuhete õigusliku regulatsiooni mõjude hindamise meetodite arendamise ja piloteerimise	Töösuhete regulatsiooni mõjude hindamise meetodite arendamisel on alustatud töölepinguseaduse halduskoormuse hindamise läbiviimisega. Antud hindamine on töösuhete valdkonnas halduskoormuse mõõtmise piloot ning tulemused avalikustatakse 2006. a lõpuks.
Tööturu korrastatuse edendamine läbi:	
o töösuhete korrastatusele suunatud ennetuspõhimõtete väljatöötamise	2007. a alates on planeeritud struktuurivahendid tööturu osapoolte teavitamiseks.

LISA 1. ÜLEVAADE ARENGUKAVADEST, MIS AITAVAD KAASA TEGEVUSKAVA EESMÄRKIDE SAAVUTAMISELE

KÕIKI EESMÄRKE LÄBIVAD ARENGUKAVAD:

- Eesti säästva arengu riiklik strateegia "Säästev Eesti 21"
- Struktuurvahendite kasutamise strateegia 2007-2013
- Riigi eelarvestrateegia 2007-2010

EESMÄRK 3: Fiskaalpoliitika suunamine majanduskasvu ja tööhõive parandamisele

- Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia 2002-2006 Teadmistepõhine Eesti"
- Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia "Teadmistepõhine Eesti 2007-2013" eelnõu (*eeldatav Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiitmise aeg november 2006*)

EESMÄRK 4: Teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi ning ettevõtluse uuendus-, kasvu- ja pikaajalise rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine

- Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia 2002-2006 Teadmistepõhine Eesti"
- Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia "Teadmistepõhine Eesti 2007-2013" eelnõu
- Ettevõtlik Eesti – Eesti väike- ja keskmise suurusega ettevõtete arendamisele suunatud poliitika 2002-2006
- Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013 eelnõu (*eeldatav VV poolt heaks kiitmise aeg oktoober 2006*)
- Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015
- Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006-2015

EESMÄRK 5: Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva ettevõtluskeskkonna arendamine

- Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia 2002-2006 Teadmistepõhine Eesti"
- Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia "Teadmistepõhine Eesti 2007-2013" eelnõu
- Ettevõtlik Eesti – Eesti väike- ja keskmise suurusega ettevõtete arendamisele suunatud poliitika 2002-2006
- Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013 eelnõu
- Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015
- Eesti elektrimajanduse arengukava 2005-2015
- Eesti riiklik turismiarengukava 2007-2013
- Transpordi arengukava 2006-2013 eelnõu (*eeldatav VV poolt heaks kiitmise aeg oktoober 2006*)
- Infoühiskonna arengukava 2007-2013 (*eeldatav VV poolt heaks kiitmise aeg oktoober 2006*)

EESMÄRK 6: Keskkonnakaitse ja majanduskasvu vahelise sünergia tugevdamine

- Eesti keskkonnastrateegia aastani 2010
- Eesti looduskaitse arengukava aastani 2035
- Eesti keskkonnategevuskava 2004-2006

EESMÄRK 7: Tööjõu kvalifikatsiooni tõstmine

- Elukestva õppe strateegia aastateks 2005-2008
- Noorsootöö strateegia 2006-2013
- Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006-2015
- Eesti kutseharidussüsteemi arengukava aastateks 2005-2008
- Õppiv tiiger 2006-2009

EESMÄRK 8: Tööjõu pakkumise suurendamine

- Südame- ja veresoonkonnahaiguste ennetamise riiklik strateegia 2005-2020
- Riiklik HIVi ja AIDSi strateegia aastateks 2006-2015
- Liikumisharrastuse strateegiline arengukava 2006-2010
- Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012

LISA 2. PARIMATE PRAKTIKATE NÄITED

1. INTEGREERITUD ETTEVÕTLUSTOETUS TÖÖTULE: KOOLITUS, STARDIABI, JÄRELNÕUSTAMINE

Projekti toimumise aeg: 01.09.2004- 31.12.2005

Projektis osalejad (nii projekti eestvedajad kui kasusaajad):
Ida- Virumaa Tööhõiveamet – taotleja, projekti koordineerimine
Ida- Viru Ettevõtluskeskus SA- projekti disainija ja juht

Projekti eesmärk

Projekt võttis endale eesmärgiks, et ettevõtlusesse suunduvatele töötutele on rakendunud tulemuslik tööturuteenus läbi integreeritud ettevõtlustoetuse ja vastavate asutuste koostöö (tööhõiveamet, koolitajad, ettevõtluskeskuse).

- Alaeesmärk 1. Koostöös ettevõtlusalaste ekspertidega on välja arendatud tulemuslikum ettevõtlusalane tööturuteenus
- Alaeesmärk 2. Koostöös koolitajatega on ettevõtlusest huvitatud töötud saanud teadmised ettevõtlusega tegelemiseks kaasaegses majandussituatsioonis
- Alaeesmärk 3. Läbi toimiva järelnõustamissüsteemi on ettevõtlustoetust saanud ettevõtjad kohanemisvõimelisemad

Projekti sisu kirjeldus

Senine tegutsemismudel eeldas seda, et valitud töötutele antakse elementaarne ettevõtluskoolitus, nad kirjutavad äriplaani, seejärel saavad esimese stardiabi ning asuvad edukalt tegutsema. Praktika näitas siiski, et ettevõtjate arv, kes jätkasid ka hiljem ettevõtjatena polnud suur.

Seetõttu lähenes käesolev projekt asjale teistmoodi pannes rohkem kui äriplaanile rõhku eel- ja järelnõustamisele. See võimaldas eelkõige tekitada töötutes psühholoogilise valmisoleku ettevõtlusega tegeleda ühelt poolt ning jättis neile ka pärast alustamist võimaluse saada igal vajaliku juhul toetust ja nõu asjatundjatelt. Samuti rakendati proaktiivset nõustamist ennetamaks võimalikke tekkivaid probleeme. Sisuliselt tekitati projektis osalejatele „seinteta ettevõtlusinkubaator“, mille oluline väärtus oli see, et ressursside mahukuselt oli see oluliselt säästlikum kui tavaline seintega inkubaator.

Projekt koosnes kolmest põhietapist:

1. Ettevalmistuse etapp
 - projektis osalejate valik
 - infomaterjalide koostamine;
 - infopäevade korraldamine;
 - toimetuleku- ja ettevõtluskoolituste läbiviijate leidmine;
 - koolitajatele lähteülesannete koostamine;
 - eeltöö koolitajatega
2. Koolituse etapp
 - toimetulekukoolitus gruppide komplekteerimine;
 - toimetulekukoolituse läbiviimine;

- osalejate nõustamine ning individuaalsete tegevuskavade koostamine;
- ettevõtuskoolitus gruppide komplekteerimine;
- ettevõtuskoolituse läbiviimine;
- osalejate poolt äriplaanide koostamine;
- äriplaanide hindamine ja komisjonis kaitsmine (positiivse tulemuse saanud äriplaanid said ka stardiks väikeses mahus rahalisi vahendeid)

3. Järelnõustamise etapis teostati järgmised tegevused

- järelnõustamisprogrammi tutvustamine;
- aruandluste esitamine;
- alustavate ettevõtjate külastamine;
- järelnõustaja initsiatiivil kontakti võtmine stardiabi saanutega probleemide ennetamiseks ja tuvastamiseks

Projekti tulemused

- 100 osalejale koostatakse individuaalne tegevuskava (tulemus: 99 osalejat)
- 100 projektis osalejat läbivad 96 tunnise toimetulekukoolituse (tulemus: 97 osalejat)
- 100 osalejat läbib 176 tunnise ettevõtuskoolituse tulemus:107 osalejat)
- 90 osalejat koostab äriplaani (tulemus: 107 osalejat)
- Äriplaanidele vormistatakse 90 eksperthinnangut (tulemus: 92 eksperthinnangut)
- 5-l korral moodustatakse hindamiskomisjon (tulemus: 6-l korral)
- 90 äriplaani hindamiskomisjonis kaitstud tulemus:91 äriplaani)
- 75 osalejat saavad tööturutoetust ettevõtlusega alustamiseks (tulemus: 63 osalejat)
- 75 alustava ettevõtja ja järelnõustajaga on sõlmitud JNL (tulemus: 63 sõlmitud lepingut)
- peale projekti lõppemist 75 uut ettevõtjat (tulemus:61 ettevõtjat)

Saavutatud tulemus 61 ettevõtjat, kellest 60 tegutsevad ka aasta hiljem on hea tulemus illustreerimaks asjaolu, et vahendite täpsema fokuseerimisega on võimalik saavutada soovitud tulemus oluliselt väiksema ressursikuluga kui esialgu võis arvata. Kokku kulutas avalik sektor **5272178** krooni. Saavutatud tulemus 61 ettevõtet. **Rahalise ressursi kulu ettevõtja kohta oli seega 5272178/61=86429 krooni (5540 eurot)**. See hõlmas nii välja makstud starditoetusi kui ka administreerimiskulusid.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Pille Sööt,
 Ida- Viru Ettevõtluskeskus
 Juhataja/ettevõtuskonsultant
 tel. +372 33 95610
pille.soot@ivek.ee

2. ETTEVÕTJA INFOVÄRAV AKTIVA.EE

Projekti toimumise aeg: september 2001 (jätkuv)

Projektis osalejad (nii projekti eestvedajad kui kasusaajad)

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus – projekti algataja ja arendaja

Koostööpartnerid- ettevõtlusorganisatsioonid, ametid, maakondlikud arenduskeskused, eksperdid, konsultandid

Kasusaajateks on kõik ettevõtjad

Projekti eesmärk

Aktiva eesmärgiks on läbi EAS-i ja teiste avaliku ja mittetulundussektori organisatsioonide ettevõtjale suunatud info kättesaadavuse parandamise aidata kaasa uute ettevõtete tekkele, tegutsevate ettevõtete võimekuse kasvule ja ettevõtluskeskkonna arengule.

Projekti sisu kirjeldus

Aktiva on Eestis kõige suurem interneti- portaal, mis on suunatud väike- ja keskmise suurusega alustavatele ning tegutsevatele ettevõtetele.

Aktivat kasutades saab ettevõtja terve oma elutsükli vältel ettevõtlusalast teavet, alates ettevõtlusega alustamisest, selle arendamisest, tegevuse rahvusvahelistumisest kuni ettevõtluse lõpetamiseni. Ettevõtjal on võimalik läbi Aktiva suhelda riigiasutuste esindajatega ettevõtlusalastel teemadel, lisaks koondatakse ettevõtja jaoks kokku riigi poolt temale suunatud teated ning uudised.

Ettevõtja infovärasse Aktiva on integreeritud üleriigilised ettevõtjatele suunatud e-projektid.

Aktiva pakub oma eesmärkide elluviimiseks informatsiooni eesti ja vene keeles ning plaanis on avada ka inglise keelse veebikeskkond.

Projekti tulemus

Projekti tulemuslikkust mõõdetakse eelkõige külastuste arvuga ühes kuus. Aastal 2003 oli keskmine kasutajate arv aasta lõikes 15 093 kasutajat kuus, siis aastal 2005 oli selleks juba keskmiselt 71 629 kasutajat kuus. Aastal 2006 märtsis ületas kasutajate arv 100 000 piiri. Korduvkülastajate osakaal on püsivalt ligi 50%.

Samuti hinnatakse aktiva.ee tulemust ka aktiva tuntuse ja rahuloluga sihtgrupi hulgas. 2005.a. läbiviidud uuringust, mille tegi Saar Poll Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimisel, selgus, et Aktivast on teadlikud 43 % ettevõtjatest ning 52 % alustavat ettevõtjatest.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Marc Vokk

Tel .+372 6279700

Marc.vokk@eas.ee

<http://www.aktiva.ee>

3. JUNIOR ACHIVEMENT “ETTEVÕTLUSTEEMALISED VÕISTLUSED ÕPILASTELE”

Projekti toimumise aeg: 2004-2006

Projektis osalejad (nii projekti eestvedajad kui kasusaajad)

Junior Achievementi Arengufond Eestis (JA) – projekti eestvedaja

JA poolt on moodustatud **majandus- ja ettevõtlusõpetajate nõukoda**, kellega kohtutakse 4 korda aastas ja arutatakse läbi uued programmid. Kuulatakse tagasisidet. Kuna JA Arengufondis on vaid 4 töötajat, kaasatakse õpetajaid ürituste organiseerimisse ja õppematerjalide kirjutamisse.

Projekti eesmärk

Kuna Eestis puudub ettevõtlusõpe riiklikust õppekavast seadis Eestis majandusharidust edendav mittetulundusorganisatsioon Junior Achievementi Arengufond sihiks keskenduda eelkõige ettevõtliku inimese kasvatamisele ettevõtlusõppe kaudu kõikides kooliastmetes.

Projekti “Ettevõtlusteemalised võistlused õpilastele” eesmärk on anda õpilastele teadmisi ja muuta nende hoiakuid ettevõtluse suhtes positiivsemaks.

Projekti sisu kirjeldus

Aastatel 2004-2006 organiseeritud võistlused innustasid õpilasi mõtlema ettevõtlusele ja lahendama jõukohaseid probleeme.

Õpilasvõistlused toimusid erinevates vanusekategoriates.

Algklassidele:

Linnaplaneerimise võistlus “Millist ettevõtet vajab minu linnaosa”. Võistlus toimus Tallinnas esmalt 2004. aastal ja kordus 2005. aastal. Õpilased lähtusid võistlustöodes oma kodukandi vajadustest ja mõistsid, et ettevõtluse kaudu on võimalik elu paremaks muuta. 2006. aastal toimub analoogne võistlus mitmes maakonnas.

Ettevõtlusmuinasjutu võistlus algklassidele toimus esmakordselt 2006. aastal. Muinasjuttude väljamõtlemine ärgitab lapsi nägema ettevõtluses positiivset – muinasjuttudel on õnnelik lõpp. Muinasjutuvõistlus oli 2005. aastal suunatud põhikoolile, kuid algklassiõpilaste suur osalemissoov ärgitas korraldama seda võistlust ka neile.

Põhikoolile:

Tulevikutoodete võistlus toimus esmakordselt 2004. aastal ning kordus 2005. aastal. Õpilased mõtlesid välja utoopilisi, aga kasulikke tooteid.

2004-2006 oli väga populaarne reklaamivõistlus. Õpilased tegid reklaami ettevõtete toodetele. Võistlus on suunatud loovuse arendamisele.

Ettevõtlusmuinasjuttude võistlus oli 2005. ja 2006. aastal üks populaarsemaid võistlusi. Õpilased kirjutasid muinasjutte tänapäeva analoogide alusel ning ärireeetika omandas neis muinasjuttudes väga selge koha.

Gümnaasiumile:

Õpilasfirmade võistlus- 2004. aastal toimus võistlus Tallinnas, 2005. aastal Türil ja 2006. aastal Narvas. 2004. aasta võitja õpilasfirma R@ esindas Eestit Euroopa õpilasfirmade võistlusel ja saavutas II koha.

Uurimistöõde võistlus – 2004. aastal korraldati gümnaasiumiõpilastele uurimistöõde võistlus “Hoiakud ettevõtluse suhtes koolis ja kodukohas”. 2005. aasta teema oli “Ühe ettevõtte lugu”.

Ettevõtlusvõistluses internetis kuulutati esmakordselt välja 2004. aastal. Osales ca 700 õpilast. 2005. aastal oli võistlejate arv üle 800. Arvutimodelleerimised tutvustavad ettevõtlust ka vaikumatele arvutist huvitatud noortele. Mitmed neist osalesid pärast õpilasfirma programmis. Siit on vaid samm päris ettevõtlusesse.

Investeeringimäng 2Day on suurima osalejate arvuga võistlus, kus investeerimist õppis alates 2005. aastast üle 2000 noore aastas. Võistlus toimub internetis, kus õpilased teevad virtuaalsete portfelliidega otsuseid. Programmi loojad olid 2004. aastal JA õpilased, praegused MTÜ BGC Grupi liikmed.

Majandusolümpiaad koosneb majandusteooriast ja ettevõtluse simulatsioonülesandest.

Projekti tulemus

Aasta aastalt on kasvanud “Ettevõtlusteemaliste võistlustel” osalejate arv. Suurenenud on õpilaste huvi ettevõtlusõppe vastu. Õpilasfirma programmi lõpetanutest ca 80% soovib luua tulevikus oma firma.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Junior Achievementi Arengufond Eestis

Epp Vodja

Tel +372 6210998

www.ja.ee

4. ARUKATE TOODETE DISAIN – TULEVIKU ERIALA

Projekti toimumise aeg: 01.07.2005-30.06.2008

Projektis osalejad (nii eestvedajad kui kasusaajad):

Eesti Kunstiakadeemia, IT Kolledzh, väljaspool kõrgkoole tegutsevad inimesed- peamiselt tööstuse ja ettevõtete esindajad, kes oleks prototüüpide rakendajad ja uurimisvaldkonna edasivijjad ettevõtlusse

Projekti eesmärk:

Välja arendada Eesti Kunstiakadeemia disainerialade ja Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse poolt hallatava Eesti Infotehnoloogia Kolledži infotehnoloogia süsteemide eriala sünergial baseeruv ühtne koolitus- ja uurimisvaldkond, mille käigus arendatakse välja teadmised ja oskused tehnoloogia kasutamiseks disaini valdkonnas.

Projekti sisu kirjeldus:

Mõiste "arukas disain" levib kunstiringkondades kulutulena – kõik räägivad sellest, kõik tahavad rohkem teada. Eestis saavad noored disainerid aruka disainiga tutvust teha Euroopa Liidult toetust saanud projekti "Arukate toodete disain – tuleviku eriala" kaudu.

Kas tegu on ulmeteadusega või jõuab arukas disain ka meie argiellu? Vastab Eesti Kunstiakadeemia tootedisaini osakonna juhataja Martin Pärn.

Kuidas eristada arukaid tooteid tavalistest?

Tool, kapp, lusikas või kirves on meile vajalikud tooted ja jäävad selleks ka tulevikus. Kuid on ka teistsuguseid tooteid, näiteks telefon või raadio, mis sisaldavad digitaalset tehnoloogiat ja on pidevas muutumises. Nendele on lõputult üritatud välja mõelda vormi, kuid ikkagi on tänapäeval asjalood nii, et kui tool on konkreetse kujuga, siis iga uus telefon on lihtsalt üks järjekordne klot. Kui järele mõelda, siis polegi meil telefoni või raadiot füüsiliselt vaja – me vajame ainult teenust või tegevust, mida nad vahendavad.

Võib öelda, et tehnoloogia areng muudab sellised esemed käepärasemaks, väiksemaks ja võimekamaks, kuni me saame aru, et ei vajagi neid asju endid, vaid ainult nende vahendatavat teenust. Telerit me ju ei vaja, pilti võib sama hästi edastada ka näiteks sein või tapeet. Arukad tooted ongi need, mis on seotud tehnoloogia arenguga. Juba praegu ei vaja me kallimate autode avamiseks võtit, vaid meil on taskus kiip: auto tunneb autojuhi ära ja teeb ukse lahti, valele inimesele ta ust ei ava. Tootesse on imbunud mõistus, toode oskab käituda arukalt. Ja disainerid püüavadki muuta asjade käitumist intelligentsemaks.

Alustasite koos tudengitega arukate toodete kavandamist kurtidele mõeldud abivahenditest. Miks valisite just selle niši?

Tegime endale ülesande huvitavamaks ja selgemaks. Kurdi puhul on selge, et disainer ei saa teha sellist asja, nagu meeldib talle endale, vaid ta peab õppima mõistma kurtide vajadusi. See võimaldab meil, disainereil, oma kammitsetud mõttemaailmast välja tulla ja leida lahendusi, mis pärast võivad olla kõigile head. Loodi ju teleri kaugjuhtimispult alguses voodihaigetele. Ja beebialarm tehti algsest kurtidele emadele, et nad märkaks lapse nuttu.

Mida noored disainerid on praeguseks juba välja mõelnud?

Näiteks avastasime üllatusena, et kurtidele noortele meeldib kuulata muusikat. Loomulikult teevad nad seda teisiti kui kuuljad, nad tajuvad rütmi. Paar meie projekti tegelevad nüüd

sellega, kuidas edastada kurtidele muusikat neile meelepärases vormis – vastasel korral peavad nad kuulama seda hästi valjusti, aga siis kuulevad seda paraku ka naabrid. Samuti suhtlusega seotud teemad – kurtide laste rühma kasvataja ei saa kogu rühmaga korraga suhelda, sest suhtluse alustamiseks on vaja visuaalset kontakti.

Üheks nutikaks ideeks on tapeet, millel on väikeste lindude ja suuremate loomade pildid elevantini välja. Kurtidele lastele on vaja õpetada arusaamist müra, mida nad tekitavad, kuid ise ei kuule. Siin reageerib mürale seinal olev muster: näiteks kui lapsed teevad natuke müra, kaovad ära linnud, kui keskmiselt, kaovad rebased ja kui müra on väga suur, kaovad ka elevantid. See on hea näide, kus tehnoloogilised võimalused on täna juba olemas ja disaini abil leitakse sellele tehnoloogiale meeldiv, mänguline ning kasulik rakendus.

Kuhu tahate välja jõuda?

Meie eesmärk ei ole luua uusi tooteid, küll aga arendada neid inimestele meelepärasemaks ja loomulikumaks.

Eesti Kunstiakadeemiale (EKA) tähendab see projekt eelkõige uue perspektiivse teema sissetoomist, millest võiks tulevikus kujuneda üks tudengite spetsialiseerumisharu. Oluline on ka see, et toote ja tekstiilidisain saavad selles valdkonnas teha interdistsiplinaarset koostööd IT Kolledži inseneridega.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Mare Kelpman, projekti konsultant,
kontakt: e-post: kelpman@hot.ee / tekstiil@artun.ee,
telefon: 626 7316

5. EUROOPA SOTSIAALFONDI PROJEKT „KODUHOOLDUSTÖÖTAJATE PILOOTPROJEKT”

Projekti nr: 1.0301-0181

Projekti toimumise aeg: 01.11.2004 – 31.12.2006 (26 kuud)

Projektis osalejad (nii projekti eestvedajad kui kasusaajad):

Projekti taotleja on Tööturuamet ning projekti on kaasatud on 12 partnerit – Sotsiaalministeerium, Tartu, Ida-Viru, Valga ja Harju Maavalitsus, Narva Linnavalitsus, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Kohtla-Järve Meditsiinikool, Valgamaa Kutseõppekeskus, Tallinna Pedagoogiline Seminar ja Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.

Projekti juhib InterAct Projektid & Koolitus OÜ ning regioonides koordineerivad tööd regionaalsed eksperdid – Tallinnas ja Harjumaal Annemai Mägi, Lõuna-Eestis MTÜ Partnerlus (Tiina Ivask) ning Ida-Virumaal Ida-Virumaa Arenduskeskus ASKELE (Pille Naur).

Projekti sihtgrupiks on 100 TTA-s arvel olevad peamiselt muukeelsed, madala haridustasemega töötud viies erinevas Eesti piirkonnas (Tallinn/ Harjumaa, Ida-Virumaa, Valgamaa ja Tartumaa).

Projekti eesmärk

- Eesti sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi arendamine koduhooldustöötajate koolitamise kaudu töötutest Taani kogemuse abil;
- Heitunud ja mitteaktiivsete töötute aktiviseerimine tööturule naasmiseks (tihedas koostöös omavalitsustega) ja tööhõive suurendamine madala haridustasemega ja piisava riigikeeleoskusega venekeelse elanikkonna hulgas;
- Töötutele mõeldud paindlike koolitusprogrammide väljatöötamine, arendamine ja testimine;
- Hooldustöötaja kui ameti mainekujundus töötute seas;
- Piirkondliku partnerluse arendamine tööhõive tõhustamiseks – läbi 4 partnermaavalitsuse on projekti kaasatud ligi 70-75 omavalitsust Eestis.

Projekti sisu kirjeldus

Projekti esimeses etapis selgitati välja tööhõivealased vajadused sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas, valmistati ette ning viidi läbi teavituskampaania töötutest sihtgrupile ning töötati välja töötutele mõeldud koolitusprogrammid ning koolitus- ja õppematerjalid. Teises etapis toimus sihtgrupi (töötute) 21 koolitaja (viiest partnerkoolist) 40-tunnine koolitus koostöös Taani ekspertidega (The Social and Health Care College, Aarhus). Kolmandas projekti etapis toimus sihtgrupi komplekteerimine ja 9-kuulise koolituse läbiviimine. Koduhooldustöötajate pilootkoolitused toimusid neljas Eesti erinevas piirkonnas: Harjumaal (Tallinnas), Ida-Virumaal (Kohtla-Järvel ja Narvas), Tartus ja Valgas. Sihtgrupi koolitusi viisid läbi projekti partnerkoolid: Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Kohtla-Järve Meditsiinikool, Valgamaa Kutseõppekeskus ja Tallinna Pedagoogiline Seminar. Sihtgrupi koolitus algas 2005. aasta 19. septembril 2-nädalase kohanemiskoolitusega ning kestis kokku 9 kuud koos 3-kuulise praktikaga (kokku 120 õppepäeva + 12 nädalat praktikat). Praktikabaasideks olid koolitusel osalejate teoreetiliste teadmiste kinnistamiseks ligi 50 erinevat hoolekandeasutust ning kohalikku omavalitsust. 9-

kuulise koolituse lõpetas 9. juunil 2006 kokku 88 hooldustöötajat. Projekti viimases, neljandas etapis abistab projekti meeskond igati koolituse lõpetanud töö leidmisel hooldustöötajana (tööklubid, individuaalsed konsultatsioonid, kontaktid tööandjatega jmt).

Projekti tulemus(ed)

- Projekti raames on välja töötatud koduhooldustöötaja õppekava, mis vastab kutsestandardi Sotsiaalhooldaja I kutsekvalifikatsioonitaseme nõuetele (<http://www.kutsekoda.ee/download.aspx/download/678/Sotsiaalhooldaja>).
- Koostöös Taani ekspertidega ((The Social and Health Care College, Aarhus) on läbiviidud sihtgrupi (töötute) 21 koolitaja (viiest partnerkoolist) 40-tunnine koolitus.
- 9-kuulise koolituse ja praktika läbis 100-st osalejast 88 (koolituse ja praktika läbinud töötute **kavandatud** osakaal projektis osalenutest oli 75%).
- **Aasta pärast projekti lõpetamist** tööle saanud töötute **kavandatud** osakaal projektis osalenud töötutest on 60% ehk eesmärgiks on et 60 koduhooldustöötajat on asunud tööle omavalitsustesse töölepingu alusel või FIEna. **2 kuud** peale koolituse lõpetamist on leidnud tööalase rakenduse **35** 9- kuulise koolituse ja praktika läbinut.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Annemai Mägi (projekti koordinaator)

annemai@interact.ee

tel. 6533 522

mob. 52 179 15

Patrick Rang (TTA esindaja)

patrick.rang@tta.ee

mob. 53 406 553

Link: <http://www.tta.ee/index.php?id=268>

6. EUROOPA SOTSIAALFONDI PROJEKT „TÖÖ-TUTE KOOLITAMINE KÕNEKESKUSE OPERAA-TORITEKS (KLIENDITEENINDAJATEKS) LÄBI VASTAVA VÄLJAÕPPESÜSTEEMI KÄIVITAMISE“

Projekt nr. 1.0301-0118

Projekti toimumise aeg: 17 kuud (01.10.2004 - 28.02.2006)

Projektis osalejad (nii projekti eestvedajad kui kasusaajad)

Projekti eestvedaja oli BCS Koolitus AS, partnerid olid Tallinna, Harjumaa, Raplamaa Tööhõiveametid ja Sotsiaalministeerium. Sihtgrupiks oli esialgse kava järgi 330 töötut (sh. mehi 30, naisi 300), tegelikult kaasati 390 töötut (sh mehi 18, naisi 372) Tallinnast, Harjumaalt ning Raplamaalt.

Projekti eesmärk

Töötute kvalifikatsiooni parandamine ja nende tööerakendamine läbi kõnekeskuse operaatorite (klienditeenindajate) väljaõppesüsteemi käivitamise. Eesmärgiks oli, et aasta pärast projekti lõpetamist on töötutest tööle saanud 65-75%.

Projekti sisu kirjeldus

Käivitatakse kõnekeskuse operaatorite (klienditeenindajate) väljaõppesüsteem. Eeltestimiste abil valitakse projekti sobivad töötud, kellele viiakse läbi 160-tunnine kõnekeskuse operaatorite (klienditeenindajate) intensiivkoolitus. Selle käigus õpetatakse kliendi- ja telefoniteenindust, antakse inglise ja vene keeles teenindamise ja arvutikasutamise oskused. Teadmisi omandatakse loengute, seminaride, grupitööde ja praktika vormis. Projekti jooksul teavitatakse võimalikke tööandjaid koolitatutest nii otse kui ka ajakirjanduse kaudu ning tehakse koostööd kõnekeskust omavate firmadega.. Tööd vahendavad koolitatutele samuti tööhõiveametid. Töötud rakenduvad tööle.

Projekti tulemus

Koostöös tööandjatega loodi projektiga Eestis seni puudunud kõnekeskuse operaatorite (klienditeenindajate) väljaõppesüsteem. Selleks töötati välja koolituse meetodika, õppekava ja -materjalid ning arendati välja koolitajate võrgustik. Algselt oli projekti planeeritud 330 töötut osalemine, kuid lõpptulemusena õnnestus koolitusele võtta inimesi ca 18% esialgselt kavandatud rohkem. Seega õppis projektis kokku 390 Tallinna, Harju- ja Raplamaa töötut, kellel koolitus võimaldas kõnekeskuse operaatoriks (klienditeenindajaks) õppinuna naasta tööturule ja kellest on tööle rakendunud ligi 95%. Lisaks kõneoperaatori ametile on koolitustel osalenud töötud edukalt rakendunud ka teistel teenindusoskusi nõudvatel ametikohtadel nagu kaupluses klienditeenindajana, reisikonsultandina, juhiabina jne. Projekt oli edukas, kuna selles läheneti töötute ja tööandjate vajadustele komplekselt: aidati töötutel teha kutsevalikut, õpetati neile uus kaasaegne eriala, nõustati neid töö otsimisel ja tehti töötute rakendumiseks tihedat koostööd tööandjatega.

Projektist kasusaanute kontaktandmed

Projektiga koostööd teinud tööandja: Ekspress Hotline operaatoriteeninduse direktor Marika Rähn, tel 6266953, e-post: marika@hotline.ee

Projekti info: http://www.bcskoolitus.ee/koolitus.php?lang=est&main_id=15

LISA 3. TEGEVUSKAVA RAKENDUSPLAAN 2007. AASTAKS

Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 rakendusplaan aastaks 2007: MAKROMAJANDUSKESKKOND		
Meede 1.1: Valitsussektori eelarve keskpika perioodi eesmärgiga kooskõlalise eelarvepositsiooni säilitamine		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Iga-aastane vähemalt tasakaalus valitsussektori eelarve koostamine.	
	Kohalike omavalitsuste finantssuutlikkuse tugevdamine läbi reeglite korrastamise ja tulubaasi suurendamise.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Valitsussektori eelarve positsioon %na SKPs	Valitsussektori eelarve koostatakse igal aastal vähemalt tasakaalus	2006. aasta valitsussektori eelarve koostati ülejäägiga 0,1% SKPst. Hetkeseis peale Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi valmimist on 3,4% SKPst ülejääk.
Meede 1.2: Euroopa Majandus- ja Rahaliidu täisliikmeks saamine ja euro kasutuselevõtt		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Maastrichti konvergentsikriteeriumide täitmist tagava majanduspoliitika elluviimine.	
	Seadusandluse vastavusseviimine euro kasutuselevõtu nõuetega.	
Ettevalmistuste tegemine tehnilise valmisoleku tagamiseks.		
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Maastrichti konvergentsi-kriteeriumidele vastavus	Eesti täidab Maastrichti konvergentsikriteeriumid ning on euro kasutuselevõtuks tehniliselt valmis.	Hetkel ei täida Eesti hinnastabiilsuse kriteeriumi.
valitsussektori eelarve positsioon	valitsussektori eelarvedefitsiit ei tohi ületada 3% SKPst.	Eelarve ülejääk 2005. a 1,6% SKPst.

valitsussektori võlg	valitsussektori võlg ei tohi ületada 60% SKPst või kui võlg on kõrgem, peab olema nähtav selge tendents võla vähenemisele.	2005. a lõpus 4,8% SKPst.
hinnastabiilsus	aastane inflatsioonitase ei tohi ületada rohkem kui 1,5% võrra kolme kõige madalama inflatsiooni-tasemega liikmesriigi keskmist.	2006. a juulis oli Eesti viimase 12 kuu keskmine HTHI 4,4% ja referentsväärtus 2,8%.
pikaajalised intressimäärad	pikaajalised intressi-määrad ei tohi ületada rohkem kui 2% võrra kolme kõige madalama intressimääraga liikmesriigi keskmist.	2006. a juunis oli Eesti viimase 12 kuu keskmine pikaajaline intressimäär 3,97% ja referentsväärtus 5,96%.
valuutakursi stabiilsus	kinni tuleb pidada ERM II-s ettenähtud normaalsetest kõikumispiiridest ilma tõsiste pingetega vähemalt 2 aasta jooksul ning ei tohi devalveerida oma vääringut ühegi teise liikmesriigi vääringu suhtes.	Eestil täitus 2006.a juuni lõpus kohustuslik 2 aastat ERM II-s. Krooni vahetuskurss on euro suhtes fikseeritud ja seega püsib lubatud kõikumisvahemikus.

Meede 1.3: Tasakaalustatud majandusarengut mõjutavate riskide ohjamine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Jooksevkonto puudujäägi vähendamine ja laenukasvu kontroll	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Jooksevkonto puudujääk %na SKPst	Jooksevkonto puudujääk läheneb pikas perspektiivis 6-7%le SKPst	2005. a jooksevkonto puudujääk oli 11% SKPst

Meede 2.1: Pensionikindlustuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine kindlustades seejuures pensionäridele piisava elatustaseme

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	24 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Pensionireformi lõpuleviimine, eripensionide, soodustingimustel vanaduspensionide ning väljateenitud aastate pensionide reformide läbiviimine. Riikliku pensionikindlustuse maksubaasi suurendamine.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase

Riikliku pensionikindlustuse eelarvepositsioon %na SKPst	Pensionikindlustuse I samm on jooksvalt vähemalt tasakaalus ning on olemas piisav hulk reserve likviidsuse tagamiseks	2005.a puudujääk 0,2% SKPst ja reservid 2005.a lõpus 0,8% SKPst.
Pensionide asendusmäär (pensioni ja palga suhe)	Euroopa Sotsiaalkindlustuskoodeksi miinimumstandard: 30-aastase pensioniõigusliku staažiga pensionäri vanadus-pension peab olema vähemalt 40% meessoost tootmislihttöölise keskmisest netopalgast	2004.a oli I sambast saadava pensioni puhul asendusmäär 45,6%.
Meede 2.2: Tervisekindlustuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamine kindlustades seejuures inimeste finantskaitse terviseriski tekkimisel		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	43 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Ravikindlustuse maksubaasi suurendamine.	
	Elanikkonna ravikindlustusega hõlmatus suurendamine.	
	Ravikindlustuse kohustuste vähendamise kaalumise.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Haigekassa eelarvepositsioon %na SKPst	Haigekassa on jooksvalt vähemalt tasakaalus ning on olemas piisav hulk reserve likviidsuse tagamiseks	2005.a ülejääk 0,1% SKPst ja reservid 0,5% SKPst 2005. a lõpus.
Elanike ravikindlustusega hõlmatus	99% elanikkonnast on ravikindlustusega kaetud	2005.a 94%.
Patsientide rahulolu arstiabi kvaliteediga	Patsientide rahulolu säilib vähemalt samal 59% tasemel	2004.a pidas arstiabi kvaliteeti heaks või pigem heaks 59% kindlustatutest.
Meede 3.1: Maksusüsteemi ümberkorraldamine suunaga tööjõult tarbimisele ja keskkonnakasutamisele		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	530 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2005-2006	
	Tööjõu maksustamise vähendamine.	
	Tarbimise ja keskkonnakasutamise kõrgem maksustamine.	
	Maksusoodustuste vähendamine.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase

Tulumaksu määr ja tulumaksuvaba miinimum	Määr 2009. a 20%	2006.a maksumäär 23% ja maksuvaba tulu 2000 krooni.
Madalapalgaliste maksukoormus	Maksukiilu alanemine praeguselt tasemelt	2004.a 38,9% tööjõukulust.
Otsesed maksud ja kaudsed maksud %na SKPst	Otsete maksude osakaalu vähenemine ja kaudsete maksude osakaalu tõus	2005.a moodustasid otsesed maksud 7,7% ja kaudsed maksud 13,3% SKPst.
Meede 3.2: Eelarvevahendite suurem ja tõhusam kasutamine majanduskasvu ja tööhõive suurenemist toetavatele tegevustele		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	388 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Riiklike investeeringute kõrge taseme säilitamine.	
	Teadus- ja arendustegevuse kulutuste suurendamine.	
	Kutsehariduse rahastamise suurendamine.	

Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 rakendusplaan aastaks 2007: TEADMISTEPÕHINE JA JÄTKUSUUTLIK ETTEVÕTLUSKESKKOND

Meede 4.1: Teadus- ja arendustegevuse jätkusuutlikkuse tagamine ning kvaliteedi tõstmine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	1106 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Teaduse tippkeskuste arendamine läbi konkrentsivõimeliselt valitud teaduskeskuste eelisarengu toetamise teadus- ja arendustegevuse tippkompetentsuse loomiseks ja säilitamiseks.	
	Teadlaste ja tippspetsialistide koolitamiseks ning konkrentsivõimeliseks T&A tegevuseks vajaliku T&A infrastruktuuri väljaarendamine vastavalt Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri arendamise programmile ning Akadeemilist kõrgharidust, teadust ja innovatsiooni toetava infrastruktuuri kaasajastamise strateegilistele alustele.	
	Teadus- ja arhiivraamatukogude teavikute (sh internetipõ-histe) hanke suurendamine ja kollektsoonide säilitustingimuste parendamine.	
	Rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise laiendamise, nendesse sisenemise ja aktiivse osalemise soodustamine, sh EL T&A 7. raamprogrammis ning Konkrentsivõime ja Innovatsiooni Raamprogrammis efektiivsuseks osalemiseks vajalike instrumentide algatamine, rahvusvaheliste teadusorganisatsioonidega liitumise toetamine, Põhjamaade Teadusruumiga liitumise toetamine.	
	Riikidevaheliste T&A lepingute järgselt ühiste rahastamisskeemide käivitamine.	
	Ülikoolides ning teistes õppe- ja teadusasutustes ettevõtlusalaste teadmiste ja oskuste levitamine, ettevõtliku hoiaku väljakujundamine ning ülikoolides loodud intellektuaalomandi kommersialiseerimiseks vajaliku õigusliku raamistiku loomine, suurendamiseks teadmiste, oskuste ja tehnoloogiate ülekandumist ettevõtlussektorisse.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
T&A kulutused %na SKPst	2008. a - 1,5% SKPst, millest erasektor 40%; 2010. a – 1,9% SKPst, millest erasektor 45%	2004.a - 0,9% SKPst, millest erasektor 39%.
Teadus- ja arendustöötajate osatähtsus tööhõivest	1,45%	2004. a - 1,32%
Meede 4.2: Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse pikaajalise rahvusvahelise konkrentsivõime arenguks vajaliku inimkapitali arendamine		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	283 milj	

Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007		
	Täiendava doktoriõppe skeemi käivitamine, mis tagab doktorikraadiga lõpetajate suurema arvu. Välisdoktorantidele kohalikega vähemalt võrdsete tingimuste tagamine õppimiseks Eestis ning aktiivsete meetmete rakendamine välisdoktorantide leidmiseks ülikoolidesse.	Kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegia välja töötamise kavandamine akadeemilise liikuvuse parendamiseks, mille raames toetatakse Eesti õppejõudude ja tudengite osalemist rahvusvahelistes koostöövõrgustikes, avatakse Eesti ülikoolides doktorantuuri ja järel doktorantuuri positiseerimise võimalused välismaalastele, viiakse läbi korraliste õppejõudude valiku rahvusvahelisi konkursse ning töötatakse diplomite parema tunnustamise nimel.	
	Eesti päritoluga teadlaste ja tippspetsialistide välismaalt kodumaale pöördumise soodustamine, luues neile soodsad ja atraktiivsed tingimused kodumaal karjääri alustamiseks või jätkamiseks, kasutades selleks nii aktiivseid (tagasipöördumise garantid) kui passiivseid meetmeid (üldise teadus- ja arendustegevuse keskkonna parandamine) ning kompenseerides sellega osaliselt ajude äravoolu.	Üliõpilaste ja teadlaste liikuvuse (mobiilsuse) võimaluste arendamine teadusasutuste ja ettevõtete vahel oma õpingu- või teadlaskarjääri vältel.	
	Koolituskava rakendamine ning koolitustoetuste programmi arendamine eesmärgiga paremini suunata ettevõtluse inimressursi arendamiseks ette nähtud vahendeid ning suurendada programmide tulemuslikkust nii ettevõtete juhtide kui ka töötajate teadmiste ja oskuste arendamisel ja ajakohastamisel.	Ettevõtetele konkurentsivõime arendamiseks vajalike koolituste kättesaadavaks tegemine läbi koolitajate koolitamise või koolituste korraldamise valdkondades, kus ettevõtjale vajalik koolitus ei ole turult kättesaadav.	
	Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
	Doktoriõppesse vastuvõetavate üliõpilaste arv (aastas)	2011. a – 500	2005. a. - 440
	Doktorikraadi kaitsvate üliõpilaste arv (aastas)	2015. a – 300	2005. a. - 118
Välismaalastest doktorantide osakaal	2015. a - 10% (3000 välistudengit)	2005. a. - 3%	
Välisülikoolis vahetus-üliõpilasena õppinud põhiõppe tudengite osakaal	2015. a – 5%	2004/05 õa – 0,8% (Erasmus programm)	
Ettevõtete teadus- ja arendustöötajad (täistööaja summaarne ekvivalent)	2008. a – 1400	2004. a. - 1084	
Meede 4.3: Alustavate ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete kapitalile juurdepääsu tagamine			
Meetme finantseerimine	2007		
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)		
	60 milj		
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007		
	Avaliku ja erasektori koostööprogrammi käivitamine ettevõtlusega alustamise soodustamiseks, et luua kompleksne juurdepääs alustavatele ettevõtjatele avaliku ja erasektori poolt pakutavatele erinevatele soodustustele ja teenustele.		
	Kohalike äriinglite (lisaks kapitalile ettevõtte arendamise teadmiste panustavate investorite) võrgustiku arendamine eesmärgiga suunata potentsiaalsete äriinglite investeerimist ja teadus Eestis ettevõtlusesse.		
	Eesti Arengufondi loomine pakkumaks varajase faasi omakapitaliinvesteeringuid innovaatilistele alustavatele ettevõtetele.		
	Uute ja kasvavate ettevõtete teadmiste ja oskuste arendamine läbi koolituse ja konsultatsiooni, et parandada nende võimekust kaasata oma- ja laenukapitali.		

	Ligipääsu parandamine laenu taotleva ettevõtte finantssuutlikkuse hindamiseks vajalikele andmetele läbi vastava infotehnoloogilise keskkonna loomise, et muuta mikrolaenu andmine finantssuutlikult otstarbekaks ning seeläbi parandada ettevõtete võimalusi kaasata väikesemahulist laenukapitali.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Ettevõtete osakaal, kelle jaoks finantsvahendite kättesaadavus on suurimaks äritegevuse takistuseks	10%	2005.a - 21%
Meede 4.4: Lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvu soodustamine, ettevõtete toetamine välisurgudele sisenemisel ning investeerimisel uute tehnoloogiate, toodete ja teenuste väljatöötamisse		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	199 milij	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Uute konkurentsivõimeliste tehnoloogiate, toodete, teenuste ja protsesside väljatöötamisele suunatud T&A projektide toetamine, sh keskkonnasäästlike tehnoloogiate arendamise toetamine, mida oleks võimalik edukalt turustada nii Eestis kui ka välisurgudel.	
	Ettevõtete ning teadus- ja arendusasutuste vahel pikemaajalist strateegilist koostööd edendavate Tehnoloogia Arenduskeskuste toetamine, koondamaks kriitilist massi valdkonna kompetentsi, kasutamaks senisest enam ära ülikoolides loodavaid teadmisi ning koolitamaks juurde ettevõtluse vajadustele vastavaid teadus- ja arendustöötajaid.	
	Ettevõtete innovatsioonipotentsiaali ning arengutakistusi kaardistavate innovatsiooniauditite läbiviimine, aitamaks ettevõtetel tõhusamalt ära kasutada oma kasvupotentsiaali.	
	Ettevõtlusinkubaatorite/arenduskeskuste poolt pakutavate teenuste arendamine hoogustamaks läbi tõhusama toe ning nõustamise uute suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete teket ning arengut.	
	Ekspordiga alustavate väike- ja keskmise suurusega ettevõtete ekspordivõimekuse tõstmine ning eksporditurgudele sisenemise toetamine läbi ekspordiplaani programmi ümberfokuseerimise.	
	Riigi ja erasektori koostöö tõhustamine eesmärgiga aidata kaasa eRiigi kogemusel põhinevate IT lahenduste ekspordile.	
	Uute tehnoloogiate otsimise, vahendamise ja kasutuselevõtu toetamine (sh teistest riikidest) läbi vastavate tehnosiirdeüksuste arendamise, soodustamaks tootlikkuse kasvu nii uutes kui ka juba tegutsevates ettevõtetes.	
	Eesti olemasoleva majandusesindajate võrgu tugevdamine ning majanushuvide esindatuse laienemine uutesse sihtriikidesse.	
	Tööstusdisaini kasutamise toetamine, et senisest enam ja tõhusamalt realiseerida selles peituvaid võimalusi ettevõtete toodete ja teenuste omanäolisemaks ja läbilõigivõimelisemaks muutmisel.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Uusi tooteid, teenuseid turule toonud või uusi tehnoloogiaid kasutuselevõtnud ettevõtete osakaal	50%	2004.a - 49%
Ettevõtete innovatsioonikulutused (osatähtsus käibest)	2%	2006.a - 1,6
Tootlikkus töötaja kohta EL 25 keskmisest	68%	2005.a - 57%

Hõive kõrgtehnoloogilises tööstuses ja teeninduses (% koguhõivest)	9%	2004.a - 7,53%
Kõrgtehnoloogiliste toodete ekspordi osatähtsus koguekspordist	18%	2005.a - 10,4%
Meede 5.1: Ettevõtluskultuuri edendamine eesmärgiga tõsta ettevõtlusaktiivsust ning ettevõtete uuendusmeelsust		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	2,3 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse tõstmise ühiskonnas, teadmispõhise ühiskonna propageerimine ning teadus- ja arendustegevuse rolli teadvustamine läbi innovatsiooniteadlikkuse programmi rakendamise. Programmi raames viiakse läbi koolitusliku ja teavitusliku iseloomuga tegevusi erinevatele sihtrühmadele: õppurid ja õpetajad, teadlased, õppejõud ja üliõpilased, arvamustliidrid ja meedia, riigiametnikud ja poliitikakujundajad, ettevõtjad, investorid ja ettevõtete juhid, laiem avalikkus.	
	Ettevõtete koostöö- ja organiseerimisvõime arendamine läbi koolituse ja aktiivse kaasamise poliitikakujundamise protsessi tugevdamaks Eesti ettevõtlusorganisatsioone ja nende kaasaraakimisvõimet ning elavdamaks ettevõtete vahelist koostööd.	
	Majandushariduse, sh ettevõtlusõppe lisamine üld- ja kutsehariduse õppekavadesse ning ettevõtlusalase täiendõppe võimaluste väljatöötamine eesmärgiga suurendada ettevõtte asutamiseks ja käigusoidmiseks vajalike teadmistega ettevõtlike inimeste hulka.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Ettevõtte asutamist plaanivate või ettevõtte käivitamisega tegelevate inimeste osakaal	9%	2004. a - 5%
Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta	35	2005.a - 32,8
Meede 5.2: Ettevõtlust ja ettevõtlikkust soosiva õiguskeskkonna väljaarendamine		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	7,2 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Ettevõtlusele mõju omavate õigusaktide kaardistamine rakendades majanduslike mõjude analüüsi ettevõtlust puudutavatele õigusaktidele.	
	Ühtse majanduslike mõjude analüüsi vajalikkuse hindamise meetodika ja aruandluse vormi väljatöötamine ning seadusandluse lihsustamise süsteemi väljatöötamine ja arendamine vähendamaks õigusaktidest tulenevaid negatiivseid mõjusid ning halduskoormust ettevõtjatele, sh arvestades tekkinud infotehnoloogilisi võimalusi halduskoormuse optimeerimiseks.	
	Ettevõtete asjaajamise lihtsustamine, muutes notariteenused ja kohtulikud registrid kättesaadavamaks ning kvaliteetsemaks.	

Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Ettevõtte asutamiseks ja litsentseerimiseks keskmiselt kuluv päevade arv	7	2005.a - 35 (Doing Business 2007)

Meede 5.3: Konkurentsivõime kasvu soosiva infrastruktuuri arendamine

2007		
Meetme finantseerimine	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	3077 milj	
	Planeeritud tegevused 2007	
Meetme raames planeeritud tegevused	Teadus-, tehnoloogia- ja tööstusparkide infrastruktuuri arendamine, loomaks kasvulavasid uutele ja kõrge kasvupotentsiaaliga ettevõtetele.	
	Ruumilise planeerimise süsteemi väljatöötamine, mille korral käsitletakse nii riiklikul kui kohalikul tasandil transpordi, elamumajanduse ja ettevõtluse arengut ning keskkonnahoidu tervikuna.	
	Ühistranspordi infrastruktuuri arendamine investeerides rööbas- ja elektritranspordi ning luues ühistranspordile eeliseid teeliikluses, mis aitab muuta transpordisüsteemi efektiivsemaks ja säästlikumaks.	
	Infotehnoloogiliste süsteemide arendamine töhustamiseks suhtlemist riigiasutustega, digitaalse asjaajamise ja e-teenuste juurutamine terves avalikus sektoris, kindlustades seda ulatusliku teavituse- ja koolitustööga.	
	Kiire internetiühenduse üle-eestilise kättesaadavuse kindlustamine, mis tagaks kõigile inimestele võimaluse luua ja tarbida e-teenuseid.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Ühistranspordi kasutajate osakaal	30%	2005.a - 29,9%
Ettevõtete rahulolu avalike e-teenustega	80%	2005.a - 93%

Meede 5.4: Riigi elektrienergiaga varustamise kindluse tagamine ning energiaturu tõhus toimimine

2007		
Meetme finantseerimine	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	Planeeritud tegevused 2007	
Meetme raames planeeritud tegevused	Energiakaubanduse reeglite arendamine koos naaberriikidega.	
	Põhivõrkude moderniseerimine ja arendamine varustuskindluse suurendamiseks ja energiakadude vähendamiseks.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase

Meede 5.5: Riikliku järelevalve tõhustamine ausa konkurentsi, kvaliteedi ja ohutuse tagamiseks

2007		

Meetme finantseerimine	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)
Meetme raames planeeritud tegevused	<p align="center">Planeeritud tegevused 2007</p> <p>Järelevalveasutuste infovahetuse ja koostöö tõhustamine ning järelevalve tegevuseks kasutatavate paljude erinevate infosüsteemide integreerimine. Selleks on algatatud olemasolevate süsteemide analüüs, mille tulemustest lähtuvalt arendatakse välja infosüsteem, mis tagab kõiki järelevalveasutusi hõlmava tervikliku infovahetuse.</p> <p>Kvaliteedi ja ohutusalase ennetustegevuse käivitamine. Selleks viiakse läbi ohutusalast seadusandlust käsitlevad koolitused ettevõtjatele, tarbijatele suunatud teavituskampaaniad ning arendatakse välja statistiline andmebaas, hindamaks erinevaid ohutustegureid ja luues seeläbi selgemad alused järelevalveressursside planeerimiseks.</p> <p>Proaktiivse konkurentsipoliitika rakendamine läbi sektoranalüüside ja ettevõtjate konkurentsioiguse alase teadlikkuse tõstmise. Sektoranalüüside käigus kogutud andmeid kasutatakse ettepanekute tegemisel seadusandliku raamistiku parandamiseks ning konkurentsipoliitika moderniseerimisel. Ettevõtjate nõustamise ja teavitamise kaudu suurendatakse järelevalve ennetusliku eesmärgi saavutamist.</p>

Meede 6.1: Keskkonnateadlikkuse tõstmine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	43 milij	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Ettevõtetes keskkonnakorralduse põhimõtete tulemusliku rakendamise ja vabatahtlike keskkonnakaitse meetmete rahastamise kohustuste (näiteks keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamine ettevõtetes, saastetasu asenduslepingud) toetamine ja stimuleerimine, kasutades aktiivseid teavitamismeetmeid, nende osalist kaasfinantseerimist ning riigiabi skeme.	
	Roheliste riigihangete kasutamise edendamine, sealhulgas õigusraamistiku vastav kohandamine ning rakendamine nii avalikus sektoris kui ettevõtluses, saavutamaks keskkonnasõbralike lahenduste elluviimist.	
	Elurikkuse säilimise tagamine läbi looduskaitse arendustegevuste eesmärgiga kindlustada liikide ja elupaikade kaitse (sh Natura 2000 võrgustiku loomine ning soodsa looduskaitse seisundi tagamine), reformides selleks looduskaitse haldusstruktuuri, töötades välja looduskaitse riikliku arengukava ning alustades selle rakendamist, tagades mh looduskaitsemeetmete riiklikku kaasrahastamist eesmärgiga mitme-kesistada maaelu, pakkuda alternatiivseid töövõimalusi ning edendada loodusturismi.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Standardsete keskkonnajuhtimissüsteemide (ISO 14000, EMAS) sertifikaate omavate ettevõtete arv	250 ISO 14 000 ja 25 EMAS	177 ISO 14001 ja 2 EMAS
Ohustatud liikide ja elupaigatüüpide seisund (I ja II kategooria kaitsealuste liikide arvukus, Loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide kaitse)	Seisund ei ole 2003. a võrreldes halvenenud	Seisund ei ole halvenenud. Kõige rangema kaitsega I kategooriasse kuulub 64, II kategooriasse 262 ja III kategooriasse 243 liiki. Eestis on kohatud üle 300 linnuliigi, ligi 75 kalaliiki, 5 roomajaliiki, 11 liiki kahepaikseid ning 65 liiki imetajaid. Siin kasvab ligikaudu 1450 liiki soontaimi, 550 liiki sammaltaimi ning 2500 liiki vetikaid. Eestis on kaitstud 60 erinevat elupaigatüüpi.

Meede 6.2: Reostuskoormuse vähendamine ja loodusvarade säästliku kasutuse tagamine

2007		
Meetme finantseerimine	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	1192 milj	
	Planeeritud tegevused 2007	
Meetme raames planeeritud tegevused	Eesti keskkonnatehnoloogilise arengukava (ETAP) välja töötamise kavatsus koos riikliku ETAP teekaardi koostamise ning rakendamisega, määratledes Eesti keskkonnaseisundi parandamiseks olulised tehnoloogiad, tehes ettepanekuid tugimeetmete pakkumiseks teadusasutustele ja ettevõtetele, motiveerimaks neid vajalikke tehnoloogiaid arendama või sisse tooma, testima ja rakendama, ning luues rahvusliku koostöövõrgu.	
	Taastumatute loodusvarade kasutustõhususe suurendamise (sh põlevkivi kasutamise kasuteguri tõstmist) kaudu energiatootmise keskkonnasäästlikumaks muutmise ning mineraalsete ehitusmaterjalide säästva kasutamise toetamine, algatades ning kaasrahastades vastavate uuringute läbiviimist ning rakendades vastavaid riigiabi skeme.	
	Energiasäästu soodustamine vastava sihtprogrammi rakendamise ja uuendamise kaudu (sh hoonete energiatõhususe suurendamiseks meetmete kavandamine ja nende ettevalmistamise toetamist).	
	Keskkonnainfrastruktuuri arendamise ning jääkreostuse likvideerimise toetamine, töötades välja veemajanduskavad ja jäätmekavad, korraldades ning kaasfinantseerides infrastruktuuriobjektide ehitamist ning jääkreostuse vähendamist.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Hinnatavate veekogude seisund on hea	Hinnatavatest veekogudest 65% on heas seisundis	65%
Ühiskanalisatsiooni teenusega kaetud elanikkond üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% elanikkonnast)	93%	2004.a - 89 %
Nõuetekohaselt töötavad reovee-puhastid üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel (% reovee-puhastitest)	77%	2004.a - 67%
Elanikkonna varustatus kvaliteetse joogiveega (% elanikkonnast)	80%	71%
Jäätmete käitlemine vas-tavalt rahvusvaheliselt tunnustatud keskkonnan- ja tervisekaitse nõuetele (% jäätmetest)	100%	32%
Keskkonnanouetele mittevastavate prügilate, sh tööstusjäätmete hoidlate sulgemine ja korrastamine (% prügilatest)	100%	35% (2003. aastal tegutses 46 nõuetele mittevastavat prügilat. 2005.a töötas neist 30, 16 suleti. Alates 2009.a 16. Juulist peavad kõik mittenõuetekohased prügilad lõpetama jäätmete vastuvõtu.)
Taastuvatest ener-giaallikatest toodetava elektri-energia osatäht-sus (% brutotarbimisest)	2,50%	1,20%

Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava 2005-2007 rakendusplaan aastaks 2007: TÖÖTURG JA TÖÖHÕIVE

Meede 7.1: Tasemehariduse, eriti kutsehariduse, paindlikkuse ja tõhususe suurendamine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	633 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Kutseõppe õppekohtade planeerimine vastavalt kinnitatud riiklikule arengukavale. Kõrghariduse tasemel riikliku koolitustellimuse õppekohtade loomine: 50% üldkeskhariduse omandanuile ning kuni 10% kutseõppeasutuste lõpetajatele põhihariduse baasil, eelistatult rakenduskõrghariduses.	
	Erinevate toetuste süsteemi (õppe-, ühiselamu- ja transporditoetused) täiustamine, et võimaldada majanduslikult vähemkindlustatud õpilastel kutseõppes osaleda.	
	Euroopa ühtse kvalifikatsiooniraamistiku põhimõtteid järgivate regulatsioonide jõustamine, mis võimaldab aste-astmelt edasiliikumist kutse- ja kõrghariduslike õppekavade vahel, põhitähelepanuga keskharidusejärgse kutseõppe ümberstruktureerimisele.	
Loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia (LTT) eriala populariseerimine noorte hulgas pakjudes innovaatilisi programme põhikoolides ja gümnaasiumides ning kutseõppeasutustes, riiklike stipendiume kõrghariduse tasemel ning toetades riiklikult huvikoole (nt tehnikamajasid, loodusmajasid) ja noortekeskusi.		
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Põhikooli lõpetajate osakaal, kes suundub omandama kutseharidust	38%	29% (EHIS, 2006)
Kutseõppevõimalustega gümnaasiumide arv	30	32 (EHIS, 7.03.06)
Lõpetajate arv loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonnas tuhande 20-29 aastase elaniku kohta	2010. a – kasv 15%	Tase 12,1 (ESA, 2006). 2004 võrreldes kasv 38%

Meede 7.2: Õppe kvaliteedi parendamine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	4787 milj	
	Planeeritud tegevused 2007	
	Uue põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava rakendamine.	

Meetme raames planeeritud tegevused	Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine läbi kõrgkoolide suurema spetsialiseerumise, infrastruktuuri investeringute, kvaliteedistandardite täpsema regulatsiooni, ressursside kontsentreerimise, õppeasutuste litsentseerimise ning ühiskraadide ja –diplomite väljaandmist võimaldava seadusandluse kaudu.	
	Riiklike initsiatiivide jätkamine IKT alaste teadmiste ja oskuste parendamiseks ning vastava infrastruktuuri ja õppekeskkonna väljaarendamiseks rõhuasetuse liikumisega baasoskustelt IKT kasutamisele õppeprotsessis, et toetada inimeste toimetulekut teadmispõhises ühiskonnas ning haridussüsteemi konkurentsivõimet (Õppiv Tiiger põhikoolidele ja gümnaasiumidele ning kutseõppeasutustele).	
	Kutseõppeasutuste õppekeskkonna kvalitatiivne uuendamine (õpperuumid, sisseseade).	
	Tööandjate/ettevõtjate ja õppeasutuste koostöö parendamine õppe kvaliteedi tõstmise eesmärgil, sealhulgas tööandjate rolli suurendamine kutseõppeasutuste nõukogudes.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
ISCED 3-taseme haridusega noorte (20-24 a) osakaal	2010. a – 85% 22-aastastest keskharidusega	2005 - 80,9% (DAP 2006)
ISCED 5- ja 6-taseme haridusega inimeste osakaal 30-34. aastaste vanusegrupis	Stabiilne	Stabiilne - 32.5% (ESA, 2006)
Haridussüsteemist väljalangejate osakaal	2010 - mitte rohkem kui 10%	2005 - 14%
Põhikoolist väljalangejad	2013 - põhikoolist (7.-9. kl) alla 1% ning gümnaasiumist (10. kl) alla 3%	2003/04 vastavalt 1,2% ja 3,7%
Õppekohamaksumus kutsehariduses ja üldhariduses	Keskmine õppekohamaksumus kutsehariduses on 1,5 korda suurem kui üldhariduses	Vastavalt planeeritule on kutsehariduse õppekoht 1,2 korda kallim (2006)
Meede 7.3: Noorte tööhõivevalmiduse tõstmine läbi noorsootöö tõhustamise		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	72 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Noorte osalus kogude ning noorte esindusühingute kaasamine noori puudutavate otsuste tegemisel haridus-, tööhõive-, tervise-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas, luues selleks konsulteerimisskeemid riiklikul tasandil (I etapp) ning kohalikul tasandil (II etapp).	
	Noorsootöö kvaliteedi parendamine kvaliteedi hindamissüsteemi rakendamise kaudu.	
	Noorsootöösutuste ning noorteühingute võrgustiku tugevdamine läbi avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste, huvialakoolide ning noorteühingute riiklike programmide jätkamise ja koostöö arendamine, sh koolide ning tööandjatega kohaliku tasandi koostööprojektide toetamise kaudu.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Noorte (7-26) kaasatus noorsootöös	60%	42%
Noorte osalus noorteühingutes	5%	3%

Noortekogud igas maakonnas ja suuremates linnades	20	15
Noorsootöösustuste (sh ANK, TNK, huvikool) arv suureneb ANK ja TNK osas	500	420
Meede 7.4: Elukestva õppe põhimõtetest lähtuva täiendus- ja ümberõppe süsteemi arendamine		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	4 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Täiendus- ja ümberõppe võimaluste arendamine nii töötutele kui ka töötavatele inimestele suunatud pakkumiste osas, varasemate töö- ja õpikogemuste arvestamise süsteemi käivitamine.	
	Täiskasvanukoolituse kvaliteedikindlustussüsteemi väljatöötamine, sh koolitajate koolitamine eesmärgiga tagada nii õppija kui ka õppe tellija kindlustunne koolituse kvaliteedi osas.	
	Täiskasvanukoolituse rahastamissüsteemi väljatöötamine soodustamiseks koolitusele ligipääsu kõigile täiskasvanutele ning kvalifikatsiooni tõstmist või uue kvalifikatsiooni omandamist tagamaks Eesti tööjõu konkurentsivõimet.	
Täiskasvanukoolituse alase statistika kogumise korrastamine ja prioriteetsetes uurgusuundades kokku leppimine, tagamaks arendustegevuseks vajalike analüüside ja prognooside olemasolu.		
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Elukestvas õppes osaleva täiskasvanud elanikkonna (25-64) osakaal	10%	2005 - 5,9%, vrld. EL-25: 10,8% (DAP, 2006)
Meede 7.5: Kutse-, karjääri- ja õpinõustamise arendamine		
Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	9,2 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Ühtsetel alustel toimiva kutse- ja karjäärinõustamise võrgustiku väljatöötamine ja tööle rakendamine.	
	Erineval moel omandatud õpitulemuste ja töökogemuse väärtustamiseks üleriigiliste VÕTA (varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise) süsteemi rakendamise põhimõtete väljatöötamine.	
	Kutsekvalifikatsioonisüsteemi arendamine eesmärgiga suurendada haridussüsteemi paindlikkust ja vastavust tööturu nõuetele.	
Tööandjate tööjõuvajaduste regulaarse monitooringu käivitamine.		
Meede 8.1: Tööhõive suurendamine läbi aktiivsete tööturumeetmete ja toetavate sotsiaalmeetmete osutamise		
2007		

Meetme finantseerimine	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	411 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Tööturu- ja hoolekandeteenuste seostamine ning tööhõivevõimelisust toetavate hoolekande teenuste edasi arendamine läbi:	
	o puuetega inimestele kutse- ja töölase rehabilitatsioonisüsteemi rakendamise	
	o puuetega inimestele tööturul püsivust soodustavate hoolekandeteenuste rakendamise (sh isiklik abistaja, tugiisik; sotsiaaltransport, kaitstud ja toetatud töö, jm)	
	o sotsiaalinfosüsteemi rakendamise eesmärgiga parandada info kättesaadavust registreerimata töötute ja mitteaktiivsete kohta ning tagada toetuste saamise seotus aktiivsetes tööturu- või sotsiaalmeetmetes osalemisega	
	Riikidevahelise töötajate vaba liikumise mõjude hindamine tööjõu pakkumisele läbi: o seisukohtade väljatöötamise töölase sisserände osas	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Pikaajaliselt töötute arv	18 500 (varasem 27 700)	27 900
Registreeritud töötute aktiivsetes meetmetes osalemise määr	2005-2007 a - 22%	15,4%
Koolituses osalenute tööle saamise määr	65%	44%
Puuetega inimeste tööhõive määr	30%	26% (2002), uued andmed tulevad 2006.a ETUs
Tööhõive määr (15-64)	2008.a-69%; 2010.a-70%; 2014.a-72%	64%
Naiste tööhõive määr (15-64)	2008.a-66,9%; 2010.a.-68,3%	61,9%
Vanemaealiste tööhõive määr (55-64)	63,4%	55,7%
Noorte töötute osatähtsus vastavas vanusegrupis rahvastikust (15-24)	3,8%	5,4%
Aktiivsuse määr	73,1%	69,6%
Pikaajalise töötuse määr	2,7%	4,2%

Meede 8.2: Elanikkonna tervise parandamine ja paremate töötingimuste tagamine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	256 milj	
	Planeeritud tegevused 2007	
	Varajase haigestumise ja suremuse vähendamine. Selleks:	
	o edendatakse tervislikke eluviise läbi riikliku südame- ja veresoonekonna haiguste ennetamise strateegia elluviimise	

Meetme raames planeeritud tegevused	o vähendatakse alkoholi, tubaka ja illegaalsete uimastite tarvitamisest tingitud kahjusid läbi teavitustöö tõhustamise, kättesaadavuse piiramise, sõltlaste abistamise ja tubaka-vaba keskkonna suurendamise	
	o tõhustatakse HIV/AIDS-i alast ennetustegevust läbi riikliku HIV ja AIDS strateegia rakendamise ning parendatakse teiste nakkushaiguste epideemiatega toimetulekut ning suurendatakse reageerimisvalmisolekut rajades nakkushaiguste seiresüsteemi ja ajakohastades laboratoorset baasi ja diagnostika võimalusi	
	o vähendatakse ja ennetatakse elukeskkonnaga seonduvaid tervisehäireid läbi tervisekaitse süsteemi korrastamise	
	Töökeskkonna edendamine läbi tööohutusnõuete tõhusamat rakendamist soodustava tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustussüsteemi ning tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetussüsteemi väljatöötamise.	
Meetme indikaatorid	Oodatav tulemus 2008	Praegune tase
Keskmine oodatav eluiga soo lõikes	mehed 67 a. naised 78 a.	mehed 66,25 a. naised 77,78 a.
Tööõnnetuse tagajärjel kaotatud tööpäevade arv	137 000	125 314
Surmaga lõppenud tööõnnetuste arv 100 000 töötaja kohta	4,7	3,9

Meede 9.1: Töösuhete paindlikkuse suurendamine ja tööturu korrastatuse tagamine

Meetme finantseerimine	2007	
	Riigieelarve eelnõu (sh struktuurivahendid)	
	25,2 milj	
Meetme raames planeeritud tegevused	Planeeritud tegevused 2007	
	Töösuhete paindlikum reguleerimine läbi:	
	o töölepingu seaduse eelnõu ettevalmistamise ja menetlemise eesmärgiga lihtsustada töösuhete loomist ja lõpetamist, kindlustades töötajale mõistlikud tagatised	
	o paindlikke töövorme ja -korraldust puudutava teadlikkuse tõstmise ja soodsate hoiakute kujundamise tööandjates ja töötajates	
	o kollektiivlepingu seaduse muutmise eesmärgiga laiendada lepinguvabaduse põhimõtte rakendamist kollektiivlepingute sõlmimisel	
	o vahendatud töötajate regulatsiooni põhimõtete rakendamise	
	o töösuhete õigusliku regulatsiooni mõjude hindamise meetodite piloteerimise	
	o poliitikate ja õigusaktide väljatöötamisel tööturu mõjude arvestamiseks vajalike hindamispõhimõtete määratlemise ja rakendamise	
	Tööturu korrastatuse edendamine läbi:	
o tööinspeksiooni ja teiste järelevalve asutuste koostöö tõhustamise, eesmärgiga vähendada vormistamata töösuhetest ja standarditele mittevastavast töökeskkonnast saadud konkurentsieeliste negatiivset mõju ettevõtluskeskkonnale		